

B.N.C.
M.C. A. 6.3 -

De Sensu compo-
sito et diuiso.

Sum privilegio.

Ad Reuerendissimū .P. Magistrū Bernardinū ordi.
Carme. Suum præceptorē Vale. Agri. Epig.

Da perdocte Pater: Da Bernardine Magister:
Nunc profecturis aurea scripta tuis.
Dogmata nec Flacci nobis bona tanta retardent
Vtilibus cedant: sint mala sera bonis
Hesberus obscuro iacuit: Porphirius: Occham:
Hac & Aristotelis posteriora tenus.
His super extricant tua commentaria cunctos
Nam logices nodos: scommata acuta manent:
Quæ dabis: egregium sed nunc præmitte rogatus
Diuisi sensus compositiq; tamen
Hoc disceptandi diuinum mente teneto
Qui cupis: Ingeniis arma ministrat opus.

Primus modus.

COpusculuz de sensu cō
posito z diuiso per .R. P.
magistrum Bernardinuz
ordi. Carmelitaz editum
feliciter incipit.

Primus modus sēsus
compositi z diuisi.

Arguēdo a sensu com
posito ad diuisum .non v3
argumentuz .z.

Circa exposi
tionem libelli de sensu
cōposito z diuiso Hen
risberi: tria p̄mialiter

p̄m no^m

declarada occurrūt. Primo nāq; q
fuerit itētio auctoris. Secō q; ordo
ist^o libri ad alios libros logicales.
3° qdā p̄ introductōe text^o p̄mittem^o.
Circa p̄mū dico q; itētio Hen
risberi fuit declarare in
isto suo libello fallacias p̄pōnis z di
uisiōis ex eo q; p̄positiōes de sensu
p̄pō^o z di^o sunt ex eisdēz terminis
ideo apparet q; cōuertāt z q; si vna
sit vera: q; et altera sit vera z ecōtra:
q; tñ vt plurimū ē falsuz: ideo ne q; s
circa eas decipiat voluit eaz disse
rētias: z q; sūt in sensu cōpō^o vel di^o
declarare. (z merito qdē) Nā euz in
li^o elēchoz tractet de sillogismo so
phisticō z iste libellus sit ps eius: vt
videbit iseri: ideo in isto li^o aliq̄lii
tractat de sillogismo sophi^o: z cum
sillo^o dicat sophisticus duob^o mōis:
sophi^o aut q; peccat in materia aut q; pec
cat in forma: vt ps p̄ Arist. p̄ phis
text. co.
.22.
re in mā qñ peccat ex altera p̄missa

rū falsa vel ex abab^o in mō z in figu
ra: vt sic arguēdo: ois homo ē lapis:
equus ē hōg equus ē lapis: nūc enīz
peccat in forma qñ nō ē in mō vt in
figura: z q; huiusmōdi p̄pōnes de sē
su p̄p^o z di^o apparētes vere z existē
tes false p̄nt ingredi sillog^m z p̄stitūē
sillog^m sophisticū: tō negs i eis deci
piat voluit declarare eaz vītātē vel
falsitatē z sic apparet que fuerit intē
tio auctoris.

Circa scōm dicit qdā doctor q; 2^m. no
iste libell^o est ps libri p̄o
rū: z q; ē imediātē postpōnēd^o ad il
lū libzū q; qdē saluo meliori iudicio
nō puto eē v3 qm si sic eēt seqretur
q; Arist. eēt i dicto libro diminutus
ga in textu illi^o libri nullā de huius
modi fallacia fecit mētiōē nec rōes
sue cōcludūt q; si cōcluderēt seque
ret q; tota sophisticaria eēt pars libri
p̄o: z p̄ p̄ns liber elēchoz eēt ps li
bri p̄o: nā ē falsū q; lib^o elēchoz
ē liber per se totalr^o difficius a libro
p̄o: sicut ps p̄ Arist. z p̄ p̄bat per
rōnes suas. nā liber p̄o: tractat de
bona formatiōe sillogismi z tota so
phistaria de mala ac et de deceptiōi
bus que p̄nt fieri in sillogismo: z cō
seqntiis: q; libzū p̄o: p̄supponit z
p̄ p̄ns erit ps eius tenet p̄na q; op
positoz eadē ē disciplina p̄ rōes suā.

Ideo puto aliter eē dicēdū vi
delicet q; iste libellus sit
pars libri elēchoz q; ps. nā Arist.
in tali li^o fecit mētiōē de oib^o falla
cijs que p̄nt fieri circa p̄pōnes cōse
quētias z sillogismos: z liber iste tra
ctat de aliq̄ fallacijs q; p̄nt fieri cir
ca p̄dicta: q; merito v3 eē ps libri elē
choz. **E**t ad rōes suas .R. z p̄o
ad p̄mā que fūdat sup talib^o auctori
tanb^o. v3. q; rectū ē iudex sui z obli
qui z q; in nō facere itelligit facere.
Dico q; iste auctoritates nihil

Opic
aliozi

Opio
propri

Sensus compositi et diuisi.

aliud concludit nisi qd iste liber pre
supponit libris prioribus qd conceditur et
no. v. supponit illud ergo e. ps. et
sicur no sequit tota dictio pposita ex
syllabis supponit syllabas ergo to
ta dictio e ps syllabarum et cu ulterius
arg. ex auctoritate pmi posteriorum et
qriti ad hanc. v. qd oppositorum ea
dem est disciplina. **C**Ri. qd discipli
na pte capi tripliciter. Uno modo pro vno
solo habitu vnius conclusionis tantum:
et ista appellat disciplina singularis:
et de tali no loquit Arist. qd talis di
sciplina e vnius conclusionis tantum: et
nulla conclusio e pte: oppositorum er
go et. Secundo modo. capit disciplina p
disciplina pte tota et pte partiali
et e qda aggregatus ex pluribus habi
tus plurium conclusionum qd qd agre
gatur e ps copones aliud agg. que
admodum dicerem. qd agg. ex oibus
habitibus pmi libri posteriorum e pars
agregata ex oibus habitibus totum libri po
steriorum: et tale p. agg. e pte totale
ga est qda totum respectu pmi libri
posteriorum et e pte partiale ex quo e
pars totius libri posteriorum: et tunc. di
co qd etia no e necesse nec e vniuersa
liter verum qd talis doctrina s. oppo
sitorum: qd disciplina libri Porphyrii
v. libri predicamentorum no e oppositorum
cu i talibus libris no tractet de oppo
sitis. Tertio modo accipit disciplina
seu doctrina p aggregato ex oibus ha
bitibus illius scientie et appellat do
ctrina seu disciplina totalis totalis
ex quo e ita totum qd no e pars alteri
et tunc dico qd illa auctoritas verifi
cat de huiusmodi disciplina: qm tota
logica tractat de oppositis: na postq
e li. priorum tractauit Arist. de bona for
matioe sillogismi simpliciter et in li. po
steriorum de bona formatioe sillogis
mi demonstratiui consequens erat
vt in ultimo lib. qui est liber elen

chorum tractaret de mala: et sic ap
paret solutio ad rationes suas.

Circa tertium pro introductione li
tere ac et diuisione pmit
tendum e qd hec dictio sensus compo
situs seu diuisus est dictio equoeca qd
fig. plura scdm diuersas rones qd p
bat: na hec dictio sensus copositus
fig. oes ppones de sensu p. videlz
ppones de sensu copo. in p. mo. et i
2. et in 3. et sic de singlis: hoc scdm
diuersas rones: na scdm alia rone
sunt in p. mo. et scdm alia in secdo et sic
de singlis: qd ppones sunt de sensu co
po. in p. mo. scdm istam rone: v. qd
in eis dictu seu oio infinitiua vel co
iunctiua determinat a termino moda
li vt patebit inferi: et in secdo modo scdm
ista alia: v. qd terminus pfundibilis
pfundit cofuse tantum et sic de singlis:
et eode modo dicat de ista dictione sen
sus diuisus: et ideo hic in principio
dicitur no diffiniuit hac dictionem
sensus ppositi vel diuisus: qd dictio
equoeca no pot diffiniri nisi vniuoce
tur: sed ipsa vniuoceata ad pmi mo
dum describetur hic inferius.

Iis pnotatis accedo ad diuisio
hones libri et dico qd liber
iste diuidit in octo ptes principales
iuxta numerum octo modorum qd cau
satur sensus copositus et diuisus: et hec
diuisio colligit ab Aristoteli ibi in
principio qd ponit fere viginti sex ex
empla i quibus no valet pna: arguendo
a sensu copposito ad diuisu et e contra.
p que ex. colligi pnt octo modi co
positiois et diuisiois: pma pars inel
pit ibi. **C**fit autem sensus composi
tus in primo modo et scda ibi.
Secundus modus et sic de sin
gulis: ptes iste patebunt in locis suis.
Prima pars diuidit in tres parti
culas: na in pna declarabit qd fit se
sus ppositus i pmo modo et qliter fiat ac

discipli
na 3.
mon
31
32

3^m no^m

dio lib

Primus modus.

etiam ponet differentia iter sensu. co
positu et diuisum in p. mo. an. 2. po
nemus quasdam regulas giales qd
arguendo ab vno ad alterum pna no v. 3
in tertia pna pda obiecta et solua.
Circa pma pcula e notandum
cu sensus ppositus i p. mo
sic describitur: v. **S**ensus copositus in
p. mo. e ppositio in qua totum di
ctum totum pponis in qua ponit deter
minat ad termino modalium vt verbi
gratia: hec ppositio posse est hoitem
currere e in sensu copposito: na in ea
hoc dictum: hoitem currere: determi
natur a termino modalium: v. a li. pos
sibile: vnde dicitur appellat ab Aristoteli
libero in tractatu de scire et dubita
re oio infinitiua vel puctiua. **S**e
sus diuisus e ppositio in qua termi
nus modalis mediat inter ptes pro
pinquas dicitur: vt dicendo hoitez possi
bile est currere p q nota q terminus
modalis sic describitur. **T**erminus
modalis e terminus determinatiuus
alicuius dicitur: et pnotatiuus alicuius
passionis ppositiois non hns vim
faciendi tale dictum appellare: for
ma sicut sumisti termini coter vsta
ti scilicet verum falsum: possibile in
possibile necessarium et contingens:
ac etia hec vba pot et ptingit et opz
psonaliter vel ipersonaliter supra:
na tales termini pnt determinare di
cti ppositionis et pnotat aliquam pas
sionem ppositionis: qd pna li possi
bile significat omnes ppositioes pos
sibiles: v. istas: tu curris tu es papa
et vltra significat et istas: pnotat illas
e possibile: et sic pnotat passionem
ppositiois et non hz viz faciendi ap
pellare forma tale dictum: qd dico ad
differentia istorum terminorum scdm du
biu intellectui et cognitiui: qd licet pos
sint determinare dicti ppositionis et
pnotare passionem no in sunt termini
modales pmi modi ex eo qd habet

viz faciendi tale dictu appellare for
ma: ideo sensus ppositus in pmo mo
do causat qm terminus modalis tota
liter pcedit aut finaliter subseqt totu
dictu totius ppositionis in qua po
nit aut finaliter subseqt. Sensus vo
diuisus causat qm terminus moda
lis mediat iter partes pproquas to
tius dicti: v. ptes pproquas dicti ap
pello totu qd regit a pte antez a pte
post respectu vbi illius dicti. La ver
bo oiois infinitiue vel puctiue vnde
hec e in sensu diuiso album possibi
bile est esse nigrum.

Sed circa hoc qd superius di
rimus sunt opinioniones.
Circa opinio est cois tenens hoc qd
diximus et est opinio etia Aristoteli
Dauliyeneti i logica paruarz Dau
li pguentis i hoc tractatu. **S**ecda
e opinio Sirodi in psequentijs suis. qui
ponit qd qm modus totaliter pcedit
est i sensu pposito et qm mediat e i se
su diuiso: qd finaliter subseqt tuc e
distingueda qd potest capi i vtroq
sensu. **T**ertia e opinio Petri de ma
tua i capitulo de modalibus ponentis
modu pcedere facere sensu copposito:
mediare vo et subseqt facere sensu
diuisu: et hoc pot et elici ex tractatu
suppositionu: vbi ipe et octaua re
gula qd termini modales no hnt viz
confundedi nisi terminos sequetes: et
ideo qd finaliter subseqt non co
fundit aliquem terminum: et p pna
tuc non faciunt sensum compositum.

Istam opinionem vnaqueqz e
substantialis et nulla e
demonstratiua et id eligat scolaris illa
q sibi magis placet. **C**irca qd sit
sensus ppositus et sensus diuisus: qd si
vterqz illoz seqt ponit vtraqueqz illa.
Circa quatuor gorie assignat iter sensu
ppo. et diuisu: qd due pte sunt coes
ad oes ppones de sensu ppo. i pmo
modo: et due sunt coes solim de ppo

p^m no^m
Se. co.
descri. i
p^o mo.

2^m no^m
Se. di.
descri. i
p^o mo.

Opi
cois

Opi
Siro

Opi
D. m

Sensus compositi et diuisi.

Sensu et ubi ponat et admittit et ea ad
mittendo non sequitur icoueniens: cuius ratio est
quia si talis propositio de seculo propositio sit
de seculo sibi contradicentis si sit in mundo erit
posita et oporteret esse admittere de propositio
sensa obligatiuam que est. Sed propositio de
seculo diuina aliquid sequitur icoueniens nam
ista: aliquid potest esse nigrum et verum et si tibi
ponat sua de seculo non admittit que sequitur
ref icoueniens quoniam talis est impossibilis.

Nota. s.
reglas.
p. reg.

His **Cl**ia regula est quod arguen-
do a seculo diuino ad seculo propositio affirmat
mediate licet potest aut licet potest aut licet potest
negatiue mediate ubi autem principio
requiritur tempus limitatum per veritatem talis
propositio non valet argumentum: ista re-
gula dupliciter potest dici: 1. per se: 2. per
exemplum: vnde non sequitur tu potes transire
hoc spatium: ergo potes esse te transire hoc
spatium: autem enim est potes ergo tu habes
potentiam transire hoc spatium in diuersis
partibus: 1. per se: 2. per se: 3. per se: 4. per se:
eo quod requiritur successus istantaneus qui si
bi contradicere non potest et sua potest officias
est fallax ipollis: vnde hec propositio est potes
tu transire hoc spatium: quod ad transire
hoc spatium requiritur sic in tempore panni qualibet
est potest transire hoc nullo modo fieri
potest: quod ad hoc quod potest autem quilibet potest
opus potest autem potest autem medietas qua
scda: et prius medietas medietat in
instanti: et potest nunc erit vix quod sit in
tempore panni potest autem quilibet potest illi spatij
et ex panni illa est fallax et ipollis tu transire
hoc spatium: licet non sequitur tu potes per
ferre. a. propositio non posito quod a. sit ista
de: est ergo possibile est te perferre. a.
propositio non eadem est: vnde procedit Hen-
richus in s. principali panni sopprimat quod
transire potest in nullo spatium transire
posito quod for. moueat transire vnu
spatium pedale: quoniam tunc for. mouet et ta-
lis motus est transire: ergo for. transire: tunc
nullo spatium transire quod propositio non valet op-
po. s. aliquid spatium transire licet est: quod quod

est: spatio dato illud non transit quod per
pus et transire vna potest quod alia est inmi-
tu similitudo procedit quod agens agit et nihil
agit et procedit: vnde via est quod sapientis habet
logi et tunc nihil dicitur est notandum quod per
pones qui habet vbi vel principium ipostas
motu seu successus absque propositio expli-
cito oes tales sunt potes: ubi gra: tu
curris: tu moueris: et licet cum potest:
ut tu es curris: tu es disputas et habet
vnicatibus istantaneas eo modo quod dictum est
supra: sed si ponit cum propositio expli-
citur principium fere sunt oes ipollis scda via
licet. que admodum sunt iste: tu moueris
sup ista spatio: tu loqr aliquid tu scri-
bis. a. potest: et sic de multis: quoniam tales per
pones requiritur tempus limitatum: vnde regre-
tus limitatum nihil aliud est que quod argu-
ere a propositio de per ito vel de futuro ad
sua de panni cum tali deterioratiue aliquid
erit ita: aliquid fuit ita: panni non valeat:
et id quod ista panni non vix: tu transire licet
spatium aliquid fuit ita quod tu transire hoc
spatium: id ista de panni tu transire hoc
spatium requiritur tempus limitatum.

Realite vo procederet pntias
supra scda et negaret
ista panni ranni: imo dicitur quod hmoi propositio
nes sunt potes. s. tu transire hoc spatium i
mouet dato quod tu sis in transire: vnde
dicitur quod sic in tempore datur instantia diuisi-
bilia ita datur mutata est in motu et per
transire est in transire spatij quod oia sunt
diuisiuabilia copulatiua pre perita cum
pte futura motus vel transire: quod quod
cuius est vix dicitur quod aliquid mutatum est est
alicuius motus tunc est vix dicitur quod ille mo-
tus est cum aliquid transire licet est alicuius spa-
tij est tunc est vix dicitur quod transire illi spa-
tij est cum illi transire licet est illi spatij cor-
respondeat istas in tempore: ergo in tali instanti est ve-
ru dicere quod transire illi spatij est et per
pones in tali instanti est vix dicitur quod aliquid per-
transire illud spatium. **Cl**er vo de man-
tua totali discrepat ab istis imo ipse
negat oes tales propositioes de panni ipos

Mo.

Realit.
opinio

opinio
De. de
matura

Primus modus.

tates successioes sue habent per expli-
sue non imo et oes tales propositioes regre-
tus limitatum et dicitur: oes tales est ipollis
ut puta ista tu moueris: tu curris: et cu-
ius sudamentum habet in suo tractatu de propositio
et vltio instanti in quod ipse est quod ad hoc quod motus
sit regrit quod quilibet potest esse et tunc cu repu-
gnet regrit motus: esse ex quod vna est per ita et
ia corrupta: et alta est futura quod nunc non est
et repugnat motui esse et per ponis motus non potest
habet esse: et per sequenti talis propositio motus est seu
tu moueris est ipollis: nec est extra neg-
vix arg: vnde non sequitur non est potes te transire
hoc spatium: ergo tu non potes transire hoc
spatium: autem. n. est vix et ponis f: vix per per
bado vtriusque per suum contradictorium.

2. re.

Secunda regre ista arguendo
a seculo propositio ad seculo. di.
affir: vel extra neg: sepe intelligendo me-
diante licet potest aut licet potest in terminis propositio
seu distribuit a parte panni non valet panni de
forma: sed magis valet possit ista re: pba
tur: 1. per potest autem supra assignas: 2. idu-
cuius vnde non sequitur potes esse te esse oes hoies
ergo tu potes esse ois hoies. n. est potes vi
per et ponis ipollis quoniam sit quod tu potes esse
ois hoies potest esse cum multi hoies pos-
sint esse puta for. et pro sequitur quod tu potes
esse for. et quod potes esse pro quod est ipollis.
Cler vo quod est non quod terius distribuit
a parte panni mediante isto vbo potest appel-
lat ter: propositio eo quod appellat a panni
one d licet potest et supponit seu equalis vni
propositio vballi de licet potest non ista tu po-
tes esse ois hoies licet ois hoies supponit per ois
hoies quod potest esse rone appellatiouis: ergo eg-
ualet vni proplexo: et per ponis imio propositio
nec est extra neg: vnde non sequitur tu non po-
tes esse ois hoies: ergo non est potes te esse oes ho-
mine cum autem sit vix et ponis fal. **Cl**er
ma tu valet potest et h. **Cl**er vo in terminis
coib: necessariis: vnde non sequitur potes esse
aliquis solus esse oes solus: ergo aliquid solus potest
esse ois solus et h. et quod non potest esse in mundo ni-
si vnde solus: vnde terminis necessariis appellat
tur terminis quod contradicentem vnde diuini

primo

diuini quod est perpetuum et eternum que admo-
du sunt isti terminis: solus de: luna: mer cu-
ri: et sic si contradicentem plura diuina
diuina illa sunt perpetua et eterna adhuc
appellat terminis necessariis que admo-
du sunt isti terminis celi: intelligentia. **Cl**er
in terminis singularibus non terminis panni vix
dicitur magis: vnde sequitur potes esse for. et
for. potest esse ois for. et hoc quod non potest esse
nisi vnde for. et for. licet potest esse quod sunt potes
hoies quod iste sit for. et ille sit for. et ex
his ponunt due conclusiones: 1. potes.
Cler tu es ois hoies: et tu non potes
esse ois hoies licet potes sit te esse oes hoiem.
Cler: iste hoies for. et iste hoies for. et
tu non sunt potes for. nec potes quod quilibet
sit for. imo instanti vnde hoies for. potest per
potest cau quod nunc non sit aliquid hoies in mu-
do nisi tunc potest per esse vna in isto cau: et
2. licet eo quod suum contradictorium est f: vix
per: et per per officiatu quoniam officiatu
sue sunt vix: vix per: 2. per ponendo quod
sunt duo hoies quod vterque appellatur
for. autem tunc per per per officiatu
per for. sig: hac mam et hac forma sit
mo iste hoies h. ma et h. forma sit: ergo iste
hoies for. et a quertibili ad quertib:
et autem est tenedo quod toni sit sue potes
collectiuus: ergo ponis et eodem modo potest: 2.
per per per et alia per per quod da oppo-
s. potes sit for. ergo potes hoies sunt h. ma
et h. forma et panni a quertibili ad quert-
ibile mo per: quoniam non sunt potes hoies quod
quilibet sit hec materia et hec forma
etiam vltia per quoniam tunc vnde hoies h. ma
et hec forma: vix patet exponendo.

scda

pria

scda

3. reg

Tertia arguendo a seculo diuini
ad seculo propositio mediante licet
potest et affirmatiue aut extra neg: cum
terminis per aut pacis repugnans
non vix panni hec re: per dupliciter: per potest
supra assignas. 2. inductiuus: vnde non se-
quatur aliquid potest esse nigrum ergo potes esse aliquid esse
nigrum: vnde vico terminis per repugnat
oppositos transire: vix aliquid et n. ed

Sensus compositi et diuisi.

traditione: vt b. z. n. h. b. pua. vt ceu
 z videt: relatiue vt dñs z su: et gñia
 liter illos tñios appello pacche re
 pugre: q nō opponit pbe aliq istoz
 modoz tñ nō pñt de eodē affirmatiue
 vñficari: vt. a. loc. z. b. loc. z. eē adeqte
 i. a. z. eē adeqte i. b. istā: vñ et n̄ segf i
 tñinis pñdictione oppōit: vñ non
 currēs pōt eē currēs: ḡ pōt eē q non
 currēs sit currēs: sñt i pñtate oppōit
 nō segf iust pōt eē iust: ḡ pōt eē q i
 iust: sñt iust: eodē mō i relatiue oppo
 sitis nō segf dñs sōm pōt eē sū: sōm:
 ḡ pole eē q dñs sōtis sit sū: sōm: sñt
 i tñinis pñctis repugnātib⁹ n̄ segf
 i vtroqz istoz locoz tu potes eē i. a.
 istā: ḡ pole eē te eē i vtroqz istoz lo
 coz i. a. istā: z loquoz de locis adeq
 tis nec et segf vtrūqz istoz duoz cō
 tradictorioz pñt esse vey i. a. istā: ḡ
 pole eē vtrūqz istoz duoz pñdictiono
 rioz eē vey i. a. istā: dñōstrat duo
 bus pñdictionis pñctib⁹ nā i qñ
 bet illaz pñctiaz añs eē vey z pole
 z pñs: sñt i pole nec et extra: negat
 vñ qz arguēdo i hōi exēplis a pñ
 dictiono pñt ad pñdictionū añt n̄
 vñ pñs: z tūc arguit extra negatiue.

102. q. e. ipole: et e. neg. n. v. z. vt p. z
 arg. a. pñdictiono pñt z ad pñd
 ctionū añt tñ qñqz vñ grā māe vñ dñ
 segf pole est istū solē esse soles q est:
 ḡ iste sol pōt esse sol qui est zc.

Quita r. gñal ad oēs terios p. s. reg.
 mi mōi eē q arg. a. sēu
 p. ad sēu dñm. aut e. i. tñis cōib⁹
 n. v. z. de forma p. r. dupl. p. q. i.
 sēu p. oēs tñini cōes pñdūt a t.
 modalis: s. i. sēu dñ. nō. p. 2. iductie
 qz n̄ segf necesse eē hoiez eē aial: ḡ ho
 minē necesse eē eē aial cū añs sit verū
 vt p. z ipz officīado: z pñs falsū: et nō
 segf a sēu dñ. ad sēu p. vbi grā.
 aliqū hoiez cōtigēs eē eē aial: ḡ pñ
 gēs eē aliqū hoiez eē aial: nā añs est
 vey z pñs falsū: vt p. z. Ex oib⁹ his re
 gulis segf h. coze: vñ q. arg. a. sēu
 p. ad dñm: aut e. i. tñinis singlari
 bus dñmō n̄ arguat i aliq pñctiaz re
 glaz pñs vñ p. q. tūc sēus pñctis
 z diuisus pñctis p. et iductie qz bñ
 segf tu potes eē papa: ḡ pōt esse q. tu
 sis papa: z e. tu potes currē: ḡ pole
 eē te currē z e. cōtigēs eē sōtē eē ho
 minē: ḡ sōtē pñctis eē eē hoiez z eō
 tra: z sic de singulis.

Contra pñctia arg. z p. pbo q. Contra
 pñctia arguit
 nō oēs illi sex tñini sū
 pins noiatū faciūt sēu p. nā li vey
 z li f. nō faciūt sēu p. q. p. qñ p.
 de li vey z li f. pñctis: cū sua dñe
 ḡ talis p. de li vey z li f. nō eē in sēu
 p. p. pñs q. ois p. de sēu p. dñ
 eē diuersa a sua dñe z h. maxie i ter
 minis cōib⁹ p. mō añs: nā ois p. de
 iēe ifert vñs sibi cōrñdētes de li ve
 rū: vt h. i. ipost pñctis: nā ibi dñ q. ois
 p. ifert suū dñm fore vey vñ bñ segf
 tu currē: ḡ vey eē te currē: z e. z. eo
 dē mō eē dicēdū d. li f. nā bñ segf fal
 sū eē te currē: ḡ tu n̄ curris: z e. p. idēo
 isti tñini nihil faciūt i pñctis ex q. n̄
 diuersificāt sēu pñctis z pñs n̄ fa
 ciūt sēu p. i. opp. vñ eē i tñio hē

Contra
 pñctia
 arguit

Primus modus.

Ar 2°
 2° arg. q. li pole z li necesse z li cō
 tīgēs nō faciūt sēu p. i. p. mō qñ
 tñini modales: iō dicit modales qz
 pñctis i q. ponit i sēu p. modifi
 cat s. pñctis tñini n̄ sūt h. mō: ḡ n̄ fa
 ciūt sēu p. pñs z pñs cū maiori z mi
 nori: nā dicēdo pole eē sōtē currē
 li pole eē p. hui⁹ pñctis z li sōtē cur
 rē eē alfa p. eūsdē: z solū li sōtē cur
 rē modificat a li pole: vt p. officīa
 ḡ nō tota illa p. i. sēu p. i. q. ponit
 li pole fuit modificata: s. sola p. e.
 z p. pñs dñ appellari: p. d. pñe modifi
 cata: z n̄ modal. 3° ar. sic li ipole n̄ eē
 tñini modalis: ḡ n̄ fac. sēu p. i. p.
 mō: z p. z añs p. nā dicēdo hoiez eē
 afinu eē ipole li ipole n̄ modificat q.
 p. bonā illd q. dñtuit aliqd n̄ dñ. mo
 dificare illd cū rō eē qz mod. pōt rē
 libeē talis: s. li ipole destruit rē sbeē ta
 li qñ dñtuit tale signifi. s. hoiez eē
 afinu eo qz iportat h. signifi. nō esse
 tale: ḡ zc. 4° arg. q. li pole qñ tota
 lit sbeē nō faciūt sēu p. qñ dñ
 cēdo sōtē currē scio eē pole li pole
 i ista pñctis finalit subseq. z tñ n̄ eē in
 sēu cōp. s. i. sēu diu. ḡ zc. sñt dicen
 do hoiez pole eē eē pole talis p. e. i
 sēu diuisio: z nō totalit segf. 5° ar.
 pñs p. r. nā ista pñs eē bona: tu
 potes pñctis h. spatū: ḡ pole eē
 te pñctis h. spatū: z e. negat. et
 vñ pñs: z tñ ar. p. r. ḡ r. p. eē falsa
 z pñs z añs p. qñ oppōita pñctis re
 pugnat añcedētib⁹. 6° ar. pñs scōz
 regulā: nā h. pñs eē bōa pole eē te pñs
 fire quālibz pñs. b. spatū: ḡ tu potes p
 trāhī quālibz pñs. b. spatū z e. neg.
 z tñ ar. p. r. ḡ r. fal. z pñs z añs
 p. qñ illi. p. pñs añs eē ipole s. vñ
 h. dñ. z ex ipoll segf q. libz. ḡ zc. z in
 scōz pñs pñs eē necessariū z necessa
 riū se. ad q. libz. ḡ zc. 7° ar. pñs z
 r. nā ista pñs sūt bone. s. albu

pole eē fore nigz: ḡ pole eē albu fore
 nigz: z extra sñt gentū pōt eē gñia
 bile: ḡ pole eē gēntū eē gñabile: z e.
 neg. z tñ ar. p. reglā: ḡ reglā falsa: z
 pñs z añs p. qñ i dñs pñctis opp.
 pñctis repugnat añt ḡ zc. 8° ar. pñs qñ
 tā reglā: sicut nā iste pñs sūt bōe pole
 eē sōtē eē hoiez q. disputabīg. sōz. pñ
 eē hō q. disputabit: possibile eē Adāz
 eē hoiez q. fuit papa: ḡ Adāz pole eē
 hoiez q. fuit papa: z tñ ar. p. reglā: ḡ
 reglā falsa: z pñs z añs p. de se. 9°
 ar. pñs qñ tā reglā: nā oēs iste pñs
 sūt bone possibiliter hō currit: ḡ hō
 possibit currit: cōtigēt hō sedet: ḡ
 hō pñctis sedet: ipossibit hō eē afinu:
 ergo hō ipossibiliter eē afinu: falsū est
 hoiez eē afinu: ergo hoiez falsū: eē
 afinu: z tñ i oib⁹ istis ar. p. reglā: er
 go reglā falsa: z pñs z añs p. ex cōt
 inia logicoz dicentiū q. tales tñini
 modales siue noialt siue aduerbiali
 ter sūmātur faciūt sēu p. cōpositū zc.
 10° arguit pñs correlariū q. ponit
 p. reglā a Paulo p. gñlā z et ab alio
 doctore. Nā iste pñs nō valēt hoiez
 ipole eē ridere: ergo ipole eē hoiez ri
 dere: possibile eē chymeras non esse:
 ergo chymera potest nō esse: possibi
 le est q. creans nō sit de: ergo creans
 potest non esse deus: possibile eē deū
 contingenter mouere celū: ergo de
 pñctis pōt mouē celū: dñs necessario
 pōt creare: ḡ pole eē q. de. necessario
 creet nā i oib⁹ istis pñctis casu possi
 bili pōtō añs erit vey z pñs falsū: ḡ
 p. z. p. pñs pñs pono istū casū: q. sit
 aligs hō nar. absq. labijs: z nō possit
 nec poterit illa h. rē: s. sñt multi alij
 hoies habētes labia: tūc p. i. isto casū
 q. antecedēs p. pñctis eē vey: vt p.
 ipz r. solūcēdo z pñs: vt p. ipz offi
 ciādo. 2° pñctis absq. cau añs eē verū
 vt p. ipm officīado z pñs falsū: cū sit
 p. affirmatiua cū sbeēctū p. nullo
 r. nā ista pñs sūt bone. s. albu

Ar 8°

Ar 9°

Ar 10°

4° reg

Quarta r. arg. a. sēu p. ad
 sēu diuisū affirmati
 ue cū relatiue iplicite aut extra ne
 gatiue pñs nō valēt: hec r. p. dupl.
 p. ex dñs sup. assignata. 2° iductiue
 vñ nō segf pole eē antipm eē hoiem
 q. eē ḡ antipm pōt eē hō q. eē añs eni est
 vey z pñs falsū: q. i. pñte relatiuū i
 pñctis supponit determinate z i. re
 soluere ipz i. z. et ille. a. illud z facere
 copulatiua z erit sensus: q. antipm pñ
 esse hō z ille eē z ista copulatiua eē fal
 p. 2° pte vt pñt nō segf pole eē te esse
 hoiez q. disputat: ḡ tu potes eē hō q.
 disputat pñctis q. solū sōz. disputet nē
 z crassa ole disputatur: z n̄ ali. rē
 añs eē vey z pole: vt p. ipz officīado: z
 pñs eē q. ex ipō segf. q. tu potes eē

Sensus compositi et diuisi.

officiado et pns ipose: qz sig^o q illd
 qd est ipose ee creas pot non ee deus
 qd est impose qz ex eo segt ipofenaz
 segt id qd ee vel pot ee creas: pot no
 ee de^o: sed de qd ee vel pot ee creas est
 de^o: qd de pot no ee de^o qd ee ipossibile
 4^a pna. **Quarte** pne ans e vez: vt pz ipm
 officiado et pns falsu: qz sig^o qd pot ee
 qd de^o no possit mouere celu: imo e
 dicendu qd de^o necessario pot mouere
 celu: z necessario pot creare licet no
 possit hoc nec illud necessario face.
 Sicut dicitur qd h^o necessario pot ri
 dere: licz no possit necessario ridere.
 Et eodem mo di de qnta qd ans e
 verum z consequens falsum: z tamē
 i omnib^o istis arguit p regula g z c.
Ad hec arguuta rñdet: z ad
 p^mu di qd li vez: z li
 falsu pprie no faciut sēu p^m z hec
 videt ee itēno pbi i 2ª pmerituarū
 vbi determinādo de oppositōe mo
 daliū nullā fecit mētionē de li veruz
 z li falsu: z hoc ē sig^o qd pdicti termi
 ni no faciut sēuz p^m neqz diuisū et
 fi ptra hoc obicere. **Ad** eis ope
 rit diffinitio terminoz modalū fa
 ctū sēuz p^m z diuisū: g z c. z cō
 sequētia z ans pbat: nā tales termini
 sūt determinati alicui dicit: z no
 tatiū z c. **Ad** hoc rñdet negādo
 ans z ad pbatōnē dicēdu ē qd illa de
 scriptio dz sic limitari qd vltra pdi
 cta talis termin^o ponat differētia in
 ter ppōnē de sēu cōp^o z sua de iesse
 qd no faciut pdicti duo terminū: z iō
 descriptio termini modalis ppleta ē
 ista. **Termin^o modalis ē terminus**
determinatiū dicitū ppōnis z cōno
tatiū alicui passibis eiusdē no faciēs
talē dicitū appellare formā z potēs
ostiam iter modales de sensu ppo^o z
sua de iē. Et si ptra hoc obicere p
bādo qd li falsu vltra cōnotat ponat
differētia iter modale de sēu ppo^o et
sua de iē: nā iste due ppōnes diffe
 rūt aliqs hō no ē doctoz: z falsū ē ali
 quē hoiez ee doctoz: nā p^a ē vā: vt
 pz resoluēdo: z 2^a ē falsā: vt pz ipsam
 officiabiliter pbat. **Ad** hoc rñ
 det negādo ans z ad pbatōnē dz qd
 illa si ē sua de iē: s^z sua d iē dz ee ta
 lis: null^o hō ē doctoz qd ē falsā: sicut et
 sua modalis z hoc ē qz li falsu iclu
 dit negationē z determinatiōtū di
 ctū: iō dz sibi assignari vna de iēse p
 oppositas q^litates. i. p^oadictoria p
 positū iō dicitur corespondētū illi di
 ctō. **Ad** 2^m rñdet: qd aliq^o eppositō
 de simplici iherētia: z est illa in qua
 denotat pdictū iherere sbo simp^l:
 vt i ista hō ē aial: alia vero est modi
 ficata z est illa i qd denotat pdictum
 modālē iesse sbo: vt est in ista hō ne
 cessario est aial. Alia vō ē qd ē partiz
 modalis z partim de inesse: z est illa
 in qua modus modificat partē ppo
 sitōis tāti. s. dicitū alicui^o ppōnis: vt
 in ista. Sorte currere ē pole z talis
 ppō ppe non dz appellari modalis
 simp^l sed modalis scdm qd. i. scdm
 partem quoniam in tali propositōe
 solūmō dicitū modificat z no tota p
 positio in qua ponit dicitū. **Ex** qd se
 quit qd magis ista dz dicitū modalis.
Necessario ds ē qz ista necessē ē deū
 esse ex qd in pma modificat tota ppō
 z i 2ª vna ps solū formalit ergo ad
 argumētū rñdēdo negat ans qz ter
 mini modales no dicuntur modales
 quia modificet totam propositiōnē
 i qd ponitur: s^z sufficit qd possint mo
 dificarē totum dicitū alicui^o ppōis.
Sed ptra hoc aliqs possit argue
 re nā li necessario possibilis z pūgē
 ter z aduerbia alioz tmino^o moda
 liū no vidēt facere ppōnē modales:
 g falsū ē qd ista ppō necessario de^o est
 sit simp^l modalis z pna z ans pbat
 qm si tales tmini facēt ppōnē moda
 le: hoc max^e ee i p^o mo: vt igt **D**aul^o
 p^ogulēsis s^z hoc ē f^m g z c. tenet pna

4^a pna.

pen. p^mum.

obiecto

pen.

Termin^o moda.

obiecto

R. n.

Ad 2^m.

corol^m.

ptra B arguit

Primus modus.

pen. aliozū

Opio ppria

at R^m

cū p^o pte āreccētis z scda pbat qm
 tales termini aduerbialiter sumpti
 no pnt determinare dicitū alicui^o p
 pōnis nec cōnotat aliquā passiones
 ppōnis: g no faciut ppōnē modales
 in primo mō. **Ad** rñdet ad hoc qdaz
 doctoz qd li necessario fac sēum cō
 positū qz cōuertit cū li necesse: nām
 oio idē ē dicere necessario hō ē aial
 z necesse ē hoiez ee aial: li aut possi
 biliter no facit sēum cōpositū eo qd
 no puerit cū li pole. **E**go at pu
 to sudamētū ei^o esse frivolu qm ad
 uerbia isto^o terminoz no dicūt fa
 cere sēum cōpositū: qz puerit cū se
 ipis noialit sumptis s^z qz ponūt dif
 ferētia iter modales z suas de iesse
 z pp hoc li necessario z li cōtingēt
 faciut ppōnes modales: li possibili
 ter z li vere z li false no: qz nō ponūt
 talē differētia imo dicitur qd ppe lo
 quēdo li possibiliter nihil facit i p
 pōne: nec pprie talis ppō ē expōnē
 da: qm sua expōitō ē nugatoria: nā
 dicendo possibiliter tu es z expōnē
 do sic tu es z pot esse qd tu sis secūda
 expōnens est superflua z nihil pot
 vltra primam nisi vellemus dicere
 qd li possibiliter conuertatur cum li
 contingenter quemadmodum dicit
 philosophus in secundo perierme
 niarum in capitulo de oppositiōne
 modalium vbi accipit possibile pro
 contingens z tunc possibiliter sic sū
 ptum bene faceret sensum compo
 situm quemadmodum li contingen
 ter: nam li contingenter ponit diffe
 rentiam inter modalem z suam de
 inesse: nam iste due propositiōnes
 multum differunt contingenter ho
 mo est animal: z homo est aial: nam
 pria ē falsa z scda ē vā: vt patz. **Ad**
 ad argumētū alit respōdet: negan
 do ans z ad probatiōnē dz qd ta
 les termini pprie faciut sēu p^m
 in secūdo modo cū habeant vim
 cōfidēdi z ē iproprie at faciūt sen
 sum ppositū in p^o: z cū dz: qd no pnt
 modificare dicitū ppōnis rñdet: qd
 pprie loquēdo vez ē sed improprie
 pnt modificare: qz licet ipi termini
 aduerbialit sūpti no modificēt: suffi
 cit tñ qd ipi noialit sumpti modificēt
 sicut solemus dicere qd rōnaltas qd
 ē differētia pdicat in qualesga suum
 cōcretū pdicat i quale similt^o z albe
 do cū sit accidēs pdicat i qle ga suū
 pcretū pdicat in quale z ex his ifer
 tur talis pclusio tāqz vā. **Ad** no possi
 bilis tu no ex: tū pūgēs ē te no ee i
 cet ptingenter tu sis: posito p^o qd tu
 sis in mūdo tūc p^o pma ps qm ptra
 dicitōnū eius ē falsū: ex quo ponit
 te no ee: z 2^a ps p suas officiātes: z 3^a
 p suas expōnētes. **Ad** 3^m rñdetur
 negādo ans z ad pbatōnē dz qd aliqd
 pot dici destructiū alterius duobus
 modis. **Uno** mō realiter qz ē conu
 ptiū sūt p^o ariz sicut dicitur: qd cali
 ditas ē destructiua frigiditatis: z ta
 le destructiū no modificat nec facit
 ppōnē modale. **Alio** mō aliqd dz de
 structiū qz ē negatiū v^o includēs
 negatiōem in p^o sniam beati Augu.
 stini in sua logica dicitis: qd negatiō
 ē tate malignitatis qd qcd iuenit de
 struit z oppo^o inducit: z tales destru
 ctium pot multū bñ modificare p
 positōnē quēadmodū ē li ipose ex
 quo icludit negationē. **Ad** 4^m rñ
 det negādo ans z ad pbatōnē dz:
 qd regula debz sic itelligi qd termini
 modales qm totaliter pcedūt aut fi
 naliter subsequūt faciut sēum cō
 positū dūmōdo determinēt totū di
 ctū ppōnis: mō li pole i dicitis ppo
 sitōib^o licet finaliter subsequat non
 tñ determinat totū dicitū: eo qd ē pars
 ipius dicitū ex quo regit ab illo vbo

Loc

Ad

Da

gnit

negi

Aug

Ad

Sensus compositi et diuisi.

1^m. infinitiui modi est. **C**Ad 5^m rñdetur cōcedēdo totū arg^m nec hoc ē cōtra p^m regulā: qm̄ p^o regula ē intelligēda q^o arguat cū dicto p^m ipis q^o ter nō ē iproposito. **C**Ad 6^m rñdet q^o illa p^mntia ē bona de mā eo q^o a^ms ei^o ē ipole^o et regula intelligit q^o sic arguēdo p^mntia non valet de forma.

2^m. **C**Ad 7^m rñdet cōcedendo p^mdictas p^mntias nec hoc ē p^mtra regulā: q^o regula intelligit q^o arguat cū dicto p^mntis ipis absq^o ampliatibe q^o nō ē i^o p^mposito. **C**Ad 8^m rñdet negādo a^ms et ad p^mbationē nego itez a^ms qm̄ in p^o p^mntia cāu pōit pōsito a^ms erit ver^o et p^mntia falsū: qm̄ pōsito q^o fortes nūq^o erit sed bñ poterit eē et disputare tūc talis p^mpo i^o isto cāu ē va. i^o pole^o ē for^o tē eē hoiez q^o disputabit^o p^o officia^o do et p^mntis ē falsū: vt p^o resoluēdo relatiuū in et et ille. a. d. et suū a^ms. S^mtr a^ms scōe p^mntie ē ver^o: vt p^o officia^o do et p^mntis falsū q^o pōit Adā fuisse papaz vt p^o p^o resolutionem relatiuū. **C**Ad 9^m rñdet p^mcedendo p^mdictas p^mntias eo q^o aliqua illoz nec sunt in sensu composito nec in sensu diuiso: q^o dictum fuit superius q^o li. possibiliter et li falsum et li verū nō faciūt sensuz compositum cuius ratio fuit superi^o assignata. Et q^o dictum fuit q^o li contingenter faciūt sensum compositum ideo ad illā p^msequētā facta in arg^o de li p^mngēter dico q^o illa ē bona de mā et nō de forma: et hoc nō ē p^mtra regulā. **C**Ad 10^m rñdet cōcedēdo totū dicto q^o arg^m p^mcludit nisi eoz reg^o sic limitet q^o arguat i^o t^minis simplicib^o. i. singularib^o cū dicto affirmatiuo quēadmodū nō ē i^o dictis p^msequētis.

termino hēnte viz p^mūdē di fallit argumentum etc.

Sta est

secūda ps principa^o istius tractatus i qua declaraf qualiter fiat sensus p^mposit^o et diuisus in secūdo mō: et continet tres p^mticulas: nam in p^mma declaraf qualif fiat sensus p^mposit^o et diuisus: in 2° mō ac et ponit differētia inter ipos: in 3° ponitur regule generales: in tertia vō p^mtra p^mdicta arguit. **C**irca p^mma p^mticulā d^o q^o sensus cōpositus et diuisus causaf mediātib^o terminis potētib^o cōfundere cōfufe tāti vel distributiue mobili^o v^ol imobilt^o vūmodo tales termini nō p^mnotēt passionē p^mponis nec faciāt appellare formaz: vt sunt isti termini. **C**ncipit d^o d^o d^o careo: indigeo cū gerūdiō: semp^o immediate: ab eterno: et his similia: pro cur^o nō p^mntia ē intelligēdū: q^o sensus p^mpositus fit q^o termin^o cōis p^mūdē in tali p^mpositiōe p^mfufe tāti mobili^o vel imobilt^o biliter vel distributiue imobilt^o. **S**e^o sus vero diuisus fit cū talis termin^o in tali p^mponē nō cōfundit aut distri^o buit mobili^o respectu t^m eiusdē finca thegozematis vel equalētis quātum ad determinatiōem alteri^o extremi. **C**Exēplū p^mnti: ois hō ē aial q^o est in sensu p^mpo^o rōne p^mdicati et ista animal ē ois hō ē sua de sensu diuiso. **C**Exēplū secūdi: tāti hō ē aial q^o ē in sensu p^mpo^o hec vero hō ē tāti animal nō ē sua de sensu diuiso: licz i ea ponaf idē finca thegozema cuius rō ē: q^o li tāti in ista scōa nō distribuit li aial quēadmodū faciebat in p^o: ideo nō sufficit ponere idē finca thegozema: sed opz ponere vni equialens q^o exerceat eadē vim et tō sua de sensu diuiso erit ista: hō est oē animal.

p^m no^m
Sē^o cō
posi. de
scriptio
i^o 2° mō.
Sē^o di.
d^o scrip^o.
i^o 2° mō.

Secundus modus.

CExēplū t^mri: nā ista ē in sensu p^mposito: **N**ecessario ois hō est aial. et ista ē in sensu diuiso: ois hō necessario ē aial: et ista icipit oē ens eē: est in sensu p^mpo^o: et ista oē ens icipit eē: nō ob stāte q^o i vtraq^o oēs termini p^mūdē sed q^o in p^mma li hō distribuit imobilt^o liter et i scōa mobili^o: silt^o li ens: ideo vna ē de sensu p^mposito et alia de sensu diuiso. **C**Et notāter dixi a p^mncipio dūmō tales termini nō sint connotatiui et vt p^o hoc differat secūdus modus a p^mmo: dixi etiā nō faciētib^o appellare formā: vt p^o hoc differat a septimo. Et siqs diceret q^o iste particule sūt supflue: q^o nō ē icōueniēs q^o eadē p^mpo sit in p^o modo et i scōa diuersimode: et sit in scōa et in septimo diuersimode: vt vbi gra: hec p^mpo necesse ē hoem eē aial ē i p^mmo modo: q^o dictū determinaf a termino modalit^o: et in scōa mō q^o li hō cōfundit cōfufe tāti: et in sensu diuiso stabit de terminate. Similt^o ista: ego scio aliqua p^mponē eē verā ē in sensu cōposito in septimo mō rōne appellatiōis forme illi^o dicit^o: et etiā in sensu p^mposito i scōa mō rōne cōfusiōis illius termini aliqua p^mponē qui termin^o i sua de sensu diuiso stabit determinate tō nō opz separare scōm modū a p^mmo et a septimo. **C**Ad hoc rñdet q^o licet hec opinio sic arguēs sit pbabilis t^m magis cōsonū videt veritati fm mētē **H**ēntiber in exēplificādo nō fecit mētionē de aliqua p^mponē existēte in p^o aut i septio modo: sed solū de terminis nō p^mnotatiuis et nec p^mternētibus actū mētis et c. **C**Et i^o scōa modus nō separaf ab illiōtūc **H**ēntiber errasset in isto suo tractatu: qm̄ scōs modus eēt cōsō et subalternās p^mmi et sepumū: sed cōsōa sūt p^mntēda in doctrina teste **A**rist. et **C**omētatoze i

p^mmo p^mhicoz textu comēti. 57. et p^o p^mh. et 3°. p^mhicoz textu comēti secūdi: g^o text. co. 57. et 3°. p^mh. ter. co. 2. **C**Et si p^mtra h argueret sic li necessario et li p^mngēter faciunt sensū p^mpositū in p^mmo modo vt cōsiter d^o et etiā faciūt sensū p^mpo^o in scōa mō ex quo hnt vim p^mfundēdi g^o eadē p^mpo de li necessario erit i p^mmo modo et i scōa. **C**Rñdetur ad hoc: q^o talia aduerbia p^mpie faciūt sensuz p^mpo^o in scōa mō et nō in p^mmo: ex quo nō p^mpe p^mnotāt passionē alicui^o p^mpositiōis et ad dictū cōe d^o: q^o talia aduerbia faciūt sensū p^mpo^o in p^mmo mō ip^o p^mrope sicut ip^o p^mrope dicitur cōnotare et sic p^o solūmo. **C**Intelligēdū scōa q^o duplex ē differētia iter sensū p^mpo^o et diuisū in isto scōa mō. **C**Prima ē qm̄ p^mposito de sensu diuiso ad hoc q^o sit vera regit uerificationē in suppositis termini cōis cū descēsu copulatiuo vel diuisiōe. **C**Propō vō de se sū p^mpo^o nō: q^o vterq^o descēsus sibi repugnat. **C**Exēplū p^mnti: quibet ens icipit eē sub tali subiecto licet descēdere copulatiue: vt p^o sed in ista icipit quolibet ens eē sub ei^o subiecto nullo mō licet descēdere. **C**Exēplū scōi: nā i ista aliq^o ens icipit eē ad hoc q^o sit vera et regit q^o sub eius subiecto licet descēdere diuisiue sed in sua de sensu p^mpo^o sub ei^o subiecto nullo mō licet descēdere. **C**Secūda differētia ē qm̄ p^mpo de sensu cōposito vt plurimū p^mbada est rōe termini p^mfundētis: sed sua de sensu diuiso nō: vbi gra: in ista p^mponē semp fuit aliq^o hō p^mdicta p^mpo ē p^mbada rōne de li semp q^o ē terminus p^mfusiū sed sua de sensu diuiso non est p^mban da sic: vt p^o ex logica.

His v^ois ponit vna regula generalis. i. q^o ē ista. **C**Arg^o a

¶ n.

¶ n.

2^m no^m
duplex
ōra in B
mō iter
sen. cō. z
di.
p^o d^ora.

2° d^ora.

1° g^ora

Sensus compositi et diuisi.

sensu pposito ad sensum diuisum aut
 et contra in isto scdo modo na valet co
 sequentia: pbatur regula dupliciter.
CPrimo rone differencie. sup^o assu
 gnate. Scdo vero exemplariter sic
CTu icipis ptransire aliquam pte. a. spa
 tij ergo aliqua pte. a. spatij icipis per
 transire: ista pntia no valet nisi adu po
 sibili pposito ans erit: vtz z pns falsus:
 vnde ponamus q. a. spatij sit vnum
 spatij pedale qd ptransibit a te in ho
 ra futura adequate cuius instans pns
 sit pma instans in quo icipias ptra
 sire p remotione de pnti: tunc pz in
 isto casu q. ans e vtz: qz nuc no per
 transis aliquam pte. a. spatij: z imediate
 post hoc istas qd e pns ptransibis ali
 qua p. a. spatij: ergo zc. z pntia cum
 maiori eo q. i hoc instanti no moue
 ris sup. a. spatij p casuz minor pz p
 exponetes d li imediate: q. pns sit
 falsu pbat: qm cu li aliqua pte i pnte
 supponat determinate z heat verifi
 cari p vna: sit ergo illa. b. z arguitur
 q. b. no icipis ptransire ga da. opposi
 tu. l. b. icipis ptransire ista e falsa: qz z
 ei expones e falsa. l. z imediate post
 hoc ptransibis. b. qm scda expones de
 li imediate e falsa. l. z nullu erit istas
 post hoc qn fier illud: z hoc ptransi
 bis. b. vt pz intelligenti. Itē no seqt
 incipit oē ens eē: q. oē ens incipit eē
 Semp fuit aligs hō: g aligs hō fuit
 sep: Definit eē qdlibet ens: g quoli
 bet ens definit eē. Incipit eē aliqua
 pars hui^o hōre: ergo aliqua ps hui^o
 hōre icipit eē nam in oib^o istis ans
 e vtz z pns falsus: vt pz intelligēti ma
 teriam: itē no sequit. Incipit aliqua
 ps hui^o spatij eē ptransita: g alig pars
 hui^o spatij icit eē ptransita: pposito casu
 q. a. mobile icipit moueri super. b.
 spatij p remotione de pnti: silt non
 sequitur. Incipis videre aliquam pte
 .a. magnitudinis: ergo aliqua pte .a.

magnitudinis icipis videre: pposito
 eniz q. a. sit vna magnitudo tibi no
 taliter occulta z q. icipiat tibi mani
 festari p parte ante pte in infinitu: ita
 q. prius hec medietas q. totu: z pus
 medietas medietatis: z sicut in finitū:
 tunc eni i isto casu ans e vtz z pns
 falsus: et no sequit. Incipit esse ali
 qd istas futuz: ergo aliqd istas futu
 ru icipit eē ans eniz e vtz exponen
 do p remotione de pnti z pns falsus
 qz nullu erit istas futuz qd erit ime
 diate post hoc eo q. nulla istantia sit
 nec erit imediata: etia no seqt cu ter
 mino cōi distributo vnde no valet.
CTu icipis scire oēm ppōne: g oēs
 ppōne icipis scire pposito eni q. nuc
 sint decē ppōnes quaz nouē sciuiti
 z scies: decimā. vō nuc pmo scias: et
 no sint alie ppōnes i mudo nuc i isto
 casu ans e vtz z psequis falsum. Si
 milis cū isto vbo definit: no vtz pns
 vnde non sequit. **C**Tu definit per
 transire aliquam pte. a. spatij ergo ali
 qua pte. a. spatij. definit ptransire: po
 sito. n. q. nuc scis in vltimo istāi ho
 re pterite i qua adequate ptransieris
 .a. spatij z nuc definis moueri p re
 motione de pnti tūc pz q. antece
 des e vtz z psequis falsus: nec sequit
 Definit eē aliqua pars pportionalis
 huius hōre: ergo aliqua pars ppor
 tionalis hui^o hōre definit eē: antece
 dens. n. est vtz exponendo antece
 dens p remotione de pnti z psequis
 est falsu: vt pz dato q. p li hui^o demō
 strēf hora pterita: diuisa i ptes ppor
 tionales minorib^o terminatis versus
 istans pnti: nec sequitur. Definis
 videre aliquam pte. a. g aliqua pte. a.
 definit videre pposito. n. q. i principio
 hōre pnti: videbas totū. a. sine the
 gozematice: z ita hora fuerit diuisa i
 ptes pportionales z eodē mō ipsuz
 .a. minorib^o terminatis ad istas pns

Secundus modus.

z q. in pma parte pportionalis: pma
 ps pportionalis. a. definit videri a te
 z in scda secūda z sic i infinitu tūc pz i
 isto casu q. ans est vtz z pns falsus.
CEt ex his possumus elicere istas
 pcones: quaz pma e ista: scilicet de
 finit scire decē ppōnes z plato qua
 tuor z in sortes no definit scire plu
 res q. plato pposito casu q. sortes sci
 uerit cōtinue ante hoc instans decē
 ppositiōes z nuc p vna definit sci
 re p remotione de pnti tūc pz p^o ps
 pconis. **C**Similis casus ponatur
 de Platone. s. q. pntiue an hoc scie
 bat quor ppōnes z no pmo vna de
 finit scire p remotione de pnti z tūc
 pz scda pars cōclūsiōis: tertia vō p
 bat: qm sortes nuc scit plures ppō
 nes q. plato: z imediate an hoc scie
 bat plures q. plato: z etia imediate
 post hoc sciet plures q. plato. g non
 definit scire plures ppōnes q. plato
 tenet consequentia per vnam regu
 lam generalem que talis est.
CQuando res est talis z
 imediate ante hoc fuit
 talis z imediate post hoc
 erit talis illa non icipit nec
 definit eē talis.
CNec valet hoc argumentū: sortes
 definit scire decē: ergo decē definiunt
 sciri a sorte: nam ans e verū i casu su
 periori z pns e falsu fm l. dētiberu i
 capitulo de icipit z definit: na qm ter
 min^o pluralis numeri regit a pte an
 a tali vbo icipit vel definit regit ve
 rificacione p quolibet supposito de
 pte z seorsuz accepto: z iō talis ppō
 .s. decē definit sciri a sorte significat
 q. qdlibet illaz definit sciri a sorte q.
 e falsum in casu. **C**Scda pclusio sor
 tes definit scire quolibet ppōne qua

ipse sciuit: z tūc no definit scire aliqua
 ppositione qua ipse sciuit: imo tantuz
 vna ppositione definit scire pro
 bat conclusio exponendo pma ptes
 z secundaz. in casu priori p remotione
 de pnti: vt pz inuēti similitur et
 tertia pars pz per suas exponentes
 ratione note exclusiue: z ad hāc re
 gulam reducit illd q. cōter solet di
 ci q. a termino stāte pnti tūc ad
 eundem stāte determinate respectu
 etusdē fincathegozematis vel equa
 lentis pntia no valet: vt vbi gra: no se
 quit ois hō hēt capuz: g caput hō ois
 hō ab eterno fuit aligs hō g aligs hō
 ab eterno fuit: z sic de singulis.
Contra pdicta argui: na oēs
 iste pntie dicūt eē bo
 ne vtz. incipit hō eē aial: g hō incipit
 eē aial. incipit aligs hō eē g aligs hō
 incipit eē tāū aial e hō: g aial e tantuz
 hō: qz no pōt esse ita sicut significat p
 antecedētia eaz quin scit: ita sic signifi
 cat p pntia: vt pz et ista alia pntia e bo
 na imediate an istas q. e pns .a. fuit
 vtz g. a. imediate an istas: q. est pns
 fuit vtz: pposito q. hōra pterita fuerit
 diuisas i ptes pportionales minorib^o
 bus terminatis versus finē: z q. i qd
 bet pte pari. a. fuit vtz: z i qdlibet pte
 ipari. a. fuit falsu tūc pz i isto casu: q.
 no pōt eē ita sicut adequate significa
 tur p ans qm sit ita sicut significat per
 pns ergo zc. itē ista alia pntia e bona
 ego sum maior te vno pedali: ergo
 vno pedali ego sum maior te: z con
 sequentia: q. si sum maior te vno pe
 dali videt q. aligs sit excessus pter
 minatus per quem te excedas. Itē se
 quit lapis indiget oculo ad viden
 dum: ergo oculo indiget lapis ad vi
 dendum.
Ad hec omnia respōdet z di
 cit q. dicit pme pntie
 z scda

cōcloes
 sequentes
 ex sup^o
 dictis.
 p^o pclo.

r^o g^o aial.

z^o pclo.

p^o pntia.

z^o pntia.

3° pntia.

4° pntia.

5° pntia.

6° pntia.

Ben.

z scda

Sensus compositi et diuisi.

sunt bonae de materia eo quod antecedens in utraque est ipse non in sunt formales nec de forma quoniam casu positio ad imaginationem ante in utraque erit verum et primum falsum: primum positio quod nunc nullus homo fit in mundo: et hora futura fit diuisa in partes proportionales proportionem duplicem minoribus terminatio versus instantis primum et quod in qualibus partes proportionali deus producat unum hominem nunc ante istum casu virtuosus consequentia ante et verum exponendo licet incipit promotione de primum et primum est cum non datur primum homo producendus ab eo in tali casu. Ad tertiam consequentiam dico: quod illa est bona et formalis: non in ibi arguitur per regulam eo quod consequens non est sua de sensu diuiso cum licet in consequente non distribuat illud terminum hoc quod distribuebat in antecedente: ideo sua de sensu diuiso est ista aial est ois homo et arguendo ad istam consequentiam non valet: primum quod prima consequentia fuerit bona et formalis probatur deducendo eam de primo ad vltimum sic tantum aial est homo: tenet consequentia ab exposita ad vnam suam exponendum: et vtraque aial est homo ergo aial est tantum homo: consequentia a conuertibile ad conuertibile: per quod fit talis regula generalis: quod ois positio affirmatiua cuius nota exclusio procedit predicatum et sit positio post subiectum conuertit cum seipsa abique nota exclusiua regula per discurrendo per oes et tunc de primo ad vltimum bene sequitur tantum aial est homo: ergo aial est tantum homo. Ad quartam consequentiam dico: quod illa est bona: nec ibi arguitur contra regulam quam talis positio: nec est in sensu positio: nec in sensu diuiso cum sit de terminis singularibus qui nullo modo possunt confundi: ex consequenti in talibus terminis non fit sensus positio. Ad quintam negatur: quod illa consequentia sit bona: et dicitur

quod antecedens illi est verum in casu possit et consequens falsum ex quo in consequente licet vno pedali fiat determinate: quod cuius pedali signato per quem ego sum maior te quam si tu signabis vnum pedale ex parte superiori ego signabo aliud ex parte inferiori et cetera. Ad vltimum dico: quod illa consequentia est bona de materia et non de forma eo quod ante eius est impossibile: quod significat quod lapis et est aprimum natum ad videndum: si hoc videtur opus ut habeat oculum: ubi licet opus determinat totam conditionalem et non consequens et cum vna pars huius significati sit impossibile: ideo totum antecedens est impossibile sed similis consequentia in aliis terminis non tenet quam non sequitur: homo indiget oculo ad videndum: ergo oculo homo indiget ad videndum: ut ex se patet.

Tertius modus.
Item respectu terminorum relatiuorum non valet consequentia et cetera.

Hic est principalis huius tractatus: in quo declaratur qualiter fiat sensus compositus et diuisus in istis modis: et diuisus in tres particulas: nam in prima declaratur qualiter causetur sensus compositus et diuisus in isto modo ac etiam ponitur differentia inter sensum compositum et diuisum. In secunda ponitur regula generalis. In tertia vero arguitur contra predicta. Circa primam particulam est intelligendum quod tertius modus compositio et diuisio causatur mediatis terminis relatiuis grammaticibus: ut sunt ista relatiua, qui que quod ille illa illud. Pro cuius notitia primum: primo quod sensus compositus in isto termino modo causatur quando relatiui: quod

Ad 6^m

no^m p^m

Tertius modus.

quod: ponitur in eadem categorica cuius antecedente: et non licet resolvere ipsam in et: ille illa illud: ut verbi gratia: ois homo quod est iustus est virtuosus: sensus vero diuisus fit quando tale relatiuum predicte prepositionis est actu resolutum vel potest resolui in et: et ille illa illud: exemplum primum. Omnis homo est iustus et ille est virtuosus. Exemplum secundum: Ois homo est iustus quod est virtuosus.

Premittitur secundo quod differentia est inter sensum compositum et diuisum: quoniam relatiuum in sensu composito semper superponit sicut suum antecedens: in sensu vero diuiso non semper sic superponit: et hec est ratio vniuersalis inter sensus compositum et diuisum in isto tertio modo: sub qua multo plures speciales continentur quas declarabimus in regulis subsequentiibus et quoniam multis modis contingit: ut relatiuum positum in eadem categorica: cum suo antecedente non liceat resolvere ipsum in et: et ille illa illud: ea propter per clarior notitia sex regulas ponemus quarum prima est ista.

1^a reg^a Cum relatiuum in eadem categorica cum suo antecedente refert antecedens istas confuse tantum mobiliter vel immobiliter tunc talis positio est in sensu composito in isto modo: et tale relatiuum nullo modo licet resolvere: ut verbi gratia: omnis homo est animal: quod est rationale. Etiam ista necessario: homo est aial quod est rationale: sua vero de sensu diuiso est positio in qua relatiuum est actu resolutum: ut ista: omnis homo est aial: et illud est rationale. sicut dicatur de illa necessario circa istam regulam prima: ratio est inter sensum positum et diuisum duplex. Ratio quoniam relatiuum in sensu positio superponit sicut suum ante: et refert ipsum absolu

te. in ordine ad totam propositionem: et in sensu diuiso superponit determinate et in ordine ad totam propositionem. Secunda ratio est quoniam sub relatiuo in sensu composito non licet descendere diuisiue: et in sensu diuiso sic: et propter istas differentias: arguendo a sensu positio ad sensum diuisum secundum istam primam regulam prima non valet de forma: probatur hoc dupliciter. Primum ex differentijs assignatis. Secundo exemplariter sic quod non sequitur. Promitto tibi denarium: quoniam tibi promitto: ergo promitto tibi denarium: et illud tibi promitto. necessario homo est aial quod est rationale: ergo necessario homo est aial et illud est rationale.

Secunda regula quod tunc sensus compositus fit cum hoc relatiuum quod que quod quoniam immediatim additur ante distributo: ita quod iter ipsum relatiuum et terminum distributum non mediatur verbo principale et talis positio fit affirmatiua: ut verbi gratia: ois homo quod est albus currit. Sensus vero diuisus fit quoniam tale relatiuum est actu resolutum: aut quoniam iter relatiuum et ante distributum mediatur verbo principale. Exemplum primum (ut dicendo) ois homo est albus et ille currit. Exemplum secundum: ut omnis homo est albus qui currit: et iuxta istam regulam differentia est inter sensum compositum et diuisum quoniam maior distributio est in proposito de sensu diuiso respectu antecedentis quod in propositione de sensu composito quoniam in tali propositione de sensu positio non distribuitur licet homo absolute per ois homo: sed tantum per homo albus ratione restrictionis illi relatiui qui cum tali adiectiuo albus: hoc secundum via communem oppositum huius sentiat Petrus de mantua in capitulo de relatiuis: in sensu vero diuiso distribuitur licet homo per ois homo: et ideo in sensu positio tale relatiuum non est resolubile in

2^a reg^a

ratio in se. pro. et di. in ista 2^a regula.

Ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

no^m 2^m
Dicitur in
ter fen.
2^m p^m
di. in isto
3° mo.

1^a reg^a

duplex
ratio in
se. 2^m p^m
et di. in
ista 1^a
regula.

Sensus compositi et diuisi.

sensu vero diuiso aut est actu resolu-
tu aut est resoluibile: et propter huius-
modi differentiam arguendo a sensu co-
posito ad sensum diuisum in ista secunda re-
gula sequentia non valet: probatur hoc
dupliciter: primo ratione differentie assi-
gnate: secundo inductiue: unde non seg-
tur: ois homo est albus currit: ergo ois
homo currit: et ille est albus: nam casu possibi-
li posito animus erit verus et prius falsus:
ut posito quod ois homo albus currat
et nigri sedeant. ite non sequitur: ois pro-
positio cuius contradictorium est verum est
falsa: ergo ois propositio est falsa: cuius
contradictorium est verum: cum autem eius sit ve-
rum: ut patet per suas exponentes: et prius sit
falsum: cum liceat resolueret relatiuum i: et
et ille illa illud: sic dicitur prius equo-
let vni copulatiue: videlicet ista: ois
propositio est falsa: et illius contradictorium
est verum: cuius copulatiue: prima pars est fal-
sa: ite non sequitur ois propositio cuius animus est
impossibile est bona: ergo ois propositio est bona
cuius animus est impossibile pro eadem causa. Si
militer non sequitur: tu differens ab homine quod est
romius: ergo tu differens ab homine: et ille
est romius: sic de singulis.

Tertia regula: sensus compositi
modus cum relatiuum ponitur in eadem cathe-
gorica cum suo antea: et verbum princi-
pale in tali propositione negatur: sensus vero
diuisus fit cum relatiuum actualiter est
resolutum. **Exemplum** primum chimera quod
currit non mouetur. **Exemplum** secundum
chimera currit: ipsa non mouetur ex
quo sequitur: arguendo a sensu propositio
ad sensum diuisum: propositio non valet
de forma: probatur hoc dupliciter: primo per
regulam generale que est quod ex negati-
ua non sequitur affirmatiua: secundo ex-
emplariter: unde non sequitur: tu non es homo
quod es fur: ergo tu non es homo et ille est
fur: et multa huiusmodi similia adduci pos-
sent que causa breuitatis omitto.

Quarta regula est quod fit sensus 4^a reg^a
compositus in isto ter-
tio modo cum in propositione ponitur relati-
uum: cuius terminus potest stare cathe-
gorematice et sine categorematice: et
ut sunt isti termini infiniti. a. m. totus
a. m. vni modo precedat talis terminus
totam propositionem et stet sint categorema-
tice diuisus vero cum relatiuum actu
resoluitur vel est actu resolutum: ut ver-
bi gratia: infinitas partes habet hoc pe-
dale equales non coincidentes que sunt
partes eius: sua vero de sensu diuiso
est hec infinitas partes habet hoc pe-
dale equales non coincidentes et ille sunt
partes eius. Unde differentia est inter
sensus compositum et diuisum secundum istam
regulam quam relatiuum in sensu composito
supponit confuse sicut suum animus: et refert
ipsum cum tali termino stare sine cathe-
gorematice: sed in sensu diuiso suppo-
nit determinate: et replicat animus cum ta-
li termino stare categorematice: et
ex hoc sequitur: arguendo a sensu co-
posito ad diuisum per istam regulam: propositio
non valet: probatur primo per differentias
assignatas: probatur etiam per exemplum. De-
terminabitur: unde non sequitur: infinitas partes
habet hoc pedale equale non coincidentes quod
sunt partes eius: ergo infinitas partes habet
hoc pedale equales non coincidentes et il-
le sunt partes eius: nam antecedens est
verum: quod probatur: quia duas me-
dietas habet hoc pedale equales non
coincidentes que sunt partes eius: tres ter-
tias habet hoc pedale equales non
coincidentes que sunt partes eius: qua-
tuor quartas: quinque quintas: decem
decimas: mille millesimas: et sic in in-
finitum ergo et consequens vero est
falsum: quoniam est vna copulatiua
cuius secunda pars principalis est
falsa: quod significat quod ille infinite partes
illius pedalis equales non comunican-
tes sunt partes eius: et hoc est falsum:

Tertius modus.

quia est sensus quod ille partes caren-
tes principio et fine sunt partes illius pe-
dalis ex quo licet infinite stat categorema-
tices modo mille sunt partes illius
pedalis que careat principio et fine:
pro quo est notandum quod ille partes dicuntur
comunicantes quod sic se habent quod vna est pars
alterius: vel aliquid vni est pars alterius:
vel abesse sunt partes vnius tertij: vni si
accipiat vnum pedale: et designet in eo
due medietates: tres tertie: et quatuor
quarte: tunc prima quarta et prima me-
dieta sunt partes coincidentes quod vna est pars
alterius. **Exemplum** secundum: si accipiantur
due tertie pro vna parte: secundo me-
dieta pro alia parte. **Exemplum** tertium si ac-
cipiatur vna tertia pars illius pedalis:
et vna quarta eiusdem partes duo non coi-
cidentes sunt ille que se habent opposito modo
scilicet quod vna non est pars alterius: nec aliquid vni-
us est pars alterius: nec abesse sunt par-
tes alicuius tertij: ut vbi gratia: due
medietas alicuius quarti tres tertie:
et sic de singulis.

110^m.

5^a reg^a
tria int
se. pp. z
di. i ista
regla

Quinta regula est quod fit sensus
propositio cum in propo-
sitione ponitur relatiuum qui precedit ter-
mino modali faciente eam de sensu
composito. Diuisus vero cuius terminus
modalis facit eam de sensu diuiso rela-
tiuum tamen referente animus non confusum
a tali termino modali vel quando re-
latiuum est actu resolutum. **Exemplum** pri-
mi possibile est hominem esse animal quod
est parisius. **Exemplum** secundum ho-
minem possibile est esse animal qui
est parisius. **Exemplum** tertium possi-
bile est hominem esse animal: et ille
est parisius: unde duplex differentia
est inter sensum compositum et diuisum
in ista regula: quoniam in sensu co-
posito relatiuum semper supponit eo-
dem modo sicut suum antecedens:
in sensu vero diuiso non semper sic
supponit: secunda differentia est quo-

nam relatiuum in sensu composito
ampliatur quemadmodum suum an-
tecedens: in sensu vero diuiso non
sic ampliatur ex quo sequitur: quod ar-
guendo a sensu composito ad diui-
sum: affirmatiue: aut econtra negati-
ue consequentia non valet: probatur
primo per differentias assignatas:
probatur secundo inductiue: unde
non sequitur: possibile est te esse ho-
minem qui est parisius: ergo possibi-
le est te esse hominem et ille est pari-
sius. unde posito casu quod tu non sis pa-
risius: tunc antecedens est verum: et
consequens falsum: ut patet etiam non
sequitur: possibile est quod antipater sit
homo qui est: ergo possibile est quod an-
tipater sit homo: et ille est necessario
homo est animal quod est rationalis: er-
go necessario homo est animal: et il-
lud est rationale: nam in vtraque an-
tecedens est verum et consequens falsum:
ut patet. Et si diceretur quod ista regula
continetur sub priora ex quo terminus
modalis habet vim confundendi et per
consequens facit sensum compositum
simul cum relatiuo secundum primam re-
gulam: ergo ista quinta est superflua.
Ad hoc respondet negatio: propositio: vni
licet terminus modalis: quod confudit
animus: et relatiuum faciat sensum compositum
secundum primam regulam: tamen aliquando facit sensum
compositum cum relatiuo: et non confundit
neque antecedens: neque relatiuum (et hoc)
quod animus est terminus discretus: ut patet in
exemplis superius positis: et tunc non facit
sensum compositum secundum primam regulam: id
quod uenies fuit assignare istas quintas.

Sexta regula est quod fit sensus
compositus cum tali deter-
minatione ita erit ita: fuit seu aliquando
erit ita: aliquando fuit ita: et tali relati-
uo qui que quod posito in eadem ca-
tegorica cuius suo antecedente et tali de-
terminatione precedente: ut vbi gratia:

obiecto

ten.

6^a reg^a.
tria int
se. pp. z
di. i ista
6^a reg^a

aliquādo erit ita q tu es homo qui est romeriuus vero fit cū nō ponitur talis determinatio: sed accipitur propositio categorica de vbo principali eiusdem rēponis cui vbo illius determinatio: vt (vbi gra) Tu eris hō qui ē rome ex quo sequit nō valere arg^m a sensu pposito ad sensuz diuisum qm diuersi sensus p ipsos i portantur vnde nō sequit altqm erit ita q tu es hō qui ē rome. ergo tu eris hō qui ē rome nā casu possibili pposito aūs erit verū z pns falsum: vt pposito q nūc nō sis romes: hinc ad annum eris rome.

Contra predicta arguit z p^o nā ista pntia ē bona. Dis hō est aial q ē rōale ergo ois homo ē animal z illud est rōale q probatur quia si ista non foret bona hoc maxie esset quia aūs esse verum z psequens falsum s; probō q consequens fit vez quemadmodū z aūs quōntā pns ē vna copulatiua cuius prima pars ē vniuersalis cuius quelibet singularis est vera cū secunda parte illi^o copulatiue ergo illa vniuersalis est vera cū secunda parte illius copulatiue z psequētia z aūs probatur nā iste sunt singulares illius vniuersalis que sunt vere cū secunda parte. s. iste hō est animal z illud est rationale z sic de singulis: ergo oēs singulares illi^o vniuersalis sūt vere cuz secunda parte: z per cōsequens talis vniuersalis est vera cū secunda parte: ergo pma psequētia fuit bda: z ex psequēti regula prima fuit falsa etiā ista cōsequētia est bona omnis sol est sol qui lucet: ergo omnis sol ē sol: z ille lucet: tamen hīc arguitur per regulam: ergo prima regula est falsa.

Contra secūda regulam arguitur sic naz ista cōsequētia est bona. vterq; illoz qui est fortes currit: ergo vterq; illozum currit: z ille est fortes: z tamē arguitur per regulam: ergo regula falsa: tenet psequētia z antecēdes probatur: quoniam antecēdes illius cōsequētie est ita bene impossibile quemadmodū z psequens quoniam relatiuuz qui ppositum in eo refert antecēdens distributum: videlicet illū terminuz homo inclusum in li illoz z cum li vterq; sit partiuum duozū sequitur q illud relatiuuz qui stet pro duob^o qui sunt fortes: z per consequēs ponit q sint duo hoies q sint fortes q ē impossibile: z ptra dētiberz in qto argumēto primi sophismatis. Item ista pna ē bona. ois pposito cui^o cōtradictoriū ē vez ē falsa: ergo ois pposito est falsa: cui^o cōtradictoriū est verū: z tamē arguit p regulā: g zc. 13 pntia z aūs pbat: nā si talis pna nō foret bona: hoc maxime esset: qz aūs et esset vez: z pns falsū: sed pbo q pns est vez queadmodū z aūs: nam exponētes illi^o pntis sunt ve: qm prima est vera: vt pz similt z secūda exponēs est vera q probō: nā cōtradictoriū eius ē falsuz: ergo ista est vera z pna z aūs pbat: nā suū cōtradictoriū ē hoc. s. aliqua ē pposito q nō est falsa: cui^o cōtradictoriū ē verū z ista ē falsa: q pbatu resoluedo li cuius: ex quo supponit determinate sicut suū aūs: z resoluet in istaz copulatiua falsaz. s. aliq ē ppō que nō est falsa z illius cōtradictoriū est verū.

Contra tertiaz regulā arguitur: nā ista pna ē bona. chymera que ē nō intelligitur: ergo chymera est z ipsa non intelligit z tamen arguitur per regulam: g zc. tenet pna z antecēdes pbat: nā scōz

Ar^o 2° 2^a 4^{am} regulā.

Ar^o 3° 2^a 3^{am} regulā.

viaz dētiberi antecēdens eius est ipse eo q ponit scōm ipz in capitulo de relatiuis chymeram esse q est impossibile.

Contra quartā regulā arguitur: naz ista pntia est bona. Sortes habet infinitas ptes eq les nō cōcātes que sūt ptes sortis: g fortes hz infinitas ptes zc. z ille sunt ptes sortis z tamē arguit p regulam ergo zc. 13 pna z aūs pbat: nā in dicta psequētia illd relatiuū refert aūs tā in ante qz in pnte cū illo termino infinitas stante categorematice: z p pns nulla ē diuersitas iter tales ppositiones respectu relatiui et i dicta pna tā aūs qz pns est impossibile.

Contra qntā regulā arguitur: sic nā ista pna ē bda pot ee q antixps sit hō q ēg pōt esse q antixps sit homo: z ille ē z in arguit p regulā: g zc. 13 pna z aūs probat: z arguo sicista pna ē bona. s. antixps ē homo q ē ergo antixps ē hō z ille ē z aūs eius est possibile: ergo eius pns ē possibile: sed pns eius si gnificat q antixps ē hō z ille ē ergo possibile ē q antixps sit hō: z ille est oēs iste pntie sunt bone z aūs pntuz ē verū: ergo vltimū pns ē vez: sed vltimū pns est pns prime pntie i qua arguebat ptra regulā: g tale pns est verū queadmodū z antecēdens.

Contra sextā z vltimā regulā: arguit sicista cōsequētia est bona aliquādo erit ita: q tu eris hō q ptra sibi. b. pontem: ergo tu eris homo qui pertransibit. b. pontem z tamen arguitur per regulā: ergo zc. tenet psequētia z antecēdes probatur quoniam non videtur modus per quez talis consequētia possit falsificari zc.

Ad hec argumēta respondet z primo ad pnm ne-

gatur q illa consequētia sit bona z cū pbat q illud pns sit verū negatur z vltimū nego q dlibet singularis illius vniuersalis sit vera: cū secūda pte illi^o copulatiue: z ad pbatio nē negat q illa ppositio de relatiuo sumpta cū illis singularib^o sit secūda pars illius copulatiue q erat pns z hoc ppter variationē relatiui: qm li illud in secunda parte copulatiue refert illuz terminū aial i ordine ad totā cōpositionē: z tān valet li illud quān hoc cōplexū illud aial quod ē omnis homo: sed cū predictis singularibus non tantū valet: vt pz g zc.

Ad secundū pna ē bona de mā seu gra terminoz: z hoc nō ē ptra regulā: z ad aliud argumētū cōtra secūda regulā rīdet negādo aūs z ad pbatio nē negat q aūs et^o sit impossibile: z ad pbatio nē dī q illd relatiuū qui distribuit queadmodū et ille terminus hō inclusus in li illoz z nō verificat ille termin^o hō distribuit^o nisi pro vno illoz: propter restrictionem factam a relatiuo cū sua cōpositione zc. z ex hoc sequit correlative q aliqs termin^o supponit cōfuse distributiue mobilit: z talis terminus hēt multa supposita: z nō verificatur nisi pro vno: vt pz in antecēdente superius posito: z q dicta psequētia nō sit bona: pbatu sic naz pposito q per li illoz demonstrēt fortes z pfo z fortes currat: z plato nō tunc in isto casu antecēdens est vez q probat: quia exponitur sic aliter illozum qui est fortes currit: z non est alter illozum qui est fortes qm ille currat g zc. z pns dicitē pntie ē falsuz. s. vterq; illoz currit z ille est fortes qm ponit q tā fortes quā plato currit: z q vterq; illozum est fortes q ē falsum: z sic patet solutio.

Ad 2^m 2^a 4^{am} regulā.

Ad 4^m
2^a 4^m
regulā.

Ad quartum responde tur nega do antecedens et ad pbationē dicit q sequens est falsum: et ad proba tionem negatur q secunda exponēs sit vera: et ad pbationē nego q con tradictoriū eius sit falsū: et ad pba tionē negatur q illa debeat resolu ī copulatiua predicta: eo q li cui⁹ nō refert subiectum illius indefini te absolute sed refert in eodem ad li falsa: qd est terminus distributus a li nō quēadmodū facit in p̄ia vniuer salis: sic patet solutio.

Ad 5^m
2^a 5^m
regulā.

Ad quintum responde tur nega do illam consequentiā eē bonā d for ma: et ad probationē dico scdm viā hēmitibert in capitulo de relatiuis: q illa est bona d materia ex quo an tecedēs ei⁹ est impo: qz ponit chy mēra esse: scdm tamē viā cōmunes illa p̄tia nec est bona de forma nec de materia nec antecēdēs eius est im possibile immo ē vna p̄positio pure negatiua que nihil ponit inesse pro quo est notandū: q relatiuis p̄positū in eadē cathegorica negatiua ē reso lubile in notā diuisiua vbi: et non per notam copulatiuam. et.

No^m.

Ad 6^m
2^a 6^m
regulā.
No^m.

Ad sextum responde: q illa p̄sequētia est bona et nego q arguat p regulā pro quo ē notādū: q tūc p̄positio ē in sensu cōposito: scd illas regulam q̄ relatiuis p̄positū in ea refert ante cedens cū tali termino sicut cathego rematice sumptō et aliter non quali ter non est in proposito.

Ad 7^m
2^a 7^m
regulā.

Ad septimū respōdet ne gando aūs: et ad probationē dī q illa p̄tia ē bo na: et cū vltērius arguit: ista p̄tia est bona: et aūs eius ē possibile: ergo cō sequēs est possibile dicit cōcedendo

consequentiā: et postea cū arguitur cōsequens est possibile et significat adequate q antip̄s est homo et ille ē ergo possibile ē q antip̄s sit ho mo: et ille est: distingo istā p̄tia: nā ille terminus possibile aut determi natōni p̄tia. illā copulatiuam et ē sensus: q illa copulatiua. s. antip̄s ē hō et ille est possibile: tūc est pro banda more cathegorico et non hy postenico: et tūc dicta p̄tia est bona et hoc non ē contra regulā: qz quan do arguitur scd regulā termini mo dales in sensu diuiso ratione relati ui resoluti nō determināt totam co pulatiuam: sed solum vnam partem si autem li possibile in vltima conse quētia determinat solum vna p̄tes tūc talis consequētia non valet: et sic patet solutio.

Ad vltimū argumētū re spondetur cō cedendo dictam consequentiā et ne go q arguatur per regulam quoniā regula ē sic intelligēda: q arguendo a sensu cōposito cuius sua de inesse re quirūt istas pro sui verificatiōe ad sensum diuisū consequētia non valet modo non arguitur sic in p̄posito.

Ad 8^m
2^a 8^m
regulā.

Quartus modus.
Et respectu termino rum qui sumūtur aliquā do cathegorematice et.

Ista est quarta ps principa lissimus tractatus i qua declarat qualiter fiat sen sus compositus et diuisus in quarto modo: et diuiditur in tres particulas: nāz in prima declaratur qualiter fiat sensus compositus et di uisus: ac etiam eoz differentie: in se cunda ponuntur regule generales:

no^m 3^m

in tertia vero cōtra predicta arguit. **Circa** primā particulā intelli gēdū: p̄tio q sensus cō positus et diuisus in quarto modo fit mediātibus terminis potētibz sta re cathegorematice et sicut cathegore matice: sicut sūt illi termini infinitus .a.m. totus. a.m. et tunc sensus cōposi tus fit cū tales termini cathegorema tice tenentur: verbi gratia: aliquis nu merus ē infinitus: similiter in oculo tuo et totum q ē in mundo: cum vō sicut cathegorematice tenentur faciunt sensum diuisum: vbi gratia: infinitus numerus numerabit: et tot⁹ sortis est minor sorte. Pro quo est intelligēdū: q li infinitus. a.m. p̄prie loquendo: quādo cathegorematice tenet signifi cat idēz q aliquod quātū carēs p̄ncipio et fine et hoc infinitū negat ab Aristotele in 3° phisicoz. Quando vō sicut cathegorematice tenet signifi cat idem quod aliquod quātū dari et in duplo maius illo si iūgat cū termino ipoztate excessū et in triplo maius il lo et in quatruplo et sic in infinitū: et etiā suo modo dicat si iūgat cū ter mino ipoztate defectū. qm tūc debet exponi p̄ in duplo min⁹: et in triplo: et sic in infinitū. Sed li totus p̄prie lo quēdo quādo tenet cathegoremati ce significat idē q ens p̄fectū seu cō plenti ex oibus p̄tib⁹ suis sicut cathego rematice vero sonat idē q quilibet ps. Unde ē intelligēdū q scdm cōi ter disputātes li infinitus. ta. uz: et li totus. ta. uz: tenent sicut cathegorema tice q̄ p̄cedūt totā p̄pōnē absq; ali quod determinabili p̄cedere: vī dicēdo infinitus numerus numerabit: totus numerus ē minor sorte. Et notāter dixi absq; aliquo determinabili: qz si p̄ce deret aliquo determinas ipsū: tūc te neret cathegorematice: vī dicēdo ali quod totū qd ē in mūdo est in oculo

Dicit it se. pp. z di. i. isto 4^{oo}.

2^m no^m

no^m 3^m

tuo. Tenentur aut cathegorematice cū eos p̄cedit aliqd determinabile: vel ponitur a pte p̄dicat: vī vbi gra tia: dicēdo in oculo tuo ē totus qd ē in mūdo seu numerabit numer⁹ infini tus. Alteri⁹ ē notādū qd differētia ē iter sensū cōpositum et diuisū q̄druplex. Prima ē diuersitas in significā do. Secūda ē qd quādo tales termi ni tenentur sicut cathegorematice: de notat q faciūt stare terminus cui ad iacet pro aliquibus suppositis: de quibus nō verificat talis terminus i eo de sensu. Sed cathegorematice de notat: vī stet terminus pro aliquibus suppositis de quibus vī de aliquo il loz in eodē sensu: talis terminus est verificabilis. Exēplū primi infini ta sūt finitā in eadē notatur li in finita stare p̄ duob⁹ et trib⁹: et sic d̄ fin gulis et de illis talis terminus infinita nō ē verificabilis. Similiter dicen dū ē de li totus. ta. uz. Tertia differen tia ē nā quando tales termini sicut cathegorematice tenentur sunt termini cōfusi et distributi: et h̄nt duo of ficia: s. distribūdi et cōfundēdi cōfū se tānū mobiliter quēadmodum et si gnā vniuersalia affirmatiua: qz p̄z nā dicēdo infini⁹ nūerus numerabi tur ista equipollet huic vniuersali quocūq; numero dato: maior nume rus numerabitur et ex cōsequēti li in finitus h̄t vim signi vniuersalis af firmatiui: eodez modo dicatur de li totus quādo tenet sicut cathegorema tice: et ex ista tertia differētia oritur. Quarta ē ista. s. qz quādo tenentur sicut cathegorematice faciūt p̄positū de exponibile vigore p̄dictoz termino rum: sed quando tenentur cathego rematice non faciunt hoc.

no^m 4.
In isto mō qua drupl⁹.
Dicit ē i ter se. 2.
et diui.
p̄^a dicit.
2^a dicit.

3^a dicit

4^a dicit

p̄^a reg⁹
ḡfialis.

Ihis declaratis ponūt due reg⁹ ḡfiales: quaz p̄ma est ista. Arguendo a sensu diuiso ad sensum

Sensus compositi et diuisi.

Compositum affirmatiue aut e contra negatiue mediante tali termino infinitus. ita. ut. non valet. pna: hec regula pbat dupl: pmo p duas supius assignatas: secundo exemplariter sic: vnde non sequit. Infinitas ptes hnt sortes equales no cōcātes: ergo sortes habet infinitas partes equales non cōmunicantes antecedens eniz ē verū qm̄ duas medietates hnt sortes eq̄les no cōcātes: tres tertias: quorū quartas: et sic in infinitū: et cō. pns vero ē falsū: qz significat qz sortes habz ptes carctes pncipio et sine: nec seq̄ Infinita erit aliqua linea: q̄ aliqua linea erit infinita qz pbat: posito casu qz deus in prima pte pportionali hore future pducit vnā lineā pedale: et in secūda pte pportionali ynam alā in duplo maiorē: et in tertia vnā alā in triplo maiorē prima et sic procedēdo secūdu partes pportionales in infinitū: tūc in isto casu ams ē vez et pns falsum: qz significat qz aliqua linea erit absq̄ pncipio et sine qz est falsū: nec seq̄. Infinita tarditate mouebitur. Sortes ergo sortes mouebit tarditate infinita. posito eni casu qz in pma parte pportionali hore future: sortes mouebit aliquāta tarditate et in secūda in duplo tardit: et sic in infinitū: tūc in isto casu antecedēs est vez et psequens falsum: vtpatentem non sequit. In infinitum hoc quātum excedit aliquā partem sui: ergo hoc quātū excedit aliquā partem sui in infinitum antecedens enim ē veruz demonstrato vno pedali: per li hoc: et psequens falsū: qm̄ significat qz hoc quātū excedit aliquā partem sui per quantitatem carente pncipio et sine.

2^a reg^a g^a h^a l^a s. **Secunda** regula arguendo a sensu composito ad sensuz diuisuz affirmatiue

mediante li totus. ita. ut. aut e contra negatiue no valet psequētia: probat regula dupl: pmo p duas supius assignatas: pbat etiā iductiue: vnde no seq̄. Itē ē totū in quātitate: ergo totū in quātitate ē hō: ams. n. ē verū qz significat: qz homo est ens pfectū in sua quātitate pns vō ē falsū: qz significat: qz qlibz pars in quātitate ē hō: etiā no seq̄tur. Alia intellectiua ē tota in te: ergo tota aia intellectiua ē in te antecedens enim est vez: qz significat qz aia intellectiua q̄ est ens pfectum in sua essētia ē in te: pns vero ē falsū. qz significat qz qlibet pars aie intellectiue ē i te qz est falsum: qz aia intellectiua no hz ptes ex quo ē idiuisibilis.

Contra p̄dicta arguit: et p̄rio cōtra p̄mā regulam: nam ista cōsequētia est bona. Infinitus numerus est numerabilis: ergo numerabilis ē numerus infinitus etiā ista alia. Infinita sūt finita: ergo finita sūt infinita: et tamē arguit p regulā: ergo regula falsatenet pna et antecedēs probatur qm̄ in vtraqz arguit per cōuersionē simplicē. Cōsecūdo ad idem arguit sic: ista p̄ntia ē bona: infinita erit ista linea: ergo ista linea erit infinita: posito casu cōi qz a. p̄tus incipiat fluere supra primā partē pportionalem corporis columnaris bipedalis longitudinis et pedalis spissitudinis: ita et taliter qz giret primam partem pportionalem predicti corporis ex transuerso in prima parte pportionali hore future: et in secūda giret secundam partem pportionalem ex trasuerso semper: et sic in infinitum ita qz in sine hore ista linea erit terminata ad radicem corporis columnaris: tunc stante isto casu non potest antecedēs predictae consequētie esse veruz sine consequente ad bonum sensum

Ar^a 2^a p̄dca et p̄ 2^a p̄ mā r^a m

Ar^a 2^a.

Quartus modus.

ergo ista consequētia est bona: tenet consequētia et antecedens probatur: quia si infinita erit ista linea: etiā ista linea erit infinita: quia ista linea nullius quantitatis determinate erit et omnem quantitatem finitaz scōz longitudinez excedet ergo erit infinita: etiam probō aliter quoniam ista linea erit quanta: aut ergo erit finita aut infinita: sed non est dicēduz qz erit finita: quia omnis quantitas finita est mensurabilis: et est de terminata nec infinita: qz probō: et primo qz non per mensuram infinitaz: quia talis non datur: nec per mensuram finitam: quia quero de illa mensura finitam: aut est sibi adequata: aut minor: aut maior: no sibi adequata: quia illa est nobis ignota: nec etiam maior: quia talis non datur: nec minor: qz probō: quia talis minor mensurando: aut finicies replicabit aut infinicies non infinicies quia talis replicatio est nobis impossibilis: et ignota: nec etiam finicies quia quacūqz mēsurā data finita finicies replicata nūqz attinget mensuram predictae lineae: et per consequens predicta linea non erit finita: sed erit infinita qz erat propobandum. Tertio ad idem arguitur sic: ista consequētia est bona infinita sūt alba: ergo alba sūt infinita: etiam ista alia infiniti sūt homines: ergo homines sūt finiti: et qz iste consequētie sint finiti: probatur quoniam no potest fieri casus per quem tales consequētie falsificentur: idem est iudicium de ista alia cōsequētia scilicet. Infinitas partes equales no cōcātes hnt sortes: ergo sortes hz infinitas partes equales no cōcātes: nā hntisber ea cōcedit in sophismate decimo octa

uo expresse. Etia pbat̄ alio modo presupposito isto fundamēto qd̄ est verū apud hntisberū et alios terministas. sc̄ qz totū est sive ptes tūc arguitur sic: ams illi p̄ntia ē iposē: qz p̄ntia est bona: tenet p̄ntia et ams probatur nam duas medietates habet sortes et no plures partes: ergo falsum ē qz infinitas ptes habeat sortes: et cōsequētia et ams pbat: qz si plures ptes hnt sortes qz duas medietates hoc maxime est quia sortes haberet tres tertias: et quatuor q̄rtas: et sic de finigulis: sed tres tertie et quatuor quarte sunt idem qz due medietates qz p̄bo stante presupposito: nam q̄cūqz sunt eadem vni tertio sunt eadem inter se: sed tres tertie sunt eadem cum ipso toto per presuppositum: et quatuor quarte eodem modo: et due medietates similiter: ergo tres tertie sūt due medietates: et quatuor quarte sūt due medietates: et per consequens tres tertie et quatuor quarte non sūt plures quā due medietates tenet cōsequētia: qz aliter sequeretur qz aliq̄ eēt̄ plura seip̄s. Quarto arguit cōtra secūda et regulā. Nā ista p̄ntia ē bona in anima tua: est tota scientia mundi: ergo tota scientia mundi est in anima tua: et tamen arguitur per regulam: ergo regula falsatenet cōsequētia et antecedens probatur. Nam in dicta consequētia arguit per cōuersionem simplicem qz cō. Quinto cōtra eādem regulam arguitur sic: nulla est differentia inter significatiōē illi termini totus tota totum cathegorematicē et finitatem cathegorematicē tenent: ergo arguendo ab vno ad alter: et e contra consequētia est bona: tenet consequētia: et ams pbat: quia si aliqua foret differentia hoc maxime esset: quia li totus finitacōcedit in sophismate decimo octa

4° ar^a 2^a regul

5° ar^a 2^a regul

Sensus compositi et diuisi.

pare. Sed contra: quia tunc ista propositio esset verissima. a. linea est minor. a. linea. forte tu responderes concedendo sed contra: quia tunc sequitur quod aliqua propositio vniuersalis affirmatiua esset vera: cuius predicatum non significat illud quod significat subiectum quod est falsum: et hoc sequitur: probatur sic: quod subiectum in dicta propositione est li ps. a. linee inclusum in li totum: et predicatum est li. a. linee: sed li ps. a. linee: nec: et li. a. linea non significat idem ergo subiectum et predicatum illius propositionis non significat idem.

Ad hec argumenta respondetur: et ad primum dicitur negatio antecedens et ad probationem dico quod illa non bene conuertitur cuius ratio est: quia dicta propositio equipollet vniuersali affirmatiue: puta ista: quocumque numero dato in quacumque propositione maior est numerabilis: et dicta propositio est conuertenda per accidens: ut intelligitur per eodem modo est dicendum de secundam: quia equipollet tali vniuersali. scilicet quocumque finitis datis et in quacumque proportionem finita sunt plura: que est conuertenda per accidens ut patet. **Ad secundum** respondet concedendo illam consequentiam: nec hoc est contra regulam: quia dicta regula debet intelligi quod arguatur eorum termino communi determinato ab illo termino infinitus: qualiter non est in proposito. Et si argueretur contra quoniam in dicto casu: antecedens illi consequente est verum: ut patet. et consequens falsum: quod probatur: quia illa linea habebit principium et finem: ut patet ex casu: ergo erit determinata et finita. **Respondetur** ad hoc dupliciter: primo non admittendo casum: quoniam talis casus implicat contradictionem quod probatur.

quoniam aut talis linea terminabit ad radices medietate aliqua parte proportionali: aut medietate aliqua parte non proportionali: ista diuisio patet ex casu: non est dicendum quod medietate aliqua parte proportionali: quoniam si sic esset tunc illa propositio proportionalis foret vltima: sed hoc implicat contradictionem: in tali diuisione ergo et nec est dicendum secundum: quia tunc talis punctus non girasset oes partes proportionales quod est contra casum. **Secundo** respondet admittendo casum ad bonum sensum et dico quod primum dicitur sententia est verum: cum arguitur ista linea. a. huius principium et finem est terminata et finita: negat sententiam: quoniam ad hoc quod aliqua quantitas sit finita requiritur non solum quod illa habeat principium et finem: sed quod illa sit alicuius quantitatis determinate qualiter non est in proposito. **Ad tertium** respondetur: concedendo primum et secundam sententiam de mente mentis: ubi sophismate decimo octauo in quo per regulam generali quod quoniam terminus cuius determinatur a li infinitus habet supposita infinita per se et seorsum existentia que omnia satis possibile sit assignare: tunc arguendo a sensu diuiso ad sensum compositum et contra consequentia valet: sed quando non possumus omnia subposita assignare tunc sententia non valet: et sic patet per regulam est intelligenda quod arguat a sensu diuiso cum termino communi: cui non possunt omnia supposita assignari: et per hoc patet solutio ad tertiam consequentiam: quoniam tali termino in tali propositione de sensu diuiso non potest assignari omnia supposita: quoniam mille sunt oes partes equales cōtecte sub subiecto. Et cum dicitur quod Mentisber concedit eam. Respondetur quod opinio Mentisber est: quod talis terminus infinitus. a. a. t. u. z. quando precedit totam propositionem absque aliquo determinabili potest

alia R.

Ad 3^m.

instātia Rn.

Quintus modus.

teneri cathegorematicæ et sine cathegorematicæ: vnde talis consequentia in sophismatibus conceditur ab eo: quod accipit in antecedente li infinitas cathegorematicæ: tunc non arguitur per regulam: sed in isto tractatu de sensu composito negat eam: quod accipit li infinitas sine cathegorematicæ in ante. Et ad secundam probationem respondet concedendo primum suppositum: et negando quod antecedens illius consequentie sit impossibile: et ad probationem cum arguitur duas medietates huius partes et non plures. **Dico** quod partes sunt considerari dupliciter. Uno modo secundum quod constituitur ipsorum totum absque hoc quod intellectus discernat inter illas: et isto modo concedo quod duas medietates habet partes non plures partes: ubi li partes dicit multitudinem tantum absque discretionem facta ab anima inter illas. Alio modo sumitur li partes per quod dicit multitudinem cum discretionem facta ab anima inter illas et isto modo li plures determinat li partes dicit multitudinem connotando discretionem: tunc nego illud antecedens. scilicet quod duas medietates habet partes: et non plures partes: in modo dico quod isto modo sumendo li partes: quod due medietates non sunt tres tertie: nec quatuor quarte: et sic de singulis. **Ad quartum** respondet negatio antecedens: et ad probationem dicit quod illa non est sua conuertens: quoniam li tota in antecedente stat cathegorematicæ: et in parte sine cathegorematicæ: sed sua conuertens debet esse ista aliquid totum quod est scientia mundi est in anima tua. **Ad quintum** respondet negatio antecedens: et ad probationem concedit quod illa propositio est vera: et ad probationem in contrarium negatur quod sequatur: quod aliquid propositio vniuersalis affirmatiua sit vera: et dico quod in dicta propositione subiectum est li ps. a. linee inclusum in li totum: et predicatum est li minor. a. linea: et tale pre-

dicatum. scilicet minor. a. linea cum significet omnia minora. a. linea significat etiam omnes partes. a. linee et per consequens significat illud idem quod significabatur per subiectum. **Ad 2°** quod est notandum quod li totum. a. tum. sine cathegorematicæ potest capi dupliciter. Uno modo ut significat idem quod quilibet pars quantitativa: et sic accipit Paulus in logica magna: in capitulo de li totum: et sic concedimus talem propositionem totum sortis est minor sorte. Alio modo accipitur ut significat idem quod quilibet pars absolute: et tunc talis propositio est falsa: quia tota materia sortis est pars sortis: et non est minor sorte imo est sibi equalis: et sic patet solutio.

10^m. Dupl^r sumit^r tot^r sin^r cath^r.

Quintus modus.
Respectu note huius conjunctionis: et si fiat compositio vel diuisio: facilius potest etc.

Ita est quinta

pars principalis istius tractatus in qua declaratur qualiter constituitur sensus compositus et diuisus in quinto modo et diuiditur in tres particulas: nam in prima declaratur qualiter causet sensus compositus et diuisus in isto modo: ac et ponitur differentia inter ipsos: in secunda vero particula ponuntur regule generales: in tertia et vltima contra predicta arguitur. **Circa** primam particulam dico quod sensus compositus et diuisus causatur mediatis his terminis: et vel. **Ad 2°** cuius notitia est notanda: primo quod tunc fit sensus compositus quando tales termini tenentur colle-

partes pnt p^rderari dupl^r

Ad 4^m 2^a 2^{am} reglam

Ad 5^m 2^a 2^{am} reglam

Rn. ad p^m 2^a p^m ma r^{am}.

Ad 2^m.

obiectō

Rn p^o

Sensus compositi et diuisi.

ctiue diuisus vero cum tenentur diuisi
sine. Ex plū primū duo hoīes sunt i
a. z. b. loco oīs nūer^o ē par vel ipar.
Ex plū secūdu: vt sortes z plato sunt
i platea sortes vt plato currit. Pre
mittendū secūdo: qd tubc copulatus
tenet collectivē: quādo nō licet ipz
resolvere in copulatiuam: z nūc dis
iunctum tenetur collectivē: quādo
nō licet ipsum resolvere in disun
ctiuam. Diuisus vero tenetur cū co
pulatū licz resolvere in copulatiuā:
z disunctum in disunctiuam: vnde
(vt clarius innotescat) quando co
pulatū fiat collectivē vel diuisiue
ponitur iste regule generales qua
rum prima est ista.

Quandoquē termin^o copula
tus vel pronome demonstratiuum
pluralis numeri subiicitur respectu
verbi nō habētis appositū explicite:
sive illud verbum fuerit adiectiuū
sive substantiuū: supponit talis termi
nus diuisiue: vt vbi gratia: Sortes z
plato sunt: nā bene sequit: igitur sor
tes ē z plato ē. Isti currūt: ergo iste
currit z iste currit.

Secūda regula ē qd quādo
copulatus vt pronome demonstratiuus
pluralis numeri subiicitur respectu
vbi substantiuū habētis appositū smi
num pluralis numeri sine ipz aliq
determinatione: supponit ille termi
nus diuisiue: vnde bñ seqf. Sortes z
plato sūt hoīes: ergo sortes est hō z
plato ē hōmō etiā sequit. Isti sūt cur
rētes: ergo iste ē currēs: z iste ē cur
rēs. Et notāter dixi mediante vbo
substantiuo quia cū verbo adiecti
uo aliquando regula fallit: vnde nō
seqf. Sortes z plato sufficiunt ferre
duos lapides: s̄ sortes sufficit ferre
duos lapides z plato similiter ans

ent esset verū in casu poss et p̄sis fal
sum: etiā notāter dixi sine ipz ap
positi aliqua determinatione qz cū
determinatione aliquādo nō valet:
vnde nō sequit: Sortes z plato sunt
domini istius ciuitatis: ergo sortes
est dominus istius ciuitatis: z plato
similiter: posito enī qd sortes sit do
min^o vnius medietatis z plato alte
rius: ita qd nullus eoz sit domin^o to
tius tūc in isto casu antecedens est
verum z cōsequens falsus.

Tertia regula est quādocūq;
terminus copulatus vel
pronome demonstratiui pluralis nu
meri: supponit respectu verbi substanti
ui habētis suppositū vel appositū
singularis numeri: supponit talis ter
minus collectivē: vt patet de istis.
Materia z forma sunt homo. Aliq
homo est materia z forma. Album z
nigrū sūt. a. scutū. a. scutū ē albū z ni
grū: z hoc scōz viā Hēnsiberi z ter
ministaz tenēdo qd toni si t sue ptes.

Circa disunctū ponitur iste re
gule. Et prima est ista
quādo disunctū supponit cōfuse tān
tenet collectivē: vt dicendo necessa
rio aial ē rōnale vel irrōnale: oīs nu
merus ē par vel ipar. Scōda reglā
ē qd quādo disunctū supponit distri
butiue mobiliter vel immobiliter
tenet collectivē: vt pz de ista: sortes
differt ab hoīe vel ab asino: tu nō es
hō vel asinus. Tertia regula est qd
quādo disunctū nō recipit in ppōne con
fusionē ab aliquo sig^o nūc semp tene
tur diuisiue: vt pz de ista: tu es hō vel
asinus. Notādū tertio qd differentia
est inter sēnū cōpositū z diuisū qm
quā copulatū tenetur in sensu diuiso
nūc talis ppositio requirit verificati
onē pro vtraq; parte copulati de p
se z seorsū accepta: ex quo licet eam
resolvere in copulatiuā. In sēnū vō

3ª reg^a
gñalis.

regule
circa
disunctū
p^a reg^a.

2ª reg^a.

3ª reg^a.

no^m 2^m
Dria i
ter sen.
ppo^m z
diuisus

Quintus modus.

compositio nō requirit hoc: cū non
liceat ipsū resolvere in copulatiuā:
simili modo dicendū est de disuncto
nā quādo tenet in sensu diuiso req
fit verificationem pro altera parte
seorsū accepta eo qd licet ipsum re
solvere in disunctiuā. In sensu vō
composito non requirit talē verifi
cationē: eo qd nō licet ipsum resolvere
in disunctiuam: z omnia hec pa
tent in exemplis superi^o positis.

Hic sic declaratis ponitur vna
reglā generalis que ē ista
Arguendo a sensu composito ad di
uisum: aut ecōtra in isto quinto mo
do non valet consequentia: Ista re
gula probatur dupliciter. Primo p
differentias superi^o assignatas: Se
cundo exemplariter sic: vnde non se
quitur: sortes z plato sufficiunt ferre
a. lapidem: ergo sortes sufficit ferre
a. lapidem z plato similiter: nam po
sito casu qd a. lapis sit maioris resistē
tie quā sit potentia actiua sortis de
per se: et etiam platonis de per se: ta
men abo simul sufficiat portare: tūc
in isto casu antecedens est verum et
consequens falsum: etiam non seq
tur: omne animal est rationale vel
irrationalē: ergo omne animal ē ra
tionale: vel omne animal est irratio
nale: etiam a sensu diuiso ad compo
situm non valet p̄na: vñ non sequit:
pose ē qd sortes sit beat^o z pose est qd
sortes sit dānatus: ergo pose ē qd sor
tes sit dānatus z beatus. Etiā nō seq
tur: aliquādo erit ita: qd sortes ē senis
z aliquādo erit ita qd sortes ē rome:
ergo aliquādo erit ita qd sortes ē senis z
rome z ex ista reglā sequuntur duo
conzelaria. Primo qd arguēdo a pte
disuncti ad totū disunctū distributi
ue tenū: p̄na nō valet: pbaf conzelari
um dupliciter: pmo quia disunctus
est superi^o cōiter loquēdo ad quali

bet sut partēz de per se qd probatur:
quia predicatur dequalibet sui par
te de per se z distributa z nō ecōtra:
nā quicqd ē hō ē hō vel planta z nō
ecōtra: z ideo arguitur ab inferiori
ad suū superius distributiue: z ideo
psequētia nō valet: pbatur etiā exē
plarit: vnde nō seqtur: tu differs ab
asino: ergo tu differs ab hoīe: vel ab
asino: tu es sapientior petro: ergo tu
es sapientior petro vel deo: nam in
omnibus istis casu possibili posito
antecedens erit verū: z psequēs fal
sum. Secundum conzelarium arguē
do a toto copulato collectivē tento
ad alteraz partē: cōsequentia nō va
let: vnde nō sequit. sortes z plato suf
ficiūt trahere. a. nauim. ergo sortes
sufficit trahere. a. nauim. Sortes et
plato non sunt hic tāq; in loco pro
prio z adequato: ergo sortes non est
hic tāq; in loco proprio z adequa
to vbi per li hic demōstrēt locus p
prio: z adequatus ipsius sortis ans
enī ē verū: z p̄sis falsus: vt patet.

Sed in hoc loco solet dubita
ri cū licet aut licet: ponit
tur a parte subiecti precedēte signo
distributiue vtrum totum disunctū
vel copulatum distribuatur: vel so
lum prima pars: vt in his exemplis.
Omnia duo z tria sunt quinq;. Om
nis homo vel planta est planta. Et
arguitur primo qd non distribuatur
totum: quia tunc illa propositio om
nis homo vel planta est planta est
falsa: vt patet per suas exponentes:
sed Hēnsiber videtur eam concede
re: ergo in ea non distribuatur to
tum: eodem modo est dicendum de
ista alia omnia duo z tria sunt quinq;.
Nam Hēnsiber concedit eam: er
go habet ipsam pro vera: z ex p̄nti
in ea nō distribuatur totū copulatū.
Secundo ad idē arguitur sic. Nam

2^m cor
relatiū

dubit^o.

Ar^o p^o
pro pte
negan^o

Ar^o 2°.

no^m 2^m

p^o reg^a
gñalis.

2ª reg^a
gñalis.

no^m 2^m
Dria i
ter sen.
ppo^m z
diuisus

Sensus compositi et diuisi.

omnes singulares predictarum uniuersaliu sunt vere: et cuilibet supposito subiecti correspondet sua singularis: ergo dicte uniuersales sunt vere: utrumque illa uniuersales sunt vere: ergo in eis non distribuuntur nisi una pars: iste sententia patet de se: et ante probatur: nam iste singularis sunt vere: si iste homo vel planta et platanus: et sic de singulis: et iste alie singulares sunt etiam vere: videlicet. Ista duo et tria: sunt quinque: ista duo et tria: sunt quinque: et sic de singulis ergo etc.

In oppositum et per aliter arguitur: si quod totum distribuatur: nam predicte propositiones sunt false: ergo in eis distribuuntur totum: consequentia et ante probatur: nam ex una quaque illarum sequitur unum: quod probatur: nam sequitur omnis homo vel planta est platanus: sicut est homo vel planta et sicut est platanus: sententia est bona: quod est syllogismus in dario: et sententia est falsa: ergo altera premissarum non minor: ut per ergo maior. Et eodem modo est dicendum de illa uniuersali: oia duo et tria sunt quinque. Ad idem arguitur: sicut ista sequentia est bona: ois homo vel planta est platanus: ergo tantum platanus est homo: vel platanus est platanus: ab uniuersali ad sua exclusiua de terminis transpositio: sententia est falsa: ergo etc. Antea ad idem arguitur: sicut si per distictum in predicta proponit solummodo est subiectum sequitur hoc inconueniens quod aliqua propositio uniuersalis est vera habens predicatum explicitum: cuius in subiectum et predicatum non supponunt per eodem: sententia est falsa: igitur illud ex quo sequitur: quod hoc sequatur probatur: sicut quod in illa ois homo vel planta est platanus: ex parte subiecti non est nisi si homo: et ex parte predicati si platanus: ut per que sic significatio non potest supponere per eodem. Et si dicat quod hoc non est inconueniens. Contra

in propositione affirmatiua. cathegorica et vera: predicatum verificat de subiecto. s. p. significato: ut per: igitur opus subiectum et predicatum supponit per eodem. **Ad hoc** dubium inueniuntur plures modi respondendi. **Primo** est Petri. Ad quod tenet quod totum distictum et totum copulatum sit subiectum. **Secundo** est Pauli veneti. cuius opinio in diuersis opibus est diuersificata: nam sophismate non tenet quod prima pars solus sit subiectum: et quod draturam tertio dubio secundi principalis: et logica magna et etiam in parua tenet quod totum distictum vel copulatum sit subiectum: atamque solus prima pars est distributa: et illa appellatur ab eo subiectum distributionis. **Tertius** modus est Henrici sophismate septimo: qui dicit: quod talis propositio est distinguenda eo quod subiectus potest esse totum distictum: aut una pars tantum: quapropter utraque parte sustentando respondet ad argumenta probantia: quod non distribuatur totum. **Ad primum** dicitur quod tales propositiones sunt false: queadmodum probatur argumentum: et cum tu dicis Henricus concedit eas: respondet quod cum tales propositiones sunt false: igitur sunt distinguende: ideo si subiectus sit solummodo prima pars sic eas concedit etc. sed ex hoc non sequitur quin totum distictum possit esse subiectum: imo ex suo modo loquendi sequitur quod totum distictum possit esse subiectum cum ipse dicat illas esse distinguendas. **Ad secundum** respondetur negando ante et ad probationem dicitur: quod ille non sunt singulares illi uniuersales: sed sue singulares debent assignari per pronomen demonstratiuum neutri generis et relatiuo importate predicatio ne de qualibet parte subiecti distributi mediante hoc verbo est (exempli gratia) singularis istius uniuersalis ois homo vel planta est planta sunt ista

Ben. ad opinio D. ma. opnio D. ve. opinio Henrici. Ad 1^m. icotra^m. Ad 2^m.

Quintus modus.

hoc quod est homo vel planta est platanus: et hoc quod est homo vel planta est platanus: et sic de singulis: ubi per li hoc demonstrat homo est in alijs singularibus demonstrat omnes platanus: ubi omnes singulares in quibus per li hoc demonstrat homo sunt falsae: et ille in quibus per li hoc demonstrat platanus sunt vere: et per hoc soluitur argumentum magistri Alexandri sermonete dicendo quod ipse non bene assignauit singulares illi uniuersales. Et si quis diceret quod etiam iste platanus singulares sunt simul vere: hoc quod est homo vel planta est platanus: et hoc quod est homo vel planta non est platanus: et ista duo contradiCTORIA: ergo duo contradictoria sunt simul vera. Respondet ad hoc dupliciter. **Primo** si per li hoc demonstrat idem in utraque nego quod sint simul vera: ut per. **Secundo** dico quod illa non sunt contradictoria: quoniam de lege contradictoriorum est quod si terminus eorum positus in una non distribuatur quod in alia debet distribuatur: modo illud distictum in neutra illarum distribuitur: et terminus eorum non sunt contradictoria. **Ad contradictorium illi** singularis affirmatiue debet assignari per negationem proposita toti. Et si dicat quod in singularibus non refert preponere et postponere negationem subiecto. Respondet quod hoc est verum in singularibus de subiecto simpliciter: sicut in illis de subiecto composito: puta distictum vel copulatum. Et eodem modo respondeatur ad singulares illi uniuersales de subiecto copulatum: nam singulares sue sunt iste: videlicet: hec que sunt duo et tria sunt quinque: et hec que sunt duo et tria sunt quinque: et sic de singulis: et sic patet solutio.

Substentado alia preterea quod distribuatur tantum prima pars distictum: vel copulatum et alia se teneat a parte predicati: tunc dico quod predicte sunt vere: et quod debet

expoliti queadmodum declarauit Paulus. **U. in logica parua:** ad argumenta in contrariu respondet. **Ad primum** negat ante: et ad probationem iterum negatur ante: ad probationem negat quod illa sententia sit bona: nec est syllogismus in dario cuius ratio est: plus predicat in minor quam distribuatur in maior: ut per. **Ad secundum** respondet negando. illa sententia et ad probationem dicit quod illa non est sua exclusiua sibi correspondens: quoniam in dicta uniuersali subiectum est tantummodo homo et illa uniuersalis resoluit in istas ois homo est ens quod vel platanus est platanus: et ista exclusiua sibi correspondens erit ista tantum ens quod vel platanus est platanus: et hoc quod est vera sicut sua uniuersalis: ut per exponentes. **Ad tertium** respondet dupliciter: primo Henricus concedendo conclusionem. s. quod aliquid est propositio affirmatiua vera etc. ut per ab eo in septimo sophismate: alij in vi Stroder et Gaetan super illo sophismate vident dicere oppositum et hinc sequenter dicere quod ista vocalis in rei veritate non habet predicatum: sed bene subordinat uniuersali. **U. ista ois homo est aliquid quod vel platanus est platanus in qua subiectum et predicatum supponunt pro eodem: et sic patet solutio.**

Sed contra predicta arguitur: primo probatur quod a sensu diuiso ad sensum compositum sententia sit bona: quia bene sequitur potest esse quod tu sis Rome: et potest esse quod tu sis senis: ergo potest esse quod tu sis Rome et quod tu sis senis: quod probatur: quod cum ante sit una copulatiua cuius habet per principalem est modalis in sensu composito de li potest ergo quilibet potest in se sequitur: sicut sequitur quod potest esse quod sicut sit senis: quod sicut sit Rome et illud idem ipse potest per sententia composita fuit bona. **Secundo** arguitur: quod a sensu composito ad diuisum sententia valeat: ubi bene sequitur. **Sentes et platanus non sunt hie**

In contrariu ar^o. Ar^o 2°. Ar^o 3°. Ben. instatia

Ad 1^m. Ad 2^m. Ad 3^m. 2° sup^o. us oca. Ar^o 1°. Ar^o 2°.

Sensus compositi et diuisi.

Sortes non est hic plato no est hic
 probat qz seqt. Sortes et plato non sunt
 hic ergo ista non sunt hic demonstra-
 tis illis merunc vltra ista non sunt hic
 ergo nullus istorum est hic ergo plato no est
 hic et sortes no est hic ergo de primo ad vi
 tami pna pdicta fuit bona. Tertio
 ad idem arguitur sic ista pna est bona ta-
 tum animal et rationale est hie ergo
 tantu aial est hie et tantu rationale est hie et in
 arguit a sensu pp ad sensu diuisi. Et
 qz pna sit hie apud se. Quarto ar-
 guit qz no sit posse toni diuisi et hie
 tunc qz tunc seqret qz aliqd est hie
 cui nulla est suppositio: ps de hie
 cio huius vniuersalis. Dis hie vel sor-
 tes est sortes na si huius hie est aliq sup-
 positio: illa est cois vt discretus: et ita
 lippdie illa diuisi nec supponit
 cois nec discretus: qz no est maior rō
 de vno qz de alio: g nulla est suppo.

Ar 3°

Ar 4°

Ben ad pmo

Ad 2m

in ista

Ad 3m

Ad hec argumta rñdes. Et
 ad pmo negat anse
 ad patione di qz ille due modales
 de sensu pposito coponentes anō de
 bē pōit iec fūit sed vna queqz de
 p se et se oib absoq alia: cui rō ē qua
 sue de iec repugnā ier ier rō no de
 bē simul pōit ier ier hie no repugna
 rē ier se aut alicui pposito et hie ad
 mūso ai coēssio: vel cu concessis rē
 nū bñ posse pōit ier hie. Ad scdm
 rñdes negādo anō et ad patione: co-
 cessa pna pna: nego scōz. Isti non
 sūt hic g nullus istorum est hic vi ps per
 ista. Si rōdi i psequis sūt: et hie cō-
 tra hoc argueret sic ista pna est bona
 isti sūt hic g gliber illoz est hic demō-
 strans semp eisdē ego pariformiter
 qz valere negative. Rñdes negā
 do pntis: qz no est similitudo nā i tali
 affirmatō isti sūt hie i ista icludit notā
 copulatio diuisiue tēta et i negatiua
 collecta. Ad 3m rñdes: qz illa pntia

est bona de mā et nō de forma: hoc est
 ē 2a regm. Ad qm rñdes pceden. Ad 4m
 do totū argm nec hoc ē icōueniēs:
 mo dī qz illd subiectū suppdit pluri-
 bus supponib qm vna ē cois: et alia
 discretā: et hoc ē de mēte Pauli Cle-
 menti et Petri. Ad i caplo de supōni-
 bus i rñsōe ad pmo dubit qd ipe fa-
 cū i sine capitulo.

Sextus modus.
 Et sic cōsimiliter pot fieri
 sophisma mediāte hac
 clusione vel ratione dis-
 tributionis sicut in illo so-
 phismate etc.

Ista est sexta pars
 principalis
 istius tractatus in qua declara-
 tur qualiter fiat sensus ppositi-
 tus et diuisus i sexto modo
 et diuisus i tres pncipales: nā i pmo dēla-
 rat quo cōtur sensus ppositus et diuisus
 in sexto modo ac et ponit eoz differē-
 tia: in scōda ponunt regm generales: i
 tertia cōtra pdicta arguitur.

Circa pnam particulam ē utel
 ligendum: primo qz sen-
 sus ppositus i illo sexto modo causat me-
 dia: i istis dēterminatōib. ita erit.
 ita fuit aliqñ erit ita: aliqñ fuit ita: vn-
 de tūc sit sensus ppositus qm in ppōe
 ponit talis dēterminatō: vt vbi gra dī
 cēdo: Aliqñ erit ita qz tu es Rome.
 Aliqñ fuit ita qz tu es paris. Sēsus
 vō diuisus sit cū accipit talis ppō cū
 vbo pncipali eiusdē tēpis cū vbo illi-
 us dēterminatōis: vt vbi gra: ppōes
 de sēsu diu cōr rñdes supdictis de
 sēsu ppo sūt iste: tu eris Rome: tu
 fuisti parisus: et cauene alio modo sū-
 mās ppōes de sensu diu qz nūc et

Ad 4m

no m m

Oria p

ma iter

sen. p.

et di. in

isto 6°

modo

Verus modus.

tares quē admodū et mlti alij qui in
 hac materia scripserunt.

Secundo est intelligēdū qz
 differētia ē iter
 sensum ppositū et diuisū qm propo-
 sitio de sensu cōposito requirit ver-
 ficationē: instantēā vel limitatā ad
 certū tēpus: et sua de sensu diuiso nō
 requirit talē verificationē exēplum
 pmo. Aliquādo erit ita qz sortes ē tā-
 tus quāntus est plato. Ista enī pro sui
 veritate requirit qz in aliq istā futu-
 ro sit vez dicere qz sortes ē tātus quā-
 tus est plato sua vō de sensu di-
 vna ad alterā pna nō valet. Cū pro
 meliori noticiā ponunt quatuor re-
 gule gñales quāz pma est ista. Ar-
 guēdo a sensu pposito ad sensum di-
 uisum cum termino distributo: pna
 non valet: probat ista regula duplici-
 ter: primo per differentiam superius af-
 signatam: secundo probat exēplari-
 ter: vnde nō sequit. Aliquādo erit
 ita qz sortes est ois homo: ergo sor-
 tes erit ois homo: nā pposito. casti qz
 crastina die nō erit aliq hō nisi sor-
 tes: sed post cras erunt multi hōes:
 tūc in isto casu anō est verum et pns
 falsus: nam ex illo pnterseqt qz sortes
 erit antixps: qz sic deducit. Sortes
 erit ois hō: Antixps erit hō: ergo sor-
 tes erit antixps. Enā nō sequit. Ali-
 quādo fuit ita: qz tu es ois homo: er-
 go tu fuisti ois hō: pposito qz hie nō
 fuit aliq hō nisi tūc: sed antea fuerūt
 multi alij: tūc in isto casu antecēdes
 est verū et pns falsus: nā ex illo pse-
 quētes: sequit qz tu fuisti adā qz sic de-
 ducit: tu fuisti ois hō. Adā fuit hō: er-
 go tu fuisti adā. Secūda regula
 arguēdo a sensu cōposito ad sensum
 diuisū cū termino habente vim cō-
 fundendū cōfute tantū: pna nō valet:

probat regula: pmo per differentia
 assignata: probat et inductive: vñ nō
 sequit. Aliquādo erit ita qz aia Anti-
 christi necessario erit: ergo aia anti-
 christi necessario erit: pposito casu qz cras
 gñaliter antixps cuius aia erit imor-
 talis: tūc anō est vez: et pns falsū: qz
 probat: nā crastina die qñ antixps erit
 generatus: tūc erit ita qz aia ei ne-
 cessario erit: qz tūc ipsa erit: tūc ipsa
 non poterit nō eē ex quo erit imor-
 talis: et iam creatar: sic anō ē verum:
 et qz nequēs sit falsū: probat: qm tūc
 aia antixpi non dum est creata pote-
 rit nō creari: ergo poterit non esse: g
 ipsa nō necessario erit: qz est opposi-
 tum pntis: ergo illud pns est falsum
 et nō sequitur a sensu diuiso ad cōm-
 positum: vnde ista pna nō valet. Ant
 ma antixpi pugnet fuit: g aliqñ fuit
 ita qz aia antixpi pnterseqt est: pposito
 casu qz hie fuit generatus Antixps:
 tūc anō est verū qz probat: nā aia an-
 tixpi fuit: et aia antixpi pōit nō fuit
 se: ergo aia antixpi contingentē fuit
 et pna cū pma pte anō: et secūda p-
 bar: qm aia antixpi pōit nō creari
 a deo: pōit nō fuisse: qz pns sit
 falsus: pbo: qz si aliqñ fuit ita tūc hō
 marie fuit hie qñ antixps fuit gñā-
 tus: sed pbo qz tūc nō fuit ita qz ipsa
 cōtingēt ē: qz tūc fuit vez dice ipa ē
 et tūc fuit vez dice ipa nō pōt ampli-
 nō eē ex quo ē creata et imortalis: g
 tūc ipa nō cōtingēt erit: pns tūc
 non fuit ita qz ipsa contingentē est.
 Et istam regulam arguēdo a sensu cōm-
 positū ad diuisū merito duplicis rō-
 nis fallit argumētū et cōtra: ista
 pncipula merito duplicis pntis nō
 ligit sic merito duoz tēpis: pntis
 vim facēdi sensu pposito quoz vñ ē
 li aliquādo erit ita: et alius habens

Sensus compositi & diuisi.

3ª reg^a. vim pfundedi. **C**ertus reg^a arguetur a sensu 2° ad diuisu aut extra cu relatio iplicite gramaticali. s. q que quod non valet consequentia: probat regula dupliciter: p^a p^a dicitur superi^a assignata: secundo p^a exempla: unde non sequit. Aliquando erit ita: q tu es homo qui est in ista domo: ergo tu eris ho qui est in ista domo: posuo casu q tati ego sum in ista domo z cras eris tu in ista domo: tunc in isto casu ans e verum: qz cras erit ita: q tu es homo qui est in ista domo: pna falsuz: qz ex eo sequit: vnu impossibile: na sequit tu eris ho qui est in ista domo: sed solu ego sum in ista domo per casu: ergo tu eris ego quod est impossibile: ena no sequit: tu fuisti homo qui disputat: ergo aliqn fuisti q tu fuisti ho q disputat posito casu: q nuc primo tu disputas z nuqz in pierio disputasti: s; bene multa disputauerunt in isto casu ans est veru: z pna falsu: veritas antecedens probatur: na tu fuisti ho et ille disputat: ergo tu fuisti homo q disputat: pna conuertibilis ad conuertibile: z antecedens est veru p casum: ergo z pna falsitas primi pnus pz quontis in nullo tpe preterito: ac et i nullo istanti preterito fuit vez dice rem es homo qui disputat: vt pz per casu: z regula pz intelligi q pna no valet de forma: qm de materia vale se pbe vñ bene sequit aliquado erit ita q ista venus est ven^a: que e i isto orbe: ergo ista venus erit venus: q e in isto orbe: z sic de multis alijs in q bus arguit in terminis necessarijs: valet pna de materia. **Q**uarta regula arguedo a sensu coposito ad diuisum: aut e contra in terminis cope ratiuis aut positiuis copabiliter sum ptio respectu duplicis coparatiois:

pna non valet probatur: regula: pmo per differentiam superi^a assignata: secundo per exempla: unde no sequit. Aliquando fuit ita: q tu es tantus sicut est plato: ergo tu fuisti tantus sicut fuit plato: posito enim casu q be ri in a. instanti medio illius diei: tu z plato fuistis equales in quantitate bipedali: sed tantum plato continue ante illud instans fuit maior te: ita q fuerit in tpe preterito tripedalis quantitate: z tu nuqz maioris quantitate quib bipedalis: tunc in isto casu ans est verum: z pna falsum: veritas antis probatur: quonia in a. instanti fuit verum dicerem: es tantus sicut est plato: falsitas consequentis probatur: quoniam sequitur tu fuisti tantus sicut fuit plato: sed plato fuit tripedalis: ergo tu fuisti tripedalis consequens est falsum z contra casuz: ergo z. etiam de futuro non sequitur. Aliquando erit ita q tu es tantus sicut est plato: ergo tu eris tantus sic erit plato: posito enim casu q tu z plato eritis equales in quantitate bipedali die crastina: sed post cras continue plato erit maior te: tunc patet q antecedens in isto casu est verum: z consequens falsum: quoniam si sicut in consequente iunctum cum illo verbo futuri temporis erit: distibuit pro toto tempore futuro: z effertus tu eris tantus sicut erit plato. i. in aliquo tempore futuro: tu eris tantus sicut erit plato in toto tempore futuro. **A** sensu etiam diuiso ad compositum non valet consequentia: unde non sequitur: plato incipiet esse maior qz est sortes: ergo aliquado erit ita q plato incipit esse maior qz est sortes: posito enim casu q sortes sit nunc bipedalis quantitatis plato vero pedalis quantitatis qui plato augebitur vni

Bertus modus.

formiter per totam horam futuram vsq ad quantitatem tripedalem exclusiue ipso no manete in fine hore: z sortes similiter augeatur ad tripedalem quantitate ipso no manete in fine hore: nuc in isto casu ans est veru z psequens falsuz: veritas antis probatur: naz i medio instati hore future plato incipiet ee maior qz bipedalis: s; tñ bipedalis est sortes nuc p casuz: ergo i medio istati hore future plato incipiet ee maior qz e sortes pntia pz: cuz prima z secuda pre antis per casuz: falsitas pnus pbaf: qz in quolibet instanti hore future erit ita q sortes est maior platone z imediate ante illud instans: fuit ita q sortes est maior platone: z imediate post erit ita q sortes est maior plato: ne: ergo nuqz erit ita: q plato icipit esse maior qz est sortes. Etiam in eodem casu no sequitur. Plato erit tantus quantus e sortes: ergo aliquando erit ita q plato est tantus quantus est sortes: ans enim e veru z pna falsum in predicto casu. Itz non seqz plato erit maior qz est sortes: ergo aliquando erit ita q plato est maior qz e sortes: ans enim e vez in eodem casu z pna falsu: multa enim his similia adduci possent q causa breuitatis obmitto. **C**Ex his sequit hoc correlariuz q pot poni pro gnta regula q arguen do a sensu coposito ad diuisu aut e contra: dum no arguat aliquo pdictoz modo: pntia e bona: vnde bene sequitur: tu eris papa: ergo aliquado erit ita q tu es papa: ena sequit. Aliquando erit ita q tu es maior platone: ergo tu eris maior platone: quonia in isto exeplo est ibi simplex copatio: s; dicendo. Aliquando erit ita: q tu eris maior qz est plato: ergo tu eris maior qz est plato: arguitur enim ibi re-

specu duplicis coparationis qm in cosequente fit coparatio inter sortes et platone in quantitate: z no soluz i quantitate: sed etiaz in tepore: vt pz. **C**ontra pdicta arguitur: z pmo ptra primam regulam: na ista pntia est bona. Aliquando erit ita qd sortes e ois ho in a. instanti: ergo sortes erit ois ho in a. instanti: z tamen arguit p regulam: ergo regula falsa: tenet pntia z ans pbaf: quia quocunq casu posito no pot ee ita sic significat per ans: quin nuc fit ita sic significat p pns. **C**Secundo contra secundam regulam arguitur: sic na ista pna e bona: aliquado erit ita q necessario ho e animal: g necessario homo erit aial: z tamen arguitur per regulam: ergo regula falsa: tenet pntia z ans pz de se. **C**Tertio arguitur ptra tertiam regulam: na ista pntia est bona. Aliqn erit ita q sortes incipit ee album qd e: ergo sortes incipiet esse albu qd est similt de pterito z tamen arguitur p regulam g regula falsa: z pna z ans pbatur quia no videt modus p que talis consequentia possit falsificari. **C**Quarto contra quartam regulam arguitur sic: nam ista psequentia e bona sortes e albior qz est plato: g ita e q sortes e albior qz est plato: tuc vltra g pari rone ista pna debet esse bona sortes erit albior qua est plato: g aliquado erit ita q sortes e albior qz e plato: z tñ hic arguit p regulam: g regula falsa. **C**Contra correlariuz q ponit p gnta regula arguitur sic. Sortes erit equalis platoni: ergo aliqn erit ita q sortes est equalis platoni: naz in casu superius facto. i. q sortes z plato argumentabunt vni formiter ex ipsis non manentibus in fine hore: tunc in tali casu antecedens est verum quod proba: nam tota quanti-

Ar^a 1° 2^a re^{am} p^a m^a

Ar^a 2° 2^a re^{am} scdam.

Ar^a 3° 2^a re^{am} tertiaz.

Ar^a 4° 2^a re^{am} qrtam.

Ar^a 5° 2^a re^{am} quinta

Corre^m

Sensus compositi et diuisi.

tas sortis erit equalis toti quantitate platonis capiēdo si tota cathedra remanet: ergo in tota hora cathedra remanet: erunt sortis et plato equales: consequentia: quia nulla dicitur equalitas nisi eorum quantitates sint equales: consequens vero in dicto casu est falsum: quia in quolibet instanti predictae hore plato erit maior sortis: ergo in nullo instanti predictae hore erunt equales: ergo nunquam erit ita quod sortis erit equalis platonis quod erat probandum.

tas sortis et nulla erit tota quantitas platonis et ex parte nunquam erunt equales. Et si contra hoc arguatur sic: quantitas cum quantitate habebit plato in dicta hora: tantam habebit sortis in predicta hora: ergo sortis et plato erunt equales: non valet consequentia: quoniam propositio de simplici comparatione requirit instantis pro si ueritate quod non requirit illa de sensu diuisio: et sic patet solutio.

Sed ulterius

arguitur sic: nam iste consequentia non sunt bone: tu pertransibis. a. spatium: ergo aliquando erit ita quod tu pertransibis. a. spatium: antecedens enim est uerum positum quod tu pertransibis. a. spatium in hora futura: et consequens est falsum: ut patet: etiam ista alia consequentia non valet: Aliquando erit ita quod hec hora presens est: ergo hec hora presens erit: et tamen arguitur per regulam: ergo regula falsa: tenet consequentia et antecedens probatur: nam in quolibet instanti intrinseco huius hore presentis erit uerum dicere hec hora presens est: ergo aliquando erit ita: quod hec hora presentis est: consequens uero est falsum: quoniam hec hora presentis nunquam erit: quia accipio presentem: ut distinguitur contra futurum: similiter non sequitur diuisio. b. linee existentis in corpore columnari erit: ergo aliquando erit ita quod diuisio. b. linee est: et quod hec consequentia non valeat probatur: positum quod sortis diuisio. a. corpus columnare in hora futura cuius. b. sic prima linea diuisa tunc in isto casu antecedens est uerum quod probatur: quia sortis faciet diuisio. a. corpore super. b. linee: ergo diuisio. b. linee erit: consequens uero est falsum: quod probatur: quia in nullo instanti hore future: erit uerum dicere diuisio. b. linee est: ut patet.

instancia

instancia 2^a cor²^m

Ad 1^m dicitur.

Alia.

Ad 2^m dicitur.

Ad 3^m dicitur.

Ad 4^m dicitur.

No^m.

Ad 5^m dicitur.

Septimus modus.

No^m.

Intelligendum

est pro declaratione predicti correlarij quod quando dicitur: quod arguendo in terminis simplicibus et consequentia est bona: per arguere in terminis simplicibus non solum debemus intelligere quod non arguatur in aliquo predictorum quatuor modorum ex quo omnes illi quatuor modi includunt compositionem quandam: sed etiam debemus intelligere quod non arguatur cum verbo adiectiuo habente appositu obliqui casus: aut cum verbo substantiuo habente suppositum vel appositu terminum verbalem includente uerbum adiectiuum cuius determinatione obliqui casus: aut cum termino significante tempus determinatum: quemadmodum sunt isti termini hora dies mensis et annus et cetera. Istis autem sic stantibus: patet solutio ad argumenta. Ad 1^m dicitur: quod non arguitur ibi in terminis simplicibus ex quo arguitur cum verbo adiectiuo limitato per casum obliquum. Ad 2^m dicitur: quod ibi arguitur cum verbo substantiuo habente pro supposito terminum importantem tempus determinatum puta si hora presens. Et nota hic quod secunda consequentia dicatur esse bona de materia: quoniam animus eius est impossibile: imo puto quod omnes tales propositiones. scilicet hora et dies est: mensis est: et cetera sunt impossibiles: quoniam in eis ponitur terminus importans tempus limitatum et ex consequenti tales propositiones de presentibus non possunt pro instanti verificari. Ad 3^m dicitur: quod ibi arguitur: cum termino obliqui includente uerbum adiectiuum cuius determina

tione obliqui casus puta si diuisio. b. linee: nam ille terminus diuisio est terminus uerbalis includens illud uerbum. diuisio. dis. et determinat a casu obliquo puta a li. b. linee: et notanter dixi cum determinatione obliqui casus: quoniam absque tali determinatione consequentia ualere unde bene sequitur diuisio erit ergo aliquando erit ita quod diuisio est et contra.

Septimus modus.

Quando arguitur componendo vel diuidendo: mediante hac determinatione: ita est: ita fuit et cetera.

Stata est septima pars principalis tractatus in qua declaratur qualiter fiat sensus compositus et diuisus in

septimo modo: et diuiditur in tres particulas: nam in prima declarat quomodo captus sensus compositus et diuisus in isto septimo modo: ac et ponit eorum differentia: in secunda ponitur regulae generales: in tertia uero contra predicta obijciam et soluiam.

Circa primam particulam est intelligendum: primo quod sensus compositus et diuisus in isto septimo modo causat medijs terminis discernentibus actum mentis: ut sunt ista uerba scio cognosco: intelligo: percipio: uolo: nolo: dubito: imagior: et apparet his similia: unde termini discernentes actum mentis sunt illi qui importat aliquam operationem anime intellectiue prosequendo: et cum operationum anime intellectiue quedam pertinet ad potentiam uoluntariam et quedam ad potentiam intellectiua. exemplum primo: ut uelle nolle

no^m

Sensus compositi et diuisi.

desiderare et. Exemplum secundum ut in
pulchra dicitur cognoscere scire et. ideo
termini concernentes actum mentis sunt
in duplici differentia: nam quodam concernunt
actum voluntatis ut sunt ista: uoluntas: uolo:
nolo: cupio: desidero: opto: odio: et
huiusmodi: quodam uero importat operationem
ipsius intellectus et isti sunt in duplici dif-
ferentia: nam quodam importat operationem
ipsius intellectus absque formidine ut
sunt ista uerba: scio: teneo: cognosco:
concedo: nolo: et his similia. Quidam
sunt importantes operationem ipsius intelle-
ctus cum formidine: ut sunt ista uerba:
dubito: credo: imaginor: suspicor: et
apparere: et his similia.

Secundo est intelligendum quod
huiusmodi uer-
ba quae cadunt supra complexum uerbale:
id est supra omnes infinitiua uel coniuncti-
ua aut totaliter subsequuntur: tunc fa-
ciunt sensum compositum: ut uerbi gratia
dicendo. Ego scio hominem esse aial: sed
quoniam mediatur inter partes dicti: tunc fa-
ciunt sensum diuisum: ut dicendo: homines
scio esse aial: per quo est notandum quod qua-
doque huiusmodi uerba cadunt supra
terminum incomplexum: siue ille termi-
nus incomplexus significet incomplexum ut
complexum. Exemplum primum: ut ego cogno-
sco sortem. Exemplum secundum: ut ego scio
a. propositionem. unde quoniam ista uerba: ca-
dunt supra terminum incomplexum: et pre-
cedunt ipsum: tunc faciunt sensum compositum:
ut dicendo: ego scio a. propositionem sed
quando postponuntur seu sequuntur tale
terminum incomplexum faciunt sensum diui-
sum: ut ubi gratia: dicendo a. propositionem
scio et. Et quia sermo principalis de
huiusmodi terminis est: quoniam cadunt supra
dictum: propositionem: et non supra terminum
incomplexum ea per principaliter tracta-
bimus de eis quando cadunt supra ter-
minum incomplexum: licet etiam quoniam cadunt su-

pra terminos incomplexos fallat argu-
mentum: unde non ualet forte cognosco:
ergo cognosco sortem: ut patet intelli-
geni cuius causa est: quia licet forte in parte appel-
lat formam et in antecedente non.

Tertio est intelligendum quod du-
plex est differentia inter
sensum compositum et sensum diuisum in isto
septimo modo: et hoc quoniam tales termi-
ni cadunt supra complexum quare prima
est ista: quia quoniam faciunt sensum compositum
tunc confundunt omnes terminos ipsius dicti
capaces confusionis: et faciunt totum di-
ctum appellare formam: sed in sensu di-
uiso: non hoc faciunt. Exemplum primum. ego
scio hominem esse aial ubi tamen licet hominem:
quia licet aial confunduntur ab illo uerbo scio:
et tale dictum appellat formam. Exem-
plum secundum: ut dicendo: homines scio esse
aial: ubi licet homines non confunduntur nec illud
dictum appellat formam: quid autem scit
appellatio forme puto notum esse ex lo-
gica parua: quoniam ille terminus appel-
lat formam qui representat suum signifi-
catum: sub conceptu proprio. Et secunda
differentia est: quoniam propter de sensu com-
posito: est probanda officia biliter dum-
modo post terminum fuerit immedia-
tus: ut dicendo. Ego scio hominem esse
aial. propositio uero de sensu diuiso non:
sed est probanda ratio primum termini
mediatur: ut dicendo: homines scio esse aial
et ex hoc patet solutio ad unum du-
bium: uidelicet: utrum ista propositio
sit in sensu composito: hoc scit homines esse
aial: nam dicta propositio est in sensu
composito: quoniam tale uerbum determinat
totum dictum propositio. nec requirit ad hoc
quod sit in sensu composito quod sit probanda of-
ficiabiliter: nisi primum terminus fo-
ret immediatus.

His notatis ponuntur regule ge-
nerales: quarum prima est ista.
Arguendo a sensu diuiso ad sensum compositum

Septimus modus.

aut e contra in predictis terminis non
ualet prima: probatur regula dupli-
ter: primo ratione differentie superius assignate: secun-
do exemplariter sic: unde non sequitur.
Aliter istorum scio esse uerum: ergo scio quod
tu habes scriptas solum has duas in
manu tua: deus est et papa sedet: credas
tamen firmiter solum istam scriptam esse
in manu tua. scilicet deus est quia scias esse uerum:
tunc ubi per licet istorum demonstrat ille pro-
positiones quas scriptas habes in manu
tua ans est uerum et primum falsum: ut per resolu-
uendo ans: primum non est falsum: ut per
ipsum officia do: quoniam prima officia est
falsa. scilicet hec est scita a me altera istarum est
uera: quia illa deus est solum puto: et seorsum
esse scripta in manu tua: non scio il-
la esse altera istarum: nec sequitur. Aliter isto-
rum dubito esse uerum: ergo dubito alte-
rum istorum esse uerum: demonstrando duo con-
tradictoria mihi dubia: etiam econtra
non sequitur scio aliter illorum esse uerum: ergo
aliter illorum scio esse uerum demonstratis
duobus contradictorijs mihi dubijs. scilicet
rex est lugdunus: et nullus rex est lugdunus: an-
tecedens non est uerum: ut per ipsum officia do
et primum falsum: ut per ipsum resoluendo.

2^a reg^a Secunda regula arguendo a sensu di-
uiso ad sensum compositum: et e contra in predi-
ctis terminis: ubi predicatum fit iste ter-
minus hoc: et subiectum in sensu diuiso non fit ter-
minus per se notum non ualet prima: probatur re-
gula dupli-
ter. primo ex differentia superius
assignata. secundo inductiue: unde non sequitur.
uerum scis esse hoc: ergo tu scis quod uerum est hoc
ponat enim quod eclipsis lune scit et cre-
das ista esse falsam. Eclipsis lune est:
tunc ans est uerum: ut per ipsum resoluendo:
et primum falsum: ut per ipsum officia do: pro-
quo est notandum quod terminorum quidam
sunt per se noti quodammodo ignoti quidam
uero medio modo noti. Et termini per
se noti: dicuntur esse illi qui respectu cu-

iuscumque sui significati: de quo habemus
notitiam quod est in mundo: scimus talem
terminum uere affirmari: et sic omnes ter-
mini transcendentes et hoc pro nomine hoc.
sunt termini per se noti. Et termini uero
per medio modo noti: dicuntur esse illi
qui respectu alicuius sui significati de
quo habemus notitiam quod est ens in mu-
do sunt certi. et faciunt propositionem cer-
tam et manifestam: et respectu alicuius al-
terius significati dicuntur esse dubij: ut
sunt nomina appellatiua non tran-
scendentia: ac etiam nomina propria. Et ter-
mini uero omnino ignoti sunt illi qui
absque noua impositione nihil signifi-
cant neque sunt termini: ut licet a. b. c. et no-
tanter dixi in regula dummodo subie-
ctum in sensu diuiso non fit terminus
per se notum: quia si foret terminus per
se notus bene ualeret prima: unde bene
sequitur. Ens scis esse hoc: ergo tu scis quod ens
est hoc. Et tertia regula: arguendo a sen-
su diuiso ad sensum compositum: ubi sub-
iectum fuerit terminus per se notum absque
aliquo determinabiliter predicatum fue-
rit hoc pro nomine hoc: prima est bona: et
e contra mediante uerbo importate scie-
tiaz uel certitudinis: unde bene sequi-
tur: ens scis esse hoc: ergo tu scis quod ens
est hoc notant uero dixi cum uerbo
importate scientia: quia cum isto uer-
bo dubito: non ualet prima: unde non
sequitur. Aliquid dubito esse sortem:
ergo dubito an aliquis sit sortem: po-
natur. n. in casu quod scias sortem esse ho-
minem: nescias tamen quis determina-
te scit sortem: tunc in hoc casu: ans est
uerum: ut per ipsum resoluendo: nam
hoc dubitas esse sortem platone demo-
strato: imo etiam ipso sorte demonstra-
to ad sensum: et hoc est aliquid: ergo aliquid
dubitas esse sortem: sequens uero
est falsum: quoniam tamen tu non dubitas
an aliquid sit sortem: imo scis quod aliquid

Termini meo modo no.

Termini uero ignoti

3^a reg^a.

no^m 2^m
2^a d^o fia.

no^m 3^m

4^a reg^a.

no^m.

Termini per se no.

Sensus compositi et diuisi.

est fortis: ut p[er] ipsū officia[do]. Unde circa hos terminos inferi. **U**nter tres regulas quarum prima est ista: et i[n] ordine est quarta. **Q**uādo cūq[ue] ponit terminus oīno ignotus a p[ar]te p[re]dicati respectu v[er]bi importatis scitiam vel notitiam: semp[er] negāda ē talis p[ro]p[os]itio: p[er] q[uo]d termin[us] oīno ignotus: nō videtur vere affirmari de aliq[ui]o subiecto i[n] p[ro]p[os]itione in qua per verbū importatur scitiam vel notitia: p[er] etiaz h[ic] exēplis. a. scis esse. a. Aliq[ui]d scis eē. a. verū scis eē. a. p[ro]p[os]itio q[ui]a. a. fit aliq[ui] p[ro]p[os]itio mūdi nescias in que determinate scit. a. p[ro]p[os]itio tamē in casu q[ui] talis terminus supponat p[er] aliquo in cōfuso: q[uo]d aliter ille non foret p[ro]p[os]itio cū nō eēt intellectu zē. **S**ecūda regula et in ordine g[ra]ta. **Q**uādo cūq[ue] terminus oīno notus ponit a p[ar]te p[re]dicati sequēs hoc verbū scio aut verbū importans notitiam: v[er]bi plurimū talis p[ro]p[os]itio ē cōcedēda: v[er]bi p[er] h[ic] exēplis. a. scis eē aliq[ui]d. a. scis eē ens in casu p[ro]p[os]itio: notat dixi quasi semper: q[uo]d cum ponitur ex parte p[re]dicati hoc p[ro]nomen demonstratiuū. hoc talis p[ro]p[os]itio ē negāda: v[er]bi dicēdo a. scis eē hoc: quacūq[ue] p[ro]p[os]itio ē demonstrata in tali casu p[er] hoc. **T**ertia regula et in ordine sexta. **Q**uādo cūq[ue] ponit terminus oīno ignotus a p[ar]te subiecti: et termin[us] medio mō notus a p[ar]te p[re]dicati tūc stat illā p[ro]p[os]itionē eē p[re]cedēda: aut dubitāda scōm exigentiam casus: v[er]bi g[ra]ta. a. scio eē p[ro]p[os]itionē. a. scio eē v[er]z: p[ri]a enī ē cōcedēda in casu p[ri]ori: z secūda est dubitanda.

Ex his vi p[er] de intētionē magistri cōstat casū posse tripliciter variari: penes quā variationē aliquādo p[ro]p[os]itio est dubitāda: aliquādo negāda: aliquādo cō-

cedēda. **P**rimus casus generalis est ponēdo q[ui]a. a. fit vna p[ro]p[os]itio mūdi nescias que: tūc in isto casu oēs tales sūt dubitāde. s. a. ē v[er]z. a. ē scitum a t[er]a. ē tibi dubiū. a. dubitas eē v[er]z: cui[us] rō est: q[uo]d dubitas an. a. fit ista de[us] est: an ista hō est asinus: an ista rex sedet. **S**ecūdu[m] casus magis specialis ē q[ui] scias. a. eē alterā istarū deus est et homo ē asinus: z que fit istarū distincte nescias: tūc i[n] isto casu h[ec] est negāda. a. dubitas eē v[er]z: q[uo]d n[on] illaz dubitas esse verā: iste tamen sūt dubitāde. a. scis eē veruz. a. scis eē impossibile. a. est scitū a t[er]a: q[uo]d sūt dubie z ipertinētes. **T**ertio casus adhuc magis specialis est: ponēdo q[ui]a. a. fit altera istaz deus est: z homo est asinus: z que fit distincte nescias fit tamen ista deus est: tūc i[n] isto casu iste sunt cōcedēde. a. scio eē verū. a. est scitū a me: z tūc nō scio. a. esse verum.

Sed p[er]tra p[re]dicta arguit: et p[ri]o p[ri]a ē bona: scio q[ui] hoc ē v[er]z: g[ra] hoc scio eē v[er]z: z ecōtra etiā ista alia est bona. forte scis eē forte: ergo tu scis q[ui] fortes fit fortes: nā idē p[er] se iporiat p[er] a[nt]is z p[er] p[ri]s ergo zē. **A**d hoc argumētū respōdet. **U**nter tres ponendo duas reglas quaz p[ri]a ē ista. **A**rguendo a seū diuiso ad cōpositū et ecōtra i[n] p[re]dictis terminis: v[er]bi subiectū fuerit p[ro]nomen demonstratiuū hoc absq[ue] aliquo determinabili z respectu cuiuscūq[ue] p[re]dicati valet p[ri]a: nam tūc q[ui]d significat vel intelligitur i[n] vno sensu: intelligit z i[n] alio: g[ra] conuertitur: p[er] p[ri]a z a[nt]is p[ro]bat: q[uo]d si alia qua foret differētia iter illos hoc maxime eēt rōne cōfusiōis z appellatio nis: sed tale p[ro]nomen demonstratiuū nō est capax cōfusiōis: z semp[er] s[ub] p[ro]p[os]itio rōne suū significatū resp[er]tat q[ui] sup-

4° re^o

5° rag^o

6° reg^o

1° casus

2° casus

3° casus

Contra p[ri]m^{am} regulam. Ar^o p[ri]o.

Re. hen tisberi. p[ri]a reg^o

Septimus modus.

ponit discrete demonstrādo ad seū vel ad intellectū distincte: z notāter dixi absq[ue] aliquo determinabili: q[ui]a cū determinatione quādoq[ue] nō valz v[er]bi nō seq[ue]t. hoc albū scis currere: ergo tu scis: q[ui] hoc albū currit: p[ro]p[os]itio casu q[ui] fortes albus currat quez scias currere credas tūc ipm esse nigrum tunc antecedens est v[er]z z p[ri]s falsū vt p[er] h[ic]. **S**ecūda regula est: q[ui] arguēdo a sensu cōposito ad diuisū i[n] p[re]dictis terminis: z ecōtra: v[er]bi subiectū fit hoc p[ro]nomen hoc cū suo determinabili palā cōuertibili cuz p[re]dicato: aut palā superius ad ipsū: valet cōsequētia: p[ro]bat p[ri]mo p[ri]ma p[ro]p[os]itio: q[uo]d bñ sequitur: hoc albū scis eē albū: ergo tu scis q[ui] hoc albū ē albū: z ecōtra: etiā scōda p[ro]p[os]itio: v[er]bi bene sequit: hoc aial scis eē hoiez: ergo tu scis q[ui] hoc aial est hō: z ecōtra. **I**ste due regle tenēt g[ra] terminoz: z nō de forma: vt dicit hēntisber. **S**ed hic est notandū q[ui] ab his duabus regulis excipit. **U**nter h[ic] h[ec] duo verba. scz dubito z apparet q[uo]d nō seq[ue]t: dubito hoc eē hoiez: ergo hoc dubito esse hoiem: v[er]bi p[ro]p[os]itio casu q[ui] per li hoc demonstrat fortes taz corrupt[us] z dubitē: an fortes sit i[n] mūdo tunc a[nt]is ē v[er]z: vt p[er] ipsū officia[do]: q[ui] h[ec] p[ro]p[os]itio est mihi dubia hoc est hō demonstrato forte corrupto q[ui] p[ro]bo: nā h[ec] p[ro]p[os]itio ē mihi dubia: fortes ē hō: z ista t[er]m[in]um valet quātū illa hoc ē hō demonstrato forte g[ra] ista etiā ē mihi dubia: p[ri]s vero est falsuz: q[uo]d li hoc i[n] p[ri]te supponit solū p[er] eo q[ui] ē hoc mō nihil q[uo]d est hoc dubito eē forte: ergo hoc nō dubito eē forte. **S**ed dubitas de isto v[er]bo apparet v[er]z sequat. **A**pparet q[ui] hoc est hō: g[ra] hoc apparet hō. **A**d hoc dubiū r[ati]o det magister i[n] suo tractatu de scire z dubitare: v[er]bi dicit q[ui] talis

2° reg^o

No^m

Dubiū

Re. hen tisberi

p[ri]a nō valet: cuius rō dī eē ista: q[ui] illud verbū apparet i[n] sensu diuiso nō facit ampliationē circa subiectū: s[ed] i[n] sensu cōposito bñ facit ampliationē: v[er]bi v[er]bi p[er] hoc i[n] p[ri]te demonstrat aliq[ui]d nō existēs: sed tibi apparet existere: z appareat tibi homo: tunc a[nt]is ē verū: z p[ri]s falsū: z eodez mō ē dīcedū de li dubito. **C**ōis tamē via tenet q[uo]d taz li dubito. **U**nter h[ic] apparet i[n] sensu diuiso q[ui] i[n] sensu cōposito: faciunt ampliare oēs terminos a p[ar]te ante: ideo oēs dicte p[ri]te scōz viā cōem sūt bone z ex his seq[ue]t correlarie q[ui] i[n] dictis terminis sensus compositus z diuisus cōuertitur: nec p[ro]p[os]itio tibi ē sensus cōpositus z diuisus: ni h[ic] scōm vocē: q[uo]d i[n] intellectu nulla ē diuerfitas: z sic patet solutio ad argumenta contra primam regulam.

Contra tertiā regulā arguit sic. **I**sta p[ri]a nō valet ens nō scis eē hoc: ergo tu nō scis q[ui] ens ē hoc: z tū arguit scōz regulā: g[ra] regula falsa: z p[ri]a z a[nt]is p[ro]bat: nam a[nt]is ē v[er]z: q[uo]d nolo q[ui] p[er] li hoc demonstrat fortes: z arguo sic istū asinū nō scis eē hoc: z iste asin[us] ē ens: g[ra] ens nō scis eē hoc: p[ri]s v[er]o ē falsū: eo q[ui] suuz cōtradictoriū est v[er]z. s. tu scis q[ui] ens est hoc: p[ro]p[os]itio q[ui] tu scias forte esse i[n] mundo: vt p[er] ipsū officia[do].

Contra 4^{am} re^{am} i[n] ordie ar^o sic nā h[ec] p[ro]p[os]itio ē p[re]cedēda. a. ē. a. ē ista alia tu scis q[ui] a. est. a. q[ui] tu bñ scis q[ui] idē ē seipm z q[ui] illa p[ro]p[os]itio ē cōcedēda i[n] q[ui] idē p[re]dicat de seipso. **I**te ad idē arguit sic: h[ec] p[ro]p[os]itio ē cōcedēda aliq[ui]d scis eē. a. z tū i[n] ea p[ro]p[os]itur termin[us] oīno ignotus a p[ar]te p[re]dicati: vt p[er] h[ic]: ergo regula falsa z p[ri]a cum minori z maior p[ro]bat: nā ista p[ri]a est bona. a. scis eē aliq[ui]d: g[ra] aliq[ui]d scis esse. a. i[n] casu p[ro]p[os]itio p[er] uersionē simpliciē

opiniōis.

Ar^o p[ri]o 3^{am} 1^{am}

Ar^o p[ri]o 4^{am} re^{am} gulam.

Ad idē arguit.

Sensus compositi z diuisi.

z antecedens est concedendum per secundam regulam correlariam: qd est gnta i ordine: ergo z consequens: sed pns e ta lis ppositio aliqd scis esse. a. ergo regula quarta e falsa. Itē a. scis ee hoc z hoc est. a. ergo. a. scis ee. a. tenet consequentia z antecedens e concedendum in tertio casu: ergo z pns. Itēz cōtra secundū casum: arguit qd a. scis ee verum: nā tu scis aliter istoz esse veruz. a. e alterum istorum: ego. a. scis esse verum: tenet consequentia z antecedens est concedendum: ergo z pns. Itē ar suū qd tales ppones sunt dubitande scz. a. est scitū a te. a. est tibi dubium: nā tunc sequitur qd est possibile: aliqd dubitare se scire: z se dubitare: consequens e impossibile z contra magistrū in capitulo de scire z dubitare: pntia pbaf sic: cōtra si. a. e tibi dubium: ergo suū significatū est tibi dubium: ergo tu dubitas suū significatū: z per consequens dubitas te dubitare: similiter hec est tibi dubia. a. est scitum a te: ergo tu dubitas te scire. a. Cōtra tertiu casū arguit sic: pbādo qd ego scio. a. ee veruz: nā bene sequit: ego scio alterū istoz ee verum demonstratis illis duabz deus e z hō e asinus: z scio qd. a. e aliter istoz: ergo scio qd. a. e veruz: z pns zc. Item cōtra eūdē casū arguit sic: pbādo qd. a. nō est scitū a te qm. a. est vna ppo de qua tu cōsideras: z nō scis illā ee verā: nec scis illā ee falsā p casū: ex q tu nescis que illaz scit. a. g. a. est tibi dubiū: z pns a p descriptionē datā de ppoē dubia ab hēntisbero i cao de scire z dubitare: tūc vltra. a. e tibi dubiū: g. a. nō e scitū a te qd erat pbādū.

Ad hęc argumēta rñdet: z pmo ad argumētū cōtra tertiam regulam dicitur qd regu-

la est intelligenda affirmatiue qliter nō e i proposito. Cōtra aliud ptra qd tā regulā dicit: qd regula intelligit qd terminus oīno ignotus ponatur a predicati cū verbo ipozante sciētia accepto in sēsu diuiso: z hoc voluit dicere hēntisber cū dixit: qd termino oīno ignotus regatur a verbo ipozante sciētiā mediāte li esse nisi infinitiui modū: qliter nō est in pposito. Cōtra aliud rñdet negādo pma consequentiā: nec ibi arguit p cōuersionē simplicis: sua cōuertēs dz ee ista qd scis ee aliqd e. a. pmo solutiōe alteri argumētū ponit hec regula ab hēntisbero. s. qd arguendo a magis noto ad minus notū pna nō valet: siue arguatur a sensu diuiso ad diuisuz aut a cōposito ad cōpositū. Exēplū pmi: vt hoc scis ee aial: ergo hoc scis esse hominem. Exēplum secundū: tu scis qd hoc est animal: ergo tu scis qd hoc est homo. vnde est intelligendum: quod quanto termini sunt magis vniuersales: tāto sunt magis noti scdm sententiam philosophi in pmo hēntisberoz: z p hoc patet solutiō ad argumentum: quoniam ibi arguitur ab illo termino hoc: ad illuz terminum. a. z ille terminus hoc est terminus notissimus zc. Cōtra aliud argumentum contra secundum casum: negatur consequentia: quoniam ex maiori de sensu composito cum minori de inesse: non sequitur propositio de sēsu cōpo: nec ē d sēsu diuiso: licz ex maiori de sēsu diuiso z sua minori de ee sequat cōclusio de sensu diuiso: nam sic arguēdo dicta cōclusio in sensu diuiso poterit probari p sillogismum expositiōis: sicut z maior. Et ex hoc sequit: primo qd si minor erit i sēsu cōpo cū hoc vbo scio tūc sequitur cōclusio de sensu pposito

Ad aliud 2^a 4^m regulaz.

Ad 2^m 4^m regulā dicitur Ad 3^m.

Ad 4^m 2^a casum.

Septimus modus.

cum eodem verbo: z notanter dixi qd arguatur in tali psequētia cū tali verbo scio posito in maiori ppo: quia cū isto verbo dubito: non valet psequētia: sed oportet addere i minori vltra illud verbū scio: dictionē exclusiua tantū: vnde nō sequit. Ego dubito oēm hominē esse albū: z scio qd fortis est homo ergo dubito forte esse albū posito eniz casu qd fortis sit amicus meus quē scis esse albū: dubitē tamē de multis alijs an sint albi nec: tūc in isto casu anō est veruz: vt pz: z pns falsū. Item nō sequit: tu dubitas an. a. scit vtz: z scis qd hoc e. a. ergo dubitas an hoc sit verū: posito casu qd. a. sit ista rex sedet z alid. a. sit ista: deus est quam scias esse verā z per li hoc in psequente demonstrat. a. qd est ista deus est z in minori demonstrat illa rex sedet quā scias esse aliud. a. nunc enim antecedens e verū z cōsequens falsum: id in minori debet addi dictionē exclusiua tantū: vt sic arguendo i minori prime pntie: tu scis qd tantū fortis est homo: similr in minori secūde debebas dicere: tu scis qd tantum hoc est. a. Cū hęc ē intelligēdū qd ex maiori de sensu cōposito cū minori de sensu composito mediante illo termino potest siue possibile: nō valet cōsequētia: vnde nō sequitur: possibile est qd hoc sit album z possibile est qd hoc sit nigrū: ergo possibile est qd albū sit nigrū: sed minor debet esse de sensu cōposito de li necessez tūc antecedēs erit impossibile quēadmodū z pns. Item cū verbo ipozante actū volūtatis: nō valet psequētia: vnde nō sequit: volo videre regē z scio qd ferdinandus est rex: ergo volo videre ferdinandū: posito enim casu qd ferdinandus sit rex quem nollem videre: z sciaz ipm

ee regem: tamen nollem qd esset rex tunc in isto casu antecedens est veruz z consequens falsum ideo in minori oportet addere non. solum dictionē exclusiua: sed etiā istud verbū volo: vnde minor debet esse talis scio z volo qd tantū ferdinandus sit rex: z tūc cōsequētia foret bona. Cōtra aliud argumētū cōtra pmi casū respondet negādo consequentiā: z ad probatōes dz qd nō est inconueniens dubitare se scire. a. sed est inconueniens scdm hēntisberum dubitare se scire sic ee vel sic: aut dubitare se dubitare sic esse vt qliter nō est in proposito. Cōtra arguitur qd in primo casu nulla illarū erat dubitāda. s. a. est tibi dubiū. a. est scitum a te: qd cedat tempus obligationis: tūc hec consequētia erat bona in tēpore obligationis scita a te. scz hec est scita a te demonstrata ista deus est: z hec est. a. ergo. a. est scitū: a te: z antecedens tūc fuit cōcedendum: qd verū dato qd. a. fuerit illa deus est ergo z psequens fuit cōcedendum: et ex consequenti non dubitandum. Cōtra hoc argumentum respondet hēntisber: qd consequentia illa fuit dubitanda: z causa est quia licet maior esset scita tamen minor erat dubia: vt pz: z propter hoc consequentia non fuit concedenda. Cōtra secūdo magister dat aliam responsionē meliōrē: concedendo qd consequentia erat concedenda imo plus dicit credo primam responsionem non esse tutam: quia licet minor fuerit dubia: non tamen propter hoc consequentia fuit dubitanda: sicut nec ista rex sedet: ergo rex sedet: si minor fuerit dubia quia non intellecta a te sic est ppositio hebraica vel greca: tūc haberet locum responsio. Secunda ergo responsio est meliōr: z tūc ne

Ad 5^m 2ª pmi casum.

instātia

h. hēntisberi.

Alia rñtio.

710^m.

No^m.

go q̄ antecedens fuerit conceden-
dum licet tunc esset verum: z imper-
tinēs: neq; oē verū z impertinēs est
cōcedēdū: sed verū z impertinēs sei-
tim esse tale q̄ nō sic est in p̄positio-
ne. Cū de est aduertēdū q̄ in obliga-
tione eadē p̄pō primo loco p̄posita
erit dubitanda: z postea in eadē obli-
gatione p̄posita erit p̄cedēda q̄ pro-
batur quia primo loco p̄posita stat
illā esse dubiā z impertinē: z secun-
do loco sequentē: exposito. cū cōces-
so z c. vi. (verbi gratia) pono tibi istā
rex sedet: vel iucurris: qua admittā
p̄pono rex sedet: ista est dubitanda
quia dubia z impertinēs: deinde p̄-
posita ista tu curris est negāda quia
falsa z impertinēs: postea p̄posita
iterū ista rex sedet est cōcedēda quia
sequens exposito. cū opposito bene
negati deinde dēnsber ex dictis in-
fert q̄ licet ita sit: tamē incōueniens
foret q̄ eadē p̄p̄osito possēz se-
met est concessa in eadē obligatio-
ne postea negetur quia tunc tu ha-
beres cōcedere duo contradictoria
pro eodē instanti cū omnes respō-
siones in eadē obligatione sint re-
torquende ad idē instans. Et vlti-
rius dicit dēnsber: q̄ hoc dictum
habet veritatem vbi nō fiat mutatio
ex parte rei: quia si fieret mutatio ma-
nifesta ex parte rei: nūc probabiliter
posset dici: q̄ eadē p̄p̄osito i ea-
dem obligatione esset concedenda
z postea negāda: tunc tales respō-
siones in tali obligatione non esset
retorquende ad idē instans: vt ver-
bi gratia: pono tibi istā tu es rome:
qua admittā: propono manus mea
est clausa: ponendo q̄ habeam am-
bas manus clausas concedenda est:
quia vera z impertinens deinde p̄-
pono iterū manus mea ē clausa: ape-

riendo eam tibi: probabiliter p̄tē-
gari quia sit mutatio ex parte rei: is-
men notanter dixit dēnsber q̄ p̄-
babiliter hoc potest substineri quia
secūdm viāz cōmunem hoc dicitur
ē falsum. Ad argumentum contra
tertium casum respondetur. negan-
do p̄sequentiā: z ad probationem
dicitur: q̄ nō accipere debita minor
de sensu composito: s; sua minor de
sensu composito debet esse talis z scio
q̄ a. z alterum istorum q̄ est verum:
ergo z c. z tunc cōsequentiā foret bo-
na: s; illa minor ē falsa in casu. Ad
vltimum respondetur negando con-
sequentiā: sed ex illo antecedente
sequitur solum q̄ tu dubitas. a. licet
a. non sit tibi dubium: quoniam illa
p̄positio que est. a. in tertio casu
non est tibi dubia: sed bene tu dubi-
tas. a. quia tu dubitas que illarū sit
a. z sic patet solutio.

ad 6^m.
2³^m c
suz dē.

Ad vlti-
mū dē

Octauis modus.

Item mediātibus ter-
minis connotatiuis acci-
dentalibus positis: quan-
doq; a parte subiecti: quā-
doq; a parte predicati zc.

Sta est vlti-

Ima pars istius tractatus
in qua declaratur quali-
ter fiat sensus compositus
z diuisus in octauo z vltimo modo:
z diuiditur in tres particulas: nam
in prima declaratur qualiter cause-
tur sensus compositus z diuisus in
istō vltimo modo: ac etiam ponitur
eorum differentia: in secunda vero
ponuntur regule generales: in ter-
tia z vltima contra predicta arguit.

no^m p^m

Circa primam
partem
gendum: primo q̄ sensus compositus
z diuisus in istō octauo modo sit
mediātibus terminis connotatiuis
accidentalibus positis: quandoq; a
parte subiecti: quandoq; a parte pre-
dicati respectu verbi de p̄terito aut
de futuro: vel sit participij p̄p̄ositi
noticia est intelligendum: q̄ quati-
do dicitur terminum connotatiui appella-
ntur p̄teritum vel futurum: ta-
lis p̄p̄osito est in sensu composito:
vt verbi gratia: sortes fuit albus: di-
uisus vero sit quando non appel-
lant tale tempus sed ponuntur a par-
te subiecti vbi ampliantur: vt verbi
gratia: albus fuit sortes z. notanter
dixi q̄ sensus compositus sit mediā-
tibus terminis connotatiuis accide-
ntalibus idest de predicamento acci-
dentis: quia cum terminis substantia-
libus non sit sensus compositus z di-
uisus eo quia non ponunt differen-
tiam tales q̄ vna sit vera z altera fal-
sa sed p̄positiones ille conuertunt
tur. Secundo est intelligendum
q̄ differentia est inter sensum com-
positum z diuisum duplex quarum
prima est ista: nam talis terminus cō-
crens in sensu composito appellat
tempus z non ampliatur: in sensu
vero diuiso non appellat tempus s;
ampliatur vt patet in exemplis supe-
rius positis. Secunda differentia est
quoniam p̄positio de sensu com-
posito infert vnā de presenti cum ta-
li determinatione ita erit: seu ita fuit
secundum exigentiā sui verbi pri-
cipalis: vt (verbi gratia) ista de sensu
composito sortes fuit albus infert
istam aliquando fuit ita q̄ sortes est
albus: sed p̄positio de sensu diuiso
non facit hoc: nam ista de sensu diui-

no^m 2^m
duplex
dīa it
sē. p̄. z
dī. i. isto
modo

for albam fuit sortes non infert istā:
aliquando fuit ita q̄ albus est sortes.
Istis habitis regula ge-
neralis arguendo a sensu compositi-
to ad diuisum aut e contra non valet
consequentiā: probatur regula du-
pliciter: primo ex parte differentie
superius assignate: secūdo exempla-
ritate: vnde non sequitur musicum fu-
it hoc: ergo hoc fuit musicus: posito
enim q̄ sortes tunc primo: sit musi-
cus z vixit decem annis: tunc antece-
dens est verum z consequens falsus
similiter non valet de futuro scilicet
musicum erit sortes: ergo sortes erit
musicus: posito q̄ sortes nūc sit mu-
sicus z nunq; post hoc erit musicus:
sed bene viuet per tempus futurum
tunc antecedens est verum z conse-
quens falsum similiter non sequitur
sortes incipit esse albus: ergo albus
incipit esse sortes dato q̄ sortes nūc
primo sit albus qui iuxerit decem
annis: Sed contra predictam re-
gulam arguitur: nam videtur q̄ que
libet talis consequentiā sit bona ga-
arguitur per conuersionem simpli-
cem quare zc. Ad hoc responde-
tur q̄ ibi non est bona conuersio nā
illa musicum fuit sortes: habet sic cō-
uerti scilicet quod fuit sortes: est vel
fuit musicus: z tunc quia illud quod
tenetur appellatur in vna aut am-
pliatur debet consimiliter teneri in
altera: vnde ex his sequitur hoc ar-
gumentum non teneri: hoc fuit mi-
nor sorte z hoc est sortes: ergo sortes
fuit minor sorte: posito enim casu q̄
sortes continue ante hoc fuerit pe-
dalis cum dimidio: z nūc primo ab-
scissum sit mēbrum vnū per qd rema-
cedens est verum z consequens fal-

r^o g^{ra}l

Ar^o 2
regulā

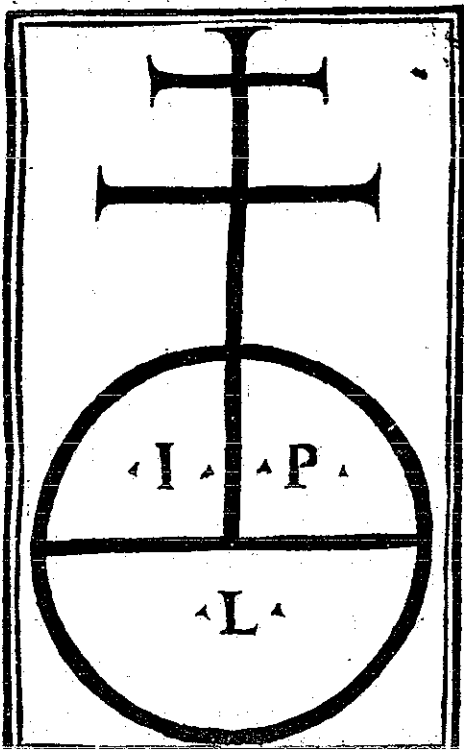
gen.

Sensus compositi et diuisi.

No^m. **Ann.** Unde est notandum: quod iste modus reducti solet ad fallaciam figure dictionis tamen propter appellationem temporis vel appellationem ampliationis non inconuenit quod tales propositiones in quibus talia concreta accidentaliter ponuntur sint in sensu composito vel diuiso: et quia huiusmodi fallacia reducti solet ad fallaciam figure dictionis: ideo Henricus de isto octauo modo nullam fecit mentionem: et sic est finis istius Tractatus.

Explicit tractatus de sensu composito et diuiso: Editus a Reuerendo sacre Theologie magistro Bernardino Petri de Senis de landuicij ordinis Carmelitarum. Philosophiam Senis ordinarie legentes. Laus Deo.

Impressus Venetijs per Jacobum Dentium de Leuco: Anno domini M. cccc. Die. xx. nouembris: Regnante inclito Augustino Barbado serenissimo venetiaru principe.

Primus et Secundus modus.

Incipit expositio de sensu composito et diuiso acutissimi doctoris Pauli pergulensis.

Am se-
penumero cogitare non me diocres iuuenibus fructus afferre si compositionis et diuisionis materia clara

intelligerent hanc horam tibi Petre de guidonibus. Hodie isti tui ut breuissimo spatio: certoque ordine: infinitam penes difficultatem tibi eripias. Non quod nouis aliquid me agere hodierna die arbitraris: sed quod aliorum dicta in hac materia: tunc confusa: tunc dispersa: breui quadam tabella ordinatissime collegi: que si memorie commendaueris omnium sophismatum proplexiones certissimis regulis quam primum dissolutas videbis.

Septem modis committit fallacia compositionis et diuisionis: de quibus ordine videamus exempla.

Primus modus.

Primo mediantibus terminis modalibus posse esse vel non posse esse significantibus: siue stimantur noialiter siue verbaliter siue aduerbialiter etc. Et fit sensus compositus cum aliquis dictorum modorum seu terminorum precedit vel subsequitur dictum propositum: diuisus vero cum mediat inter partes dicti seu extremorum et cum licet potest personaliter tenet: quod impersonaliter facit sensus compositum.

in hoc primo modo tripliciter. **Primo** quod sensus compositus regit uerificationem instantaneam respectu totius compositi sequentis: diuisus uero non. **Secundo** quod propositio de sensu composito dicitur poni inesse: sed de sensu diuiso hoc non requiritur: ideo cum dicitur comiter possibilibi inesse propositio nullus sequitur inconueniens: hoc intelligitur de sensu composito. **Tertio** quod propositio de sensu composito probatur officinabiliter: sed de sensu diuiso secundum exigentiam termini mediantem precedentis significationem fuerit talis. **Quarta** regula de sensu diuiso ad sensum compositum in hoc primo modo: et contra ualeat argumentum tribus conditionibus obseruatis.

Prima quod propositio sit verificabilis pro instanti et non exigat tempus limitatum: ideo non sequitur tu potes proferre a propositione ergo potest esse quod tu proferas a propositione. **Secunda** conditio quod relatiuum implicans non aliud denotet in sensu composito quam in sensu diuiso. Ideo non sequitur potest esse quod tu sis homo quod sit Rome: ergo tu potest esse homo quod est Rome. **Tertia** quod habeat respectu terminorum nullo modo repugnantiu: ideo non sequitur iustus potest esse iniustus: ergo potest esse quod iniustus sit iustus. Sed bene sequitur tu potes esse papa: ergo potest esse quod tu sis papa.

Secundus modus.

Item mediantibus terminis communi fundentibus compositum in re. **Et** fit sensus compositus cum terminis communi supponit compositum tantum: diuisus uero cum supponit determinate. **Differt** sensus compositus a diuiso: quod sensus compositus non requirit uerificationem distinctiuam respectu suorum suppositorum: diuisus uero sic. Ideo a sensu composito ad diuisum: et contra: non ualeat argumentum de forma: unde non sequitur. Promitto tibi denarium: ergo denarium tuum

Tertius modus. Gen. compo. 7 di.

bi pmitto: semp fuit homo: ergo hō fuit semp: Dis hō est hō: ergo hō est ois hō: Dis hō currit: ergo currens est ois hō. Et ecōtra nō sequitur: vt Aliquid incipit esse: ergo incipit eē aliquid. Aliquis hō definit esse: ergo definit esse aliquid hō. Aliqd ens cōtingenter est: ergo ptingenter est ali quod ens: z sic de similibus.

Tertius modus.

Item respectu terminorum re latiuorum grāmicali um zc. Cfit autē sensus cōpositus et diuisus dupliciter: primo median te relatiuo iplicāte: sicut qui que qd: diuisus vero mediāte hac pūctione z: et cū hoc pnomine demōstratiuo ille illa illud: secundo cū solo relati uo qui que quod: et est sensus ppositi us cū li qui pcedit verbū pncipale: z vnū suo antecedenti: diuisus vero cū sequit. Cdiffert pmsus sensus cōpositus a diuiso: quia qui que quod refert z nō replicat cōpositionem sui antecedentis cū sit in eadez cathego rica z depēdentia pstructibiliū scdm bonā grāmaticaz speculatiuā. CS3 sensus diuisus cū z: et ille illa illud refert: replicādo totaz cōpositionez antecedentis: qz est in diuersa cathe gozica siue ypotetica: z replicādo se pe implicat multa ipertinentia prio sensui. CSed secūsdus sensus ppositi us differt a diuiso sic minus distri butū a magis distributo: vt dicēdo. ois hō g est prudens: est iustus: z ois homo est prudens currit: est iustus: z si cut ois homo albus currit differt ab hac ppositione ois homo currit. Et vniuersaliter sicut termin⁹ distribu tus cum restrictione: differt ab eodē termino distributo simpliciter z ab solute sumpto. CA resolutione de q z: et ille illa illud: valet argumen

tus qnq; cōditionibus obseruatis.

Primo q non referat antecedēs stās cōfuse tāuz: ideo nō seqt. **Dis** hō ē animal qd ē rationale: ergo ois hō est aial: z illud ē rationale: qz se cūda replicādo iplicat falsuz. **Se cūda** q nō precedat terminus distri butus: iō nō sequit. **Tu** differs ab ani mali: qd ē asinus: ergo tu differs ab aiali: z illud est asinus: qz hui⁹ copu latiuē prima pars ē falsa. **Tertia** q verbū pncipale nō sit negatiu: ideo nō sequit. **Tu** nō es homo qui ē fur: ergo tu nō es hō z ille est fur: quia hui⁹ copulatiue prima pars ē falsa. **Quarta** qd nō pcedat termin⁹ q indifferenter potest teneri cathego rematice z sincathegorematice: ideo nō sequit infinitas ptes habet for. q sunt finite: z infinitas ptes hz for: z ille sunt finite. **Quinta** q nō precedat modalis de sensu cōposito: iō nō seq tur possibile est q antixps sit hō qui est: ergo possibile est q antixpus sit hō z ille est. **CA** sensū cōposito scdo ad sēsū diuisum: nō valet argumē tum: sed bene ecōtra: vnde nō sequit ois ppositio cuius ptradictoria ē vera est falsa: ergo ois ppositio ē fal sa cuius cōtradictoria ē vera: sed be ne ecōuerso: vñ bñ sequit: ois pposi tio est vera: cui⁹ cōtradictoria ē falsa: ergo omnis ppositio cuius cōtra dictoria est falsa est vera.

Quartus modus.

Sed respectu tmiorū q aliquādo sincathegorematice z aliquādo cathegorematice tenentur sicut tor⁹ to ta totū: infinitus ta tum zc. Cfit autē sensus cōpositus quādo tenentur ca thegorematice: diuisus vero quādo tenentur sincathegorematice: z tenē tur cathegorematice: quando subse

Quintus z Sextus modus.

quūtur verbū pncipale: vel cū prece dit aliquod determinabile: sincathe gozematice vero quādo pcedūt nul lo determinabili pcedēte. Cdiffert autē sensus cōpositus a diuiso: qz li in finit⁹ cathegorematice significat ali quod determinatus eē infinitū id est si ne pncipio z sine: sed sincathegore matice significat quocūq; ente dato dari potest maius in omni ppositōe possibilī: z totus sincathegoremati ce significat idē qd quelibet ps: s3 ca thegorematice significat idēz q ens cōpletū seu perfectū cui nihil deest. Ideo a sensu cōposito ad diuisum et ecōtra nō valet argumētū: vnde nō sequit infinitū numerū potes numerare: ergo potes numerare z numerū in finituz: z ecōtra nō valet: vnde nō se quitur: tu vides totū qd deus pōt p ducere ergo totum quod deus pōt p ducere tu vides.

dr̄a in isto 4°

regula

dr̄a in isto 3°

dr̄a in isto 5°

regula

trahit nauiz. Sor. z plato nō sūt hic ergo sor. nō ē hic nec sequit. Pōt esse q tu sis saluus: z q tu sis dānat⁹ ergo potest esse q tu sis saluus z dā natus. CNotanduz q diuisiūctum ē superius ad quālibet eius partem: sequitur enim hoc est hō: ergo hoc ē homo vel asinus: z nō econtra: simi liter sequitur hoc est asin⁹: ergo hoc est homo vel asinus: z nō econtra: sicut sequitur: hoc ē homo: ergo hoc est animal: z nō ecōtra: quia li ani mal est superius ad li homo. CEx hoc notabili sequitur quod a pte diuisiūcti ad totū diuisiūctum cū ter mino distribute non valet argu mentuz: vnde nō sequitur: tu differs ab asino: ergo tu differs ab homine vel ab asino: sicut non sequitur. Tu non es asinus: ergo tu nō es homo vel asinus: nā arguitur ab inferiori ad suū superi⁹ distributiue. CDe terea aduertendum est: quod tales ppositiones sunt distinguende se cundum sensum compositum z diui sum cū signo distributiuo quare. zc. Omnis ppositio vel eius contra dictoria est vera: homo est asinus est ppositio vel eius contradictoria: ergo homo ē asin⁹ est vera: maior est falsa. Omnis ppositio vel eius cō tradictoria ē vera: homo ē asinus est ppositio ergo homo ē asin⁹ vel et⁹ cōtradictoria est vera maior ē vera. Omnia duo z tria sunt quinq; qua tuoz sunt duo z tria ergo quatuoz sūt quinq; Omnia duo z tria sunt qnq; duo sūt duoz: ergo duo z tria sūt qnq; maior ē vera.

no^m p^m

conoz^m

no^m 2^m

Quintus modus. Respectu

note huius cōtūctiōis z: et vel zc. Cfit autē sensus cōpositus qñ tenet collectivē: diuisus vero cū tenet di uisive: sit et aliquādo sēsus cōpositus quādo totū copulatus vel diuisiūctum se tenet ex parte vnus extremi: diui tus vero quando vna pars copu lati vel diuisiūcti se tenet ex parte vni us extremi z altera ex parte alterius extremi. Cdiffert sensus cōpositus a diuiso quoniam sensus composit⁹ requirit verificatiōē totius copula ti vel diuisiūcti simul z non seorsum: diuisus vero requirit verificatiōez cuiuslibet partis copulati vel diuisi ti seorsuz vel diuisiūcti z per se. Ideo a sensu cōposito ad diuisiūcti formalit̄ in hoc gnto modo: z ecōtra nō valz argumentum. Unde nō sequit for. z plato trahunt nauim: ergo fortes

Sextus modus.

Quando arguitur compo nēdo vel diuidē do mediāte illa determinatiōe: ita fuit ita erit: ita pōt eē zc. Cfit autē sēsus cō

dr̄a in isto 3°

dr̄a in isto 3°

dr̄a reg^a

Septimus modus. Sen. compo. 7 di.

posit^o cū sumitur ppō cū dictā deter-
minatione: diuisus vero cū sumitur
absolute. **D**iffert sensus cōposit^o a
diuiso: qz sensus cōpositus restrin-
gitur ad determinatuz tēpus vel istā:
diuisus vero absolute. Ideo a sensu
cōposito ad diuisuz fallit argumētuz
tripliciter. **P**rimo cū termino di-
tributo: vnde nō sequitur. Aliquando
fuit ita qd adā ē omnis homo: ergo
adā fuit ois homo. **S**ecundo me-
diāte termino cōfūdente: cōfūse tan-
tuz: vnde nō sequitur. Aliqñ erit ita q
aia anti xpī necessario ē: ergo aia an-
ti xpī necessario erit. **T**ertio respe-
ctu duplicis cōpationis: vnde nō se-
quitur. Aliquādo erit ita q tu es tātus
quā: est plato: ergo tu eris tā: quā-
tus est plato: z ecōtra. **U**nde nō seqt:
Anima antichristi cōtingenter erit:
ergo aliquādo erit ita q aia anti xpī
cōtingenter est. **S**ed in terminis
simplicibus z sine distributione z si-
ne termino pfundente respectu sim-
plicis cōpationis: a sēsu cōposito ad
sēsum diuisuz: z ecōtra valet argu-
mentuz: vnde bene sequitur. Aliquan-
do erit ita: q tu es papa: ergo tu eris
papa: z ecōtra: sicut sequitur. Aliquādo
erit ita q tu es maior vel minor pla-
tone: q tu eris maior vel minor plato-
ne: z ecōtra: qz hec ē cōpātio simplex
deducta ad vnam differentiam tem-
poris. vnde nō sequitur: tu eris maior
plato: ergo tu eris maior quā erit
plato: nec ecōtra: ppositiones enim
simplicis z duplicis comparationis
sunt sibi inuicem: impertinentes.

Septimus modus.
Item mediantibus verbalib⁹
terminis actus metales
seu voluntatis significatibus zc.
Cfuit at sensus cōpositus cū termin^o
metallicis pcedit vel sequit dicituz ppo

sitionis: diuisus vero cū mediat iter
partes illius dicti. **D**iffert sēsus cō-
positus a diuiso: qz sensus cōpositus
est aptus nat^o ad cōfusione z appella-
tionē rationis: diūmodo termin^o fue-
rit capax: diuisus vero hoc nō exigit
simpliciter. In hoc modo ppter mul-
tiplices fallacias pono nouē reglas.
Prima regula ē ista a sensu cōpo-
sito ad sensuz diuisuz: z ecōtra cū istis
terminis: nō valet argumētū: vñ nō
sequitur. Scio aliter istoz eē verū: er-
go aliter istoz scio eē verū: nec seqt:
Alterū istoz dubito eē verū: ergo du-
bitō aliter istoz esse verū nisi in trib⁹
casibus. **P**rimo cū termino demō-
stratiuo simplicit^o sūpto: vt hoc scio
esse verū: ergo scio hoc eē verum: qz
nec cōfūso ipedit: nec appellatio rō-
nis. **S**ecūdo cū pnomini demon-
stratiuo addit determinatio palā cō-
uertibilis cū predicato: Ideo bñ seq-
tur. Hoc albu scio eē albu: ergo scio
hoc albu eē albu: z ecōuerso. **T**er-
tio cū pronomini demōstratiuo ad-
ditur determinatio palā sūptioz pre-
dicato: vt hoc coloratuz scio eē albu
ergo scio hoc coloratū esse album. **I**no^m.
Fallit tamē regula respectu horuz
verboz: dubito: credo: imaginor: su-
spicor: appareo: Et ideo a sensu cō-
posito ad diuisum nō valet argumen-
tuz: vnde nō sequitur. Apparet q hoc
fit homo: ergo hoc apparet hō: quia
stat apparere hoc esse: licet hoc non
sit verum tamē cū omni termino mē-
tali in dictis tribus casibus valet ar-
gumētum a sensu pposito ad diuisū.
Pro secunda regula notandū: q
terminorum aliqui sunt omnino no-
ti: aliqui omnino ignoti: z aliqui me-
dio modo noti. **E**xempluz primi: vt
ens: aliquid: et hoc. **E**xemplum secū-
dū: vt. a. b. c. zc. **E**xemplum tertij: vt
substātia corpus animal homo sor.

Septimus modus.

2° reg^a. **T**ermino magis noto ad min^o
notū: vel oīno ignotū in terminis
metalib⁹ nō valz argumētū: nec a mi-
nus noto ad magis notū: vñ nō seqt
scio q hoc est aliter: ergo scio q hoc
est homo. **S**imiliter nō sequitur: scio
q sor. est hoc: ergo scio q sor. est. a.
quāuis per li hoc demōstrat. a. simi-
liter nō sequitur: ecōtra: cū istis verbis
dubito: ignoro: nescio: vt dubito an
hoc sit sor. ergo dubito an hoc sit ho-
mo: z sic de similib⁹ non valet argu-
mentū. **T**ertia regula casus de ter-
minis oīno ignotis tripliciter pōt fie-
ri. **P**rimo generaliter vt pono: q. a.
sit aliqua ppositio z nescias que: tūc
omnes iste sūt dubitāde. a. ē verū. a.
ē falsū. a. est scituz. a. est dubitādū. a. ē
nescitū: qz forte. a. est ista deus ē: vel
ista homo ē asinus: vel ista rex sedet:
Secūdo minus generalit^o: vt pono
q. a. sit altera istarū deus est: z homo
ē asin⁹ z nescias que: tūc et ille pposi-
tiones sunt dubitāde. a. est verū. a. ē
falsū. a. ē scitū. a. ē nescitū: sed ista ē ne-
gāda a te. a. ē a te dubitādū: qz nulla
istaz ē a te dubitanda. **T**ertio magis
spaliter: vt pono q. a. sit altera istaz
deus ē: z hō ē asin⁹: z sit ista deus est:
licet nescias que istaz sit. a. tūc iste
non sūt dubitāde: a. ē verū. a. ē nescitū
imo pcedēde z ille negāde: a. ē falsū:
a. ē nescitū: a. ē dubitādū: quāuis sit ne-
gādū: q scias. a. eē verū. In his tñ oī-
bus casib⁹ ē cōcedēdū: q scio. a. eē. a.
z in pmo scdo z tto casu nihil scio
eē: a. qz nec hoc nec hoc sed in pmo
z secūdo casu: ista ē dubitāda. a. scio
eē aliqd: vel verū: z in tertio ē cōcedē-
da. **Q**uarta regula postponendo
terminū oīno ignotū respectu vbi si-
gnificātis scitū quoqu^o existētū sū-
lecto in sensu diuiso talis ppositio ē
negāda: vt aliqd scis eē. a. ergo. a. scis
eē. a. quāuis sit cōcedēdū q scis. a. eē. a.

Sed pponēdo sminū oīno ignotū
respectu hoc vbi scis. aliqñ ppositio
ē pcedēda: aliqñ negāda: aliquando
dubitāda: vt dato q. a. sit altera istaz
de⁹ ē z hō ē asin⁹: z lateat te que ista-
rū sūt fit ista de⁹ ē: z tūc ista ē conce-
dēda. a. scio eē aliqd: sed hec. a. scis eē
. a. et tibi dubiū ē negāda: vbi vō ppo-
neret in genearli: q. a. eēt aliq ppo-
sito vel altera istaz: z nescias q: tūc
ille sūt dubitāde: a. ē verū: a. ē scitū: a.
ē nescitū: a. ē falsū. **Q**uinta regula a
sensu p^o ad sēsu diuisū d forma nō
valet argumētū: vñ nō valz. a. scio eē
verū: ergo verū scio eē. a. Sor. cogno-
sco eē epm: ergo cognosco epm esse
sor. Et dī argumētū: v3 p cōuersionē istā
simplicē dic q nō bene puerit: s3 sic
d3 cōuertit: ergo scitū esse verum ē. a.
Sexta regula ex maiori de sēsu cō-
posito cū minori de inesse simplicit^o
ad sēsu ppositū nō valz argumētū: vt
scio q omnis mula ē sterilis: ista est
mula: ergo scio q ista ē sterilis. **S**ed
ad cōcludēdā pponēde de sensu cōpo-
sito opz sumere maiorez de sensu cō-
posito cū eodē termino modalit^o mi-
nore cū hoc vbo scio: vñ bene sequi-
tur. Scio q omnis mula est sterilis:
z scio q ista ē mula: ergo scio q ista
est sterilis: z adhuc iste mod^o arguē-
di non valet de forma nisi in minori
addat ista dictio tantū vñ nisi: vñ nō
seqt. **D**ubito an iste christian⁹ salua-
bit: z scio q ille xpianus ē aliq hō:
ergo dubito an aliq hō saluabit: s3
minor d3 eē talis: z scio q tātus iste ē
christian⁹: vel scio q iste ē ois xpia-
nus: vel scio q nullus ē xpianus nisi
iste: ergo zc. argumētū ē optimū cuz
oibus terminis requisitis z pertinē-
tibus ad cognitionē. **F**allit tamē iste
modus arguēdi sic limitat^o cū vbi p
tinētib⁹ ad volūtātē. **U**nde nō sequitur
odio illū: z scio q tantū ille ē papa:
a 3

dita in isto 7°

p^o reg^a.

p^o casus

2° casus

3° casus

ino^m.

ino^m.

5ª reg^a.

ista⁹ p

6ª reg^a.

ino^m.

Sensus compositi et diuisi.

7ª reg^a

ergo odio papa: valet tñ arguēdo h modo volo q̄ iste moriat: et scio q̄ iste ep̄papa et volo q̄ sit papa: ergo volo q̄ papa moriat. **C** Septima regula de inesse simplr optime seq̄t ppositio de sensu diuiso. Cū bñ sequitur: Hoc scio currere et hoc ē. a. ergo. a. scio currē. **D**ez mltā scio eē sterilez. a. ē mltā: ergo. a. scio eē sterile: qz pri mus ē sillogismus resolutor: scōs ē in darij. **O**ctana regula pulcherrime iferit ppositio de sensu pposito for mado p̄iaz bonā de iesse simpliciter et modificando aīs determinatione q̄ vis modificare p̄is: dūmō p̄ie sint bone nō cōtradictēs regulis: verbi gratia: Si vis pbare q̄ scias for. cur rere: iferas de iee sortē currere hoc mō vl quouis alio mō ex quo sequat for. currere: hoc currir: et hoc est for. ḡ for. currir: nō pcedas vlteri: sic ista p̄ia ē bona scita a te eē bonā: et aīs ē scitus a te: ergo et p̄is: p̄is signifi cat adēquate sortē currere ergo scis for. currere. **I**tē si vis pbare istā: pōt eē q̄ antichrist^o sit homo q̄ ē. arguo sic antichrist^o ē aliqs hō q̄ ē ergo an tichrist^o ē hō q̄ ē ista p̄ia ē bona: aīs ē possibile: ergo et p̄is ē possibile: sed cōsequens significat adēquate q̄ an tichrist^o est homo q̄ ē ergo pōt eē q̄ antichrist^o sit hō q̄ ē. Similiter si vis pbare istā: q̄ aliqñ fuit ita q̄ adā ē oīs hō: argue sic. Adā ē homo et nihil est

8ª reg^a

homo qui adā sit illud: ergo adā est omnis homo: ista p̄ia est bona et ali quando fuit ita sicut adēquate signifi catur p antecedens: ergo tunc fuit ita sicut adēq̄te significat p̄is suuz: sed p̄is significat adēquate q̄ adā ē oīs hō ergo aliquādo fuit ita q̄ adā ē oīs hō. **S**ed caue: ne assumas mō dū arguēdi nisi formalē: qz nō est re gula q̄ si aliqua p̄sequētia sit bona et aīs sit cōtingens et cōsequēs sit cōti gens: vl si aīs sit dubiū q̄ et p̄sequēs sit dubiūz quantūcūqz cōsequētia sit bona et scita esse bona. **E**t ista octa ua regula deseruit plurib^o modis se sus cōposito et diuisi et p̄sertim p̄io sexto et septimo modo. **C**illona re gula. **I**n hoc septimo mō sensus cōpositi et diuisi maxime ordo ppositio nū notādus est et qd sit p̄ines et iper tinens. **M**ā in hoc modo fere omnis difficultas respondendi est per casū obligatorium: et secunduz variatio nez casus aliter et aliter: est variāda responsio ad propositionem p̄repositam de sensu composito vel diuiso: vt patuit in tertia regula huius septi mi modi. **E**t ideo non potest iste tra ctatus p̄fecte itelligi: nisi post artem obligatoriaz: aliter nemo sentiet qd dicatur in hac materia. **F**inis.

ExPLICIT EXPOSITIO DE SENSU COMPOSITO ET DIUISO SUBTLISSIMO DOCTORIS MAGISTRI DAULI PERGULENSIS.

9^a reg^a

Primus modus.

Incipit expositio de se su composito et diuiso fa cre theologie profesoris magistri Da p̄iste de fa biano.

Alianul

la ē via facilior vt respōdētī ab opponente i oi ferme disputa tionis genē facilius cōcluda turqz fallacia cōponēdi et diuidēdi: eo qz p̄pōnes ma gnā vo cū affinitate hñtes se su. equa les extimā: id ē qualibet disputatiōe opis p̄iū ē maxieqz necessariū hos se sus scire distinguere. **Q**ua ex re: vt hoz sensuū diuersitas in singulis p positionib^o facili^o: et abinde cauti^o di scernatur: et vt mō se penumero flagi tantib^o mōzē gerere tractatum h den tisberi imitatus qbus modis hñ duo sensus nascatur in hoc breui et compendioso opusculo intēdo mōstrare **C**um^o tñ aduertere opz: q̄ arguē do a se su cōposito ad se su diuisuz aut ecōuerso: vt plurimū et frequēter cō sequētia nō tenet: vñ nō seq̄t. **A**lbū pōt eē nigz: ergo pōt eē q̄ albū sit ni grū: arguit. n. a se su diuiso vō ad se suz cōposito falsū. **N**ec seq̄t. **N**ō pōt eē q̄ albū sit nigz: ergo nullū: albū pōt eē nigz: qm̄ arguit a se su cōposi to vō ad sensuz diuisum falsū vt p̄z. **S**cōdo aduertēdū est: q̄ cū plurib^o mo dia fiat sensus cōpositi et diuisus: nō pōt diffiniri se sus cōpositus vl di uisus vnica diffinitione: vt dicat pro positio in sensu cōposito ē illa i qua

no^m p^o

no^m 2°

modus p̄cedit vel sequit dicitur: et in sensu diuiso est illa in qua mod^o me diat iter ptes dicitur: qz tūc nulla eēt p positio i sensu cōposito aut diuiso ni si haberet modū et dicitū qd falsū ē: vt in sequētib^o oñdetur: sed quo ad ali os modos oportet alias descriptio nes assignare secūdū vnāquāqz spēs vel modū cōpositionis et diuisionis. **T**ertio est notādū: q̄ octo sūt gnā les modi cōpositionis et diuisionis. **P**rim^o mediātib^o hñs terminis pōt nō p̄r: possibile: impossibile: con tigit: cōtingēs: necesse: et similibus. **S**cōdo mediātibus terminis habē tib^o vim cōfūdēdi cōfuse tātuz tā mo bilitate quā imobilitate cuiusmodi sūt requiro: indigeo: p̄suppono: debeo: p̄mitto: icipio: desino: et similibus. **T**ertio mediātib^o relatiuis grāma ticalib^o: vt qui que qd z ē. **Q**uart^o mediātib^o terminis aliqñ cathegore matice aliqñ sin cathegorematice sū p̄is: vt ism^o finita ism^o et hmōi. **Q**uint^o mediātib^o p̄iuctionib^o z: et vel: qñqz tenēt collectivē qñqz aut diuisiue. **S**ext^o mediātib^o hñs ter minis sic: et ita: est igētib^o p̄pōnē ad aliqd tps determinatū vel ad certuz. **S**eptim^o mediātib^o t̄minis actuz i tellect^o vl volūtatis iportātib^o: vt scio credo: volo: imaginor: et hmōi. **E**t 8° et vltim^o mediātib^o terminis accidēta lib^o vel p̄notatiuis qñqz positis a pte p̄ri qñqz a parte s̄bi: respectu vbi de p̄vōl d futuro: vel respectu vbi p̄cer nentis actū mētis: q̄ mod^o magis re ducit ad fallaciā figure dicitōis: vel accūtis: et sic i hoc octauo mō assigne tur ppositio vl diuisio hoc erit pp ap pellatōez forme quā hz termin^a a pte p̄dicant: et nō hz idē termin^a a pte s̄bi vt iferi^o oñdet. **T**ermini connotatiui sūt termini p̄mētoz accidentis: vt al bus: pater: magnus: dñs: et hmōi.

no^m 3°

Primus modus. Sen. compo. z diui.

Primus modus.
Arguendo a sensu cō-
posito ad diuisum mediā
tibus bis terminis posse
vel non posse significan-
tibus zc.

Iste est primus mo-
dus scus
cōpositi z diuisi q̄tā me-
diātib⁹ his terminis po-
test: nō pōt: possibile: im-
possibile: cōtingit: cōtingēs: necessa-
rium: z necesse. **C**Pro quo ē notan-
dum. **C**Primo q̄ ista duo vba pōt:
z nō potest: dupliciter sumuntur. s. pso-
naliter z ipersonalit: psonalit q̄n cō-
struunt cū recto a pte ante z tunc est
ppō in sensu diuiso: vt albū pōt esse
nigrū z est terminus immediatus silt
in ista hō nō potest esse asinus illud
verbū negatiuū tenet psonaliter z ē
ppō in sensu diuiso. **S**ed ista verba
sumunt ipersonalit q̄n nō recipiūt
suppositū per rectū sed totaliter ca-
dunt sup adequatū significatū alicu-
tus ppositionis: vñ huius ppositio-
nis antixps est albus significatū pri-
cipale est q̄ antixps fit albus vel an-
tixpm esse albu: ideo dicēdo pōt esse
q̄ antixps fit albus: aut nō potest esse
q̄ antixps fit alb⁹: illa duo verba
tenentur in sensu cōposito silt li possi-
bile z li impossibile tenent duobus
modis in sensu pposito z in sensu di-
uiso: in sensu cōposito cū totaliter p-
cedūt vel sequunt tale dictū: in sensu
diuiso cū cadūt inter ptes dicti. **E**xē-
plum primi: vt possibile est hoīem
currere. **S**edēte currere est impossibi-
le. **E**xemplū secundi. **S**edēte possi-
bile ē currere z homines impossibile
est esse asinū: **I**dē est iudiciū de istis

terminis cōtingit: cōtingēs: z neces-
rium: z necesse. **E**x hīs oibus colli-
gi potest quid sit ppositio in sensu cō-
posito z quid in sensu diuiso quo ad
hūc modū primū. **C**Secūdo est no-
tandū q̄ triplex est differentia inter
sensum cōpositū z diuisū cū li pōt et
li possibile. **C**Prima qz ppositio i
sensu diuiso vniuersaliter probat se
cūduz exigētā termini mediati pre-
cedentis figs fuerit talis de sensu cō-
posito autem probat officialiter.
CSecunda est qz ppositio de sen-
su diuiso cū li possibile nō ponit in
esse sed de sensu cōposito cū li potest
vel possibile ponit in esse: sicut ista
possibile est te esse rome: aut pōt esse
q̄ tu sis rome: iste due debēt poni in
esse idest si possibile est te esse rome
z ponat tu es rome: nullū sequit im-
possibile: z similiter si potest esse qd
tu curas z ponat in esse qd tu curas
hoc admisso: nullū sequit impossibile
z hoc modo itelligit possibili pōsi-
to inesse nullū sequit impossibile. **S**z
de sensu diuiso nō ponit inesse: vt al-
bū pōt aut possibile est esse nigrū nō
ponit in esse: qz de facto albū possi-
bile est esse nigrū et tamē si ponat i
esse sequit impossibile vt patet. **S**imi-
liter de ista sedēte possibile est curre-
re si ponat inesse sequit impossibile
videlz sedēs currit. **C**Tertia differē-
tia est: qz ppositio in sensu cōposito
cū li possibile vel pōt: requit vñfica-
tionē instētanē respectu cōpositio-
nis sequētis hoc est: requit cōpositio-
nē sequētē posse vñficari pro instāti
mediate ista nota est vt patet: sed de
sensu diuiso hoc nō requit sed signifi-
cat successione respectu diuersarum
partū respectu illoz terminoz
positoz in illo dicto: vñ hec. **A**lbū
pōt aut possibile ē esse nigrū: signifi-
cat qd aliqd potest esse albū z nigrū

corre^m.

no^m 2°.

p^a d^ota.

2^a d^ota.

3^a d^ota.

Primus modus.

successiue z in diuersis partib⁹ rēpo-
ris: z ista tu potes ptransire hoc spa-
tiū significat quod tu habes poten-
tiam vel habere potes vt pertransi-
as hoc spatū successiue in aliquo tē-
pore z hoc ē verū. **I**stis vñis pono
aliqs regulas.

p^a reg^a. Prima arguendo

a sensu diuiso ad cōpositū median-
te li potest vel possibile cū verbo vt
termino regente tēpus limitatū p
sui verificatione nō valet cōsequētia
vnde nō sequit. **T**u potes ptransire
hoc spatū: ergo possibile est te per-
transire hoc spatū: ancedens enī ē
verū significās pncipaliter. q̄ tu hēs
potentiā vel habere potes pertran-
sire hoc spatū in tempore z suc-
cessiue: z cōsequēs falsū: cū significet
pncipaliter hanc cōpositionē esse
impossibile pro instāti: tu ptransis h
spatiū z hoc ē falsū: qz ptransitio spa-
tiū quātiūqz parū requit tēpus limi-
tatū: cū i qualibet ptransitione spatiū
pus erit ptransita medietas quā totū
spatiū: z pus medietas medietatis
quā tota medietas: z sic in infiniū: si-
militer nō sequitur. **T**u potes pfer-
re vnā ppositionē: ergo possibile
est te pferre vnā ppositionem: an-
enim ē verum cū verificetur cū tem-
pore: cōsequēs falsū cum regrat veri-
ficationē pro instāti respectu cōposi-
tionis sequētis: z hoc ē impossibile: qz
i loquēdo aliquā ppositionē: p^o lo-
queris subiectū quā copulā: z prius
cessio nō pōt esse in instāti sed requit
limitatū tēpus. **S**imiliter nō seqt tu
potes moueri per aliquod spatū:
ergo possibile ē te moueri per aliqd
spatiū ancedēs enī est verū: z p^o est
falsū: vt p^o. **S**imilit^r nō sequit tu po-
tes edificare aliquā domū: ergo pos-

sibile est te edificare aliquā domū:
ancedēs enim verificat vt p^o: cō-
sequēs at falsū ē: ista. n. ē impossibile:
tu edificas aliquā domū: cum regrat
vñficationē pro instāti: z impossibi-
le ē te edificare aliquā domū subito
z in instāti s; bñ successiue: z ita de in-
finitis alijs. **C**Similiter argumētādo
ex contradictorio psequētis ad ptra-
dictoriū ancedētis in istis psequē-
tijs z similibus nō valet argumētū.
Unde nō sequitur impossibile est te p-
trāsire hoc spatū: ergo tu nō potes
pertrāsire hoc spatū: **N**ec sequit i-
possibile est te proferre aliquā ppo-
sitionē: ergo tu nō potes pferre aliqz
ppositionē: **N**ec sequit impossibile
est te moueri p aliquod spatū ergo
tu nō potes moueri p aliquod spa-
tiū. **N**ec sequit impossibile est te edi-
ficare aliquā domū ergo tu nō potes
edificare aliquā domū. **E**t ita de simi-
libus quasi infinitis: ex hoc quia hu-
iusmodi verba requirūt tempus de-
terminatū ad suā vñficationē. **C**Ad
uertēdū tamē q̄ omnes iste sunt pos-
sibiles: tu loqueris: tu ptransis: tu mo-
ueris: tu curris: tu edificas: tu scribis
z ita de alijs: sed oēs iste sunt impos-
sibiles tu loqueris aliqd: tu moueris
per aliquod spatū: tu curris p aliqz
vias: tu edificas aliquā domū: tu scri-
bis aliqz libris: z ita de alijs in qb⁹
verba significant opatiōes vel actio-
nes vel passiones successiuas vt p^o:
si aut significarēt actiōes subitas tūc
essent satis posibles. **E**t nō sequit:
tu loqueris: ergo tu loqueris aliqd:
nec sequitur: tu edificas: ergo tu edi-
ficas aliquod edificium: z ita de alijs.
Omnia ista patēt in illo sophismate
ois hō g ē alb⁹ currit. **C**Secūda re-
gula arguēdo a sensu cōposito ad di-
uisum cū li possibile vel potest in ter-
minis cōpositis non valet p^o: for-

no^m.

2^a reg^a.

Sensus compositi et diuisi.

Aliter et simpliciter. Unde non sequitur: possibile est te esse omnem hominem, ergo tu potes esse omnis homo. Nec sequitur: possibile est unum hominem esse omnem hominem, ergo unus homo potest esse omnis homo. Nec sequitur: potest esse quod a se ipso sit omnis homo, ergo a potest esse omnis homo. Nec sequitur: possibile est aliquem hominem esse omnem hominem, ergo aliquis homo potest esse omnis homo: per enim manifeste quod omnium istarum consequentiarum antecedens est verum et consequens falsum: quia consequens huius possibile est a se esse omnem hominem, ergo a potest esse omnis homo significat principaliter quod a potest esse omnis homo qui potest esse. **Ter**ta regula arguendo a sensu proposito ad diuisum: ut contra cum terminis proprie aut accidens repugnans non valet consequentia: voco aut terminos repugnantes: scilicet oppositos contrarie aut contradictorie aut relative vel priuatiue. Unde non sequitur: impossibile est album esse nigrum: ergo album impossibile est esse nigrum. Nec sequitur: album potest esse nigrum: ergo possibile est album esse nigrum. Nec sequitur: virumque istorum potest esse verum in a. instanti demonstrando duo contradictoria contingere inter se contradicte: ut tu sedes et tu non sedes, ergo possibile est virumque istorum esse verum in a. instanti: notum est quod antecedens est verum et consequens falsum. Nec sequitur in utroque istorum locorum tu potes esse in c. istant: ergo possibile est te esse in utroque istorum locorum i. c. instanti. Nec sequitur: sedentem possibile est currere, ergo possibile est sedentem currere: et similiter arguendo ex contradictorio consequentis ad contradictorium antecedens consequentia non valet in aliqua istarum. **Quarta** regula a sensu composito ad diuisum aut contra cum implicatone relatiui non valet consequentia formaliter. Unde non sequitur: possi-

bile est te esse hominem qui est rome, ergo tu potes esse homo qui est rome: antecedens enim est verum: ut patet officia do et consequens falsum: quod probatur sequitur enim tu potes esse homo: quod est rome, ergo tu potes esse homo: et iste est rome: patet consequentia per resolutionem relatiui stantis determinate: et consequens est falsum: ergo et antecedens: quod consequens sit falsum: probatur: quia potes esse homo et ipse est rome: et non potest esse aliquis homo nisi iste te demonstrato: ergo iste homo est rome demonstrando te quod est falsum: ut patet. Item non sequitur: potest esse quod antichristus sit homo qui est: ergo antichristus potest esse homo qui est: antecedens enim est verum: ut patet officia do: et consequens est falsum: ut patet resolutione relatiui stantis determinate: ut dictum est in precedentibus. Item non sequitur: possibile est te esse animal quod est currere: ergo tu potes esse animal quod est currere: dato. n. quod tantum animal currat est antecedens verum et consequens falsum: ut patet. Similiter consequentia non valet arguendo ex contradictorio consequentis ad contradictorium antecedentis in aliqua istarum consequentiarum vel similitum. **Ex** hijs colligitur quinta regula quod arguendo a sensu composito ad diuisum aut contra in hoc primo modo cum licet potest vel non potest et suis modis sine termino requirente pro sua verificatione temporum limitatum: et in terminis simplicibus: nec per se per implicationem relatiui aliud importatur per sensum compositum quam per diuisum sans generaliter valet consequentia. Unde bene sequitur tu potes esse episcopus: ergo possibile est te esse episcopum: et contra. Item sequitur tu potes videre papam ergo possibile est te videre papam et

3° reg^a.

Qui si finiri repu gnates

5° reg^a.

4° fe^a.

Secundus modus.

ecotra. Item tu potes esse rome: ergo possibile est te esse rome: et sic de infinitis similibus. Similiter non valet consequentia simpliciter et formaliter a sensu proposito ad diuisum aut contra cum hijs terminis necesse: necessarium: necessarium: contingit: de necessitate: contingens: contingit: Unde non sequitur: sedentem contingens est currere: ergo contingens est sedentem currere. Nec sequitur album contingit esse nigrum: ergo contingit album esse nigrum. Nec sequitur: aliquis homo contingit esse: ergo contingit aliquis homo esse. Nec sequitur: contingit aia tua: ergo aia tua contingit esse. Nec sequitur: necesse est omnem hominem esse: ergo omnem hominem necesse est esse. Nec sequitur: necessarium homo est: ergo homo necessarium est. Nec sequitur: de necessitate omne futurum erit: ergo omne futurum de necessitate erit. nec sequitur: necessarium est: alterum istorum esse verum: ergo alterum istorum necessarium est esse verum: et ita de similibus infinitis. Similiter non valet prima argumentatio ex contradictorio primo ad contradictorium antit: valet in quibus huiusmodi parte de materia: sed non simpliciter et formaliter. Unde bene sequitur: necessarium deus est: ergo deus necessarium est. Item sol necessarium lucet: ergo necessarium iste sol lucet: et contra. Tu contingenter es homo: ergo contingenter tu es homo: et contra: et ista sufficienter quoad primum modum.

Hic est secundus modus compositionis et diuisionis. Et fit cum terminis confusis: cuius denibus confuse im: cuius modi sunt requirit: presupponitur: digeo: incipit: definit: imediate: eter num: eternaliter: ab eterno: semp: et huiusmodi: et est sensus propositi in hoc modo: cum terminus confusis stat confuse tantum sequens aliquem istorum terminorum. Vel melius sensus compositus est cum terminis confusis stat confuse tantum: vel im mobiliter: sensus vero diuisus est cum terminis claris: confusionis stat determinate vel mobiliter: nam dicens do promitto tibi omnem denarium hec est in sensu composito quantum ad hunc modum et terminus confusis non stat confuse tantum: vel dicatur quod sensus compositus est: cum terminus confusibilis ab hijs terminis sequitur aliquem horum terminorum: diuisus vero cum terminis confusibilis precedit vel cum idem terminus stat determinate. vnde iste imediate post hoc erit aliquid in stas: incipit aut definit esse aliquid in stas: promitto tibi denarium: ad videndum requirit oculos: et similes omnes sunt in sensu proprio: et aliquid istas imediate post hoc erit aliquid istas incipit aut definit esse denarium tibi promitto: oculum requirit ad videndum et filis si omnes in sensu diuiso: omnia namque huiusmodi significati de deus proprie facere sensu proposito quod procedunt terminum ab eis confusibilis: dicitur aut facere sensu diuiso: quod sequitur tale terminum: ut patet. Et differt sensus compositus a diuiso quantum ad istum modum dupliciter. **Primo** quod ista de sensu composito est probabilis ratione termini faciens sensum propositum: et illa de sensu diuiso ratione termini procedit. **Secundo** quod propositus de sensu diuiso requirit verificationem diuisiuam vel coplatiuam: ut denarium promitto tibi: aut omnes dena-

Secundus modus.

Arguendo a sensu composito ad sensum diuisum mediante aliquo termino habente vim confundendi terminum etc.

3° dicit

2° dicit

Sensus compositi et diuisi.

rum tibi promitto: illa vero de sen-
 su composito non regit tale verificatio
 nem: ut promitto tibi denarium: non
 requiritur quod promittam tibi a. de-
 narium: vel quod promittas tibi b.
 denarium: ita de alijs similiter. Ita
 et igitur sensus compositus et diuisus
 quo ad istum modum esse adinueniuntur
 impertinentes. Unde multum differunt hec
 due et similes. Ad videndum requiritur
 oculus et oculus requiritur ad viden-
 dum. Et notandum quod indigeo:
 requiro: presuppono: et huiusmodi:
 non confunduntur confuse tantum: nisi cum
 gerundio. Unde si dicatur: indigeo
 oculo: si oculo stat distributiuus: di-
 cendo: indigeo oculo ad videndum:
 si oculo stat confuse tantum immobiliter: et
 non plus significat iste propositio indi-
 geo oculo ad videndum: requiritur equus
 ad egredium: presupponit nauis ad nauig-
 andum: nisi quod non posset videri sine
 oculo: et quod non posset egredi sine equo:
 et quod non posset nauigari sine nauis: oia
 ista sunt vera: ut patet inueniuntur. Sed non se-
 quitur ad omnem motum requiritur proportio
 maioris inaequalitatis ergo proportio
 maioris inaequalitatis requiritur ad
 omnem motum: antecedens enim est verum
 cum significet principaliter quod nullus potest
 esse motus sine proportione maioris inae-
 qualitatis: et prius falsum: requiritur enim verifi-
 catione distinctiuas quod si proportio stat
 determinate et quacumque proportio maioris
 inaequalitatis demonstrata illa non
 requiritur ad omnem motum: ut patet: imo
 nulla proportio maioris inaequalitatis
 requiritur ad omnem motum. Et duo quo est
 notandum quod triplex est proportio. scilicet
 maioris inaequalitatis et minoris inaequalitatis
 proportio equalitatis est duorum equalium ad
 inueniuntur comparatio: ut duorum ad duo:
 et trium ad tria: et ita de alijs. Proportio
 maioris inaequalitatis est maior ad
 minus comparatio: ut duorum ad unum: et
 trium ad duo vel ad unum. Proportio
 minoris inaequalitatis est minoris ad
 maius comparatio: ut unum ad duo et
 duo ad tria: et trium ad quatuor vel ad
 quinque vel ad sex: et ultra. Et notan-
 dum est quod quoniam motui potentia et potentia
 mobilis seu resistenti mobilis sunt
 equalis: ita quod quantum unum sufficit age-
 re vel mouere tantum aliud scilicet mo-
 bile sufficit resistere: motuum nunquam
 mouebit illud mobile scilicet illa proportio
 tione equalitatis: et multo minus moue-
 bitur: si mobile esset maioris resisten-
 tiae quam motuum ad agere: et ideo ad hoc
 ut fiat motus requiritur quod motuum ex-
 cedit suam resistenciam: ita quod motuum ad
 mobile sit proportio maioris inaequali-
 tatis: et nulla proportio maioris inaequali-
 tatis requiritur ad omnem motum. Item non se-
 quitur ad omnem visionem requiritur oculus: er-
 go oculus requiritur ad omnem visionem: an-
 tecedens enim est verum significans quod visio
 non potest fieri sine oculo: et consequens fal-
 sus: quia quicumque oculus datur ille
 non requiritur ad omnem visionem.
 Item non sequitur: ad equitandum
 requiritur equus: ergo equus requi-
 ritur ad equitandum: antecedens est ve-
 rificatur: ut prius: et consequens est
 falsum. Similiter non sequitur: tu
 teneris: aut debes: aut obligaris sol-
 uere isti denarium: ergo denarium
 teneris: aut debes: aut obligaris isti
 soluere. Nec sequitur promitto tibi
 denarium: ergo denarium promit-
 to tibi. Nec sequitur: semper fuit vel
 erit aliquid instans: ergo aliquid
 instans semper fuit vel erit. Nec se-
 quitur eternaliter fuit vel erit aliquis
 homo: ergo aliquis homo fuit vel
 erit eternaliter. Similiter argumen-
 tando cum his terminis ab eterno: per-
 petuum: perpetualiter: perpetuo: et
 vniuersaliter cum terminis inordinatis
 obligationem aut promissionem non

Secundus modus.

7

valet consequentia a sensu compositi
 to ad diuisum: semper enim in ante
 minus cois stat confuse vel immobiliter:
 et in consequente non. Similiter si arguat
 ex contradictione consequens ad tradi-
 ctionem antecedens alicuius istarum non
 valet: et nota: unde non sequitur: nullum de-
 narium teneo: aut debeo tibi dare: et
 ergo non teneo: aut debeo tibi dare: ali-
 quod denarium: et ita de alijs. Ad istum
 modum reducitur vniuersaliter quando
 arguitur a termino scilicet confuse tantum ad
 eundem statum determinate remanente
 eadem distributione vel eodem termino
 sincathegorematicae: unde non sequitur
 omnis homo habet caput: ergo caput
 habet ois homo: Nec sequitur post quod
 habet instans erit aliquid instans: ergo ali-
 quod instans erit post quodlibet instans
 Nec sequitur ante quodlibet instans erit
 instans: si instans erit ante quodlibet instans. Si
 nihil non sequitur immediate post hoc erit ali-
 quod instans: si aliquid instans erit immediate
 post hoc: antecedens enim est verum: ut
 patet per exponentes et consequens est falsum
 quod nullum instans erit immediate post hoc:
 quod quodcumque instans erit post hoc: iter
 illud et hoc erit tunc medium in quo
 erunt infinita instantia: quod nullum instans
 est immediate instanti. Nec sequitur: tu incipis
 praesumere aliquam partem a. spatij: ergo ali-
 quam partem a. spatij incipis praesumere: po-
 no enim in quod tu incipias moueri super
 a. per remotionem de presenti: tunc autem est
 verum: ut patet exponendo: et consequens est
 falsum quod patet: et primo quod autem sit verum
 arguendo sicut: tunc non pertransis nec
 praesumis aliquam partem a. spatij: et imedia-
 te post istans prius praesumis aliquam partem
 a. spatij: ergo incipis praesumere aliquam
 partem a. spatij: patet post istans praesens pertran-
 sibus aliquam partem a. spatij et nullum erit
 instans post istans praesens quoniam inter id et
 hoc instans praesens praesumis aliquam
 partem a. spatij: ergo et c. patet consequentia et
 antecedens similiter: modo arguitur
 falsitas consequentis consequentiae princi-
 palis: quod si aliqua parte a. spatij inci-
 pis pertransire sit ista. b. et arguitur quod b.
 non incipis pertransire: exponit enim sic
 in instanti presenti non pertransibus. b. ga-
 nunc non moueris: et immediate post in-
 stans praesens pertransibus. b. modo haec est falsa
 habet enim sic exponit ista exponens:
 post instans praesens pertransibus. b. et nul-
 lum erit instans post prius instans quod iter
 illud et prius instans pertransibus. b. et hoc
 est falsum: imo erit aliquid instans post
 hoc instans prius: et inter illud et hoc pre-
 sens instans non pertransibus. b. quod patet:
 et capio illud tempus in quo prius et ade-
 quate praesumis. b. ita quod in nullo ma-
 iori nec in aliquo minori: et vocetur
 d. et capio medium instans illi tempus d.
 et sit. c. et patet quod c. instans erit post hoc in-
 stans prius: et inter. c. et hoc instans praesens
 non pertransibus. b. tunc istud tempus sit minus
 d. et in nullo minori. d. praesumis. b.
 ut patet: ergo. c. erit instans post hoc
 et inter illud et hoc non pertransibus
 b. ergo aliquid erit instans post hoc
 et inter illud et hoc non pertransibus
 b. ergo non immediate post hoc per-
 transibus. b. quod erat probandum. Item
 non sequitur incipit esse aliqua pars
 huius horae: ergo aliqua pars huius
 horae incipit esse: antecedens enim est
 verum et consequens falsum: antece-
 dens probatur: quia in instanti pre-
 senti non est aliqua pars huius ho-
 re et immediate post instans praesens
 erit aliqua pars huius horae ergo et c.
 patet consequentia cum maiori et mi-
 nori probatur: post instans praesens
 erit aliqua pars huius horae: et nullum
 erit instans post hoc instans praesens
 quod inter id et instans praesens erit ali-
 qua pars huius horae ergo et c. patet
 consequentia: cum maiori et minori.

Sensus compositi et diuisi.

probat: quoniam si aliquid erit in
 istis post hoc et inter illud et hoc non
 erit aliqua pars huius horae: si illud istas
 b. et patet quod inter b. in istis et presens
 istas cadit tempus medium quod erit aliqua
 pars huius horae: patet igitur quod antecedens
 principalis consequens est verum. Et quod
 consequens eiusdem sit falsum arguitur
 si aliqua pars huius horae incipit et sit
 illa. c. et patet quod c. non incipit esse: quia
 si c. incipit esse et in instanti presens non
 est: ergo immediate post presens istas
 c. erit quod est falsum: ut patet quia eius se-
 cunda expositio est falsa: scilicet et nullum
 erit istas post hoc presens istas quod in-
 ter illud et hoc presens istas. c. erit: quia
 tunc. c. foret antequam sua medietas so-
 ret: et tunc quod c. foret ante suam medietatem
 istas quod est impossibile. Itaque non sequitur
 incipit aliqua pars huius horae esse praesens
 istas: ergo aliqua pars huius horae inci-
 pit esse praesens istas: et verum est et
 consequens falsum: et demonstratio horam
 futuram incipientem ad hoc instanti quod p-
 batur et primo quod ante sit verum. nunc non
 est aliqua pars huius horae praesens istas: et
 immediate post hoc aliqua pars huius ho-
 re erit praesens istas: ergo incipit aliqua
 pars huius horae esse praesens istas: et
 cum maiori et minori probatur post hoc ali-
 qua pars huius horae erit praesens istas. et nul-
 lum erit istas post hoc quod inter illud
 et hoc aliqua pars huius horae erit praesens
 istas: ergo et c. p. et ante p. maiori parte
 est manifestum et minor probatur ut prius: quod
 ante sit falsum: p. quod si aliqua pars huius
 horae incipit esse praesens istas: et sit. b. et
 patet quod b. pars non inci-
 pit esse praesens istas: et deducatur: ut pri-
 us. Similiter non sequitur incipit ali-
 qua pars huius spatii esse praesens istas:
 ergo aliqua pars huius spatii incipit
 esse praesens istas: posito quod a. mobile
 incipiat moueri per remotionem de
 presenti super. b. spatio: et deducitur
 ut prius quod antecedens sit verum
 et consequens falsum. Similiter non
 sequitur incipit videre aliquam partem
 a. magnitudinis: ergo aliqua parte a.
 magnitudinis incipit videre: posito
 enim quod a. sit una magnitudo que
 nunc sit tibi occulta sub se: et quodlibet
 sit: et quod incipiat tibi manifestari per
 partem ante partem in infinitum: ita quod
 prius et medietas quam totum: et prius
 medietas medietatis: et sic in infinitum:
 et pars quod totum antecedens est ve-
 rum et consequens falsum et deducatur
 ut prius similiter non sequitur incipit ali-
 quam partem occultari ergo aliqua pars inci-
 pit occultari posito enim quod a. sit unum
 corpus visum a te secundum se et quodlibet
 sui partem extremam et quod incipiat oculi
 tari per partem ante partem in infinitum: et pa-
 tet quod antecedens est verum et consequens
 falsum: Similiter non sequitur incipit
 esse aliquid istas futurum: ergo aliquid
 instans futurum incipit esse: notum enim
 est quod antecedens est verum: et con-
 sequens falsum: quia quod dicitur instans
 futurum signet: ipsum non incipit
 esse qualitercumque exponatur: ex eo quod
 nullum instans futurum immediate post
 hoc erit. Similiter non sequitur cum ter-
 mino communi distributo: unde non se-
 quitur: tu incipis scire omnem pro-
 positionem: ergo omnem proposi-
 tionem incipis scire: posito enim quod
 non sint nisi. xi. propositiones quarum. x.
 scias: ante sciuisti: et post hoc scies: sit
 tamen una quam non sciuisti que desi-
 nat esse per remotionem de presenti: et
 nulla alia incipiat esse: tunc pars quod
 antecedens est verum et consequens falsum:
 ut prius. Similiter si arguat ex contradi-
 ctorio consequens ad contradictorium an-
 tecedens: consequentia non vale-
 bit. Itaque cum isto verbo definit non
 valet. unde non sequitur tu definit non
 pertransire aliquam partem a. ergo ali-

Secundus modus.

quas partem a. definit pertransire: po-
 sito. n. quod nunc sit in ultimo instanti ho-
 re perire in qua adequate pertransie-
 rit: a. spatio: ita quod nunc definitas
 moueri per remotionem de presenti
 antecedens est verum: et consequens
 falsum: ergo illa consequentia non
 valet: quod antecedens sit verum in
 casu isto. probatur: quia in instanti p-
 senti non pertransit aliquam partem a.
 et immediate ante istas presens praesens
 fuit aliqua partem a. ergo et c. patet
 consequentia cum maiori: quia in hoc insta-
 ti non moueris: et arguitur minor. Ante
 instans presens pertransit aliquam
 partem a. et nullus fuit instans ante in-
 stans presens: quod inter id et istas
 presens pertransit aliquam partem
 a. ergo et c. patet consequentia cum ma-
 iori: et arguitur minor: quod def-
 finit: aliquid fuit instans ante a. et
 inter illud et a. non pertransit ali-
 quam partem a. contra sit illud instans b.
 et eius inter b. et presens instans fuerit
 tempus medium in quo fuit motus lo-
 caliter: et aliquid pertransit aut totum
 a. aut partem a. sed non totum a. ergo pre-
 a. q. erat probandum: Et ita relin-
 quitur antecedens principalis consequen-
 tie verum. Quot autem consequens sit fal-
 sum arguitur: quia si aliqua partem a.
 definit pertransire et sit illa b. et argui-
 tur quod b. non definit pertransire:
 quia nunc non pertransit b. nec im-
 mediate ante hoc pertransit b. et
 ergo et c. tenet consequentia cum maiori ex-
 quo nunc non moueris pertransire: minor
 probatur: quod si non est verum: tu oppositum:
 scilicet immediate ante hoc pertransit b.
 et tunc arguo sic immediate ante hoc
 pertransit b. et nullum fuit istas ante hoc
 quod inter illud et b. pertransit b. et ante a.
 exposita ad alteram suam exponitur:
 sed ante est falsum: et ante: et oppositum
 a. nec aliqua est praesens b. in-
 noxi illa minor erat verum: p. b. falsi-
 tate ante: quod oppositum est verum. si ali-
 quod fuit istas ante hoc et iter illud: et b.
 non pertransit b. quod p. b. et accipio to-
 tum ipsi in quo adequate pertransit b.
 et sit illud. d. nunc capio medium istas il-
 lius ipsi. d. quod sit. c. et arguo sic iter. c.
 istas et hoc istas non pertransit b. ut prius:
 quod c. fuit medium istas totum ipsi. d. in q.
 tpe. d. adequate pertransit b. p. casus: et
 c. fuit aliquid istas ante hoc: ergo aliquid
 fuit istas ante hoc et iter illud: et hoc non
 pertransit b. et non immediate ante b. praesens
 fuit b. quod erat probandum et si sic b. non de-
 finit pertransire. et sicut arguitur d. ipso. b.
 ita de quolibet alia parte a. data vel dabilis
 Itaque non legitur definit esse aliquid p. proportio-
 nalis huius horae demonstratio horam p-
 teritam terminata ad b. istas: et aliquid
 p. proportionale huius horae definit esse:
 ante. n. est verum exponendo per remotionem
 de presenti quod aliquid non potest exponi: et ante
 est falsum quod p. def. Itaque non legitur defi-
 nit esse aliquid istas pertransire: aliquid istas
 pertransire definit esse ante: nisi est verum: ut prius
 quod nunc non est aliquid istas pertransire: im-
 mediate ante hoc fuit aliquid istas pertransire:
 p. ante cum maiori et minori probatur ante hoc
 fuit aliquid istas pertransire: et nullum fuit i-
 stas ante hoc quod iter illud et hoc fuit aliquid
 quod istas pertransire: et immediate ante hoc
 fuit aliquid istas pertransire: tunc ante p. se-
 quentia principalis est falsum aliquid istas p-
 teritum definit esse: quod signet illud et sit. c.
 et arguitur quod c. non definit esse: quod nunc
 non est nec immediate ante b. fuit: nec im-
 mediate post hoc erit: et c. Nec legitur de-
 finit aliquid aliqua parte a. et aliquid parte
 a. definit videre: posito. n. quod in p. n. c.
 p. huius horae pertransire: tunc ad hoc
 istas videbas totum a. ita quod nunc incipit
 set occultari in parte ante partem in infinitum
 visus ad b. istas: ita quod in instanti p. n. c. v.
 a. nec aliqua est praesens b. in-
 noxi illa minor erat verum: p. b. falsi-
 tate ante: quod oppositum est verum. si ali-
 quod fuit istas ante hoc et iter illud: et b.
 non pertransit b. quod p. b. et accipio to-
 tum ipsi in quo adequate pertransit b.
 et sit illud. d. nunc capio medium istas il-
 lius ipsi. d. quod sit. c. et arguo sic iter. c.
 istas et hoc istas non pertransit b. ut prius:
 quod c. fuit medium istas totum ipsi. d. in q.
 tpe. d. adequate pertransit b. p. casus: et
 c. fuit aliquid istas ante hoc: ergo aliquid
 fuit istas ante hoc et iter illud: et hoc non
 pertransit b. et non immediate ante b. praesens
 fuit b. quod erat probandum et si sic b. non de-
 finit pertransire. et sicut arguitur d. ipso. b.
 ita de quolibet alia parte a. data vel dabilis
 Itaque non legitur definit esse aliquid p. proportio-
 nalis huius horae demonstratio horam p-
 teritam terminata ad b. istas: et aliquid
 p. proportionale huius horae definit esse:
 ante. n. est verum exponendo per remotionem
 de presenti quod aliquid non potest exponi: et ante
 est falsum quod p. def. Itaque non legitur defi-
 nit esse aliquid istas pertransire: aliquid istas
 pertransire definit esse ante: nisi est verum: ut prius
 quod nunc non est aliquid istas pertransire: im-
 mediate ante hoc fuit aliquid istas pertransire:
 p. ante cum maiori et minori probatur ante hoc
 fuit aliquid istas pertransire: et nullum fuit i-
 stas ante hoc quod iter illud et hoc fuit aliquid
 quod istas pertransire: et immediate ante hoc
 fuit aliquid istas pertransire: tunc ante p. se-
 quentia principalis est falsum aliquid istas p-
 teritum definit esse: quod signet illud et sit. c.
 et arguitur quod c. non definit esse: quod nunc
 non est nec immediate ante b. fuit: nec im-
 mediate post hoc erit: et c. Nec legitur de-
 finit aliquid aliqua parte a. et aliquid parte
 a. definit videre: posito. n. quod in p. n. c.
 p. huius horae pertransire: tunc ad hoc
 istas videbas totum a. ita quod nunc incipit
 set occultari in parte ante partem in infinitum
 visus ad b. istas: ita quod in instanti p. n. c. v.
 a. nec aliqua est praesens b. in-
 noxi illa minor erat verum: p. b. falsi-
 tate ante: quod oppositum est verum. si ali-
 quod fuit istas ante hoc et iter illud: et b.
 non pertransit b. quod p. b. et accipio to-
 tum ipsi in quo adequate pertransit b.
 et sit illud. d. nunc capio medium istas il-
 lius ipsi. d. quod sit. c. et arguo sic iter. c.
 istas et hoc istas non pertransit b. ut prius:
 quod c. fuit medium istas totum ipsi. d. in q.
 tpe. d. adequate pertransit b. p. casus: et
 c. fuit aliquid istas ante hoc: ergo aliquid
 fuit istas ante hoc et iter illud: et hoc non
 pertransit b. et non immediate ante b. praesens
 fuit b. quod erat probandum et si sic b. non de-
 finit pertransire. et sicut arguitur d. ipso. b.
 ita de quolibet alia parte a. data vel dabilis

Sensus compositi et diuisi.

no^m vl
timum.

ante an hoc vidisti aliquis et pariter
tunc antecedens est verum et pars fal-
sum ut patet. Similiter si aliqua ista
ru sequentia simili arguat ex tra-
dictorio consequentia ad praedictorum
antia pars non erit bona ex quo nulla
istaz est bona: ut patet. **Quinto** est no-
tandum quod respectu terminorum singula-
rium et simplicium satis valet pars et h
ideo est quod terminus dicitur et singula-
ris feruat eadem supponem sine prece-
dat sine sequatur. Unde bene sequi-
tur incipio vel desino videre fortis
ergo fortis incipio vel desino vide-
re et e contra. Item promitto tibi. b. de
nariuz ergo. b. denariuz tibi pmitto
et e contra. Item sequitur ad omnem mo-
tum regitur ista propositio: ergo ista
propositio regitur ad omnes motus: et ita de
alijs: et isti duo sensus quertuntur inter
se sed hoc non est simpliciter: et forma-
liter: sed soluz gratia materie merito
termini singularis: et hoc de secun-
do modo etc.

Tertius modus.

Item respectu terminorum
relatiuorum non valet conse-
quentia a sensu composito
ad diuisum etc.

Iste est tertius mo-
dus sensus
compositi et diuisi: fit me-
diante hoc relatio qui
que quod in quocumque ca-
su accipitur. Et est sensus compositus
hoc relatio qui que quod refert an-
tecedens scilicet ad se ipsum: vel vnif im-
mediate antecedenti distributo: vel cum
verbu principale fuerit negatiu. Ex-
emplum primo: pmitto tibi denarium quez
tibi pmitto: hec est in sensu composito.
Exemplum secundo: ois homo est albus currit

hec est et in sensu composito. Exemplum tertium
chymera et curru non mouet. hec fit
est in sensu composito: in sensu diuisi-
so est cum non refert antecedens: scilicet ad se
ipsum: nec vnif immediate antecedenti di-
tributo: nec verbu principale est nega-
tiu. Exemplum vltimo: homo est albus currit
et sic de istis relatiuis in prima re-
gula ista: quia hoc relatiu qui que quod
tenet in sensu composito tunc non licet
ipsuz resolvere in et: et ille illa illud:
vel in et: ipse ipsa ipsuz. Unde non se-
quitur ois homo est animal quod est rationale: sed ois
homo est animal et illud est rationale. Item non sequi-
tur differens ab homine quod est romus: ergo. nu-
differens ab homine et ipse est romus. Nec se-
quitur chymera que currit non mouet:
ergo chymera currit et ipsa non mo-
uet. **Secunda** regula est ista: relatiu
categorizemate relatiu ad suu ante-
cedens supponit eodem modo sicut an-
tecedens suu: sed relatiuum hypotheti-
ce relatiu ad suu ante cedens ad se ipsum
supponit determinate: unde hoc re-
latiu qui que quod: semp supponit
eodem modo sicut suu antecedens in quo-
cumque casu fuerit: sed ista relatiua ille
illa illud: et ipse ipsa ipsuz: et hmoi sem-
per supponit eodem modo sicut suuz
antecedens: nisi antecedens stet confu-
se tatum: quia tunc stat determinate repli-
cando tota compositione sui antecede-
tis: id hec copulatiua est falsa: ois homo
est animal et illud est rationale: quod secunda. po-
et significat principale: quod animal quod est
ois homo est rationale et hoc est falsu: quonia
nullu animal est ois homo. **Ex** diffinitione
sensus compositi patet quod tertio modo
fit sensus compositus mediante hoc re-
latiuo quod quod vel suo obliquo. **Primo**
modo. cui refert antecedens. scilicet consu-
se tatum. **Secundo** cum vnif immediate
antecedenti distributo. **Tertio** cum
verbu principale fuerit negatiu. **Primo**
pterea non sequitur omnis homo est

p^o reg^o.

2° reg^o.

Cor^m.

primo.

secundo.

tertio.

Tertius modus.

animal quod est rationale: ergo ois homo est
animal et illud est rationale ante enim
est verum et consequens falsu. Item non se-
quitur pmitto tibi denarium que tibi p-
mitto: ergo pmitto tibi denarium et illu
tibi pmitto: ante enim est verum in casu et
pars falsu: quia significat illud ante de-
narium que tibi pmitto: tibi pmitto quod
falsuz est: ut patet. Item non sequit reg-
rit. oculus qui regitur ad videndum: sed
ad videndum regitur oculus: et ille regit-
tur ad videndum. Item non sequit imedia-
te post hoc erit quod aliquando erit: er-
go imediate post hoc erit et illud al-
quando erit. Item non sequit imediate ante
hoc fuit quod aliquando fuit: sed imediate
ante hoc fuit et illud aliquando fuit: in oi-
bus huiusmodi consequentia: est ante ve-
rum et consequens falsu: et in oib^o relatiu
in consequente stat determinate et ante
cedente stat confuse tantum: et in consequen-
te relatiuuz replicat tota compositione
sui antecedens: ut patet. **Similiter**
fit sensus compositus cum relatiu vnif
imediate antecedenti distributo: ita
quod inter relatiu et ante non cadit vbi
principale: sicut hic ois homo quod est al-
bus currit: ois propositio cuius contra-
dictoriu est falsuz est vera: si aut iter an-
tecedens distributoz et relatiuuz cadit
verbu principale affirmatiu: est talis p-
positio in sensu diuiso: ut hic omnis
homo currit qui est albus: et ois pro-
positio est vera cuius contradictoriu
est falsuz. Et differunt iste propositioes
ois homo quod est albus currit: et ois homo cur-
rit qui est albus: et similes: quia eis non
sunt distributiones equalles: ista. ii.
ois homo currit qui est albus: est maior di-
tributio qua in ista: ois homo quod est albus
currit: in prima enim distribuitur li homo
oibus suis suppositio: et significat co-
pulatiue quod ois homo currit et quod
ois homo est albus: sed in secunda: quia rela-
tiuui coniungit antecedenti imediate li-

mitatur antecedens a propositione rela-
tiuui et distribuitur li homo solu pro ho-
minibus albis: ideo non plus signifi-
cat ista: ois homo qui est albus currit: ni-
si quod ois homo albus currit: et ideo plus
significat illa de sensu diuiso qua illa
de sensu composito: unde si omnis
homo currit qui est albus: sequit quod
ois homo quod est albus currit: sed non sequit-
tur ois homo qui est albus currit: er-
go ois homo currit qui est albus: nam
positio quod ois homines albi currant
nigri sedeamt est antecedens verum et con-
sequens falsuz: ut patet: et eodem modo
dicitur de alijs similibus. Unde non
sequitur ois propositio cuius contra-
dictoriu est falsum est vera: ergo ois
propositio est vera cuius contradicto-
riu est falsuz. Item non sequit ois co-
sequencia cuius antecedens est ipso-
sibile est bona: ergo omnis consequen-
tia est bona cuius antecedens est i-
possibile. Item non sequitur ois animal
quod est rudibile est asinus: sed omne
animal est asinus quod est rudibile.
Item non sequit ois homo qui habet iustitiam
est iustus ergo ois homo est iustus: quia
habet iustitiam: in oibus his arguitur a
sensu composito vero ad sensu diuisu
falsuz. **Arguendo** tamen e contra in
oibus hijs consequentia est bona quia in
his quocumque significat sensus compositus
significat sensus diuisus et plus ut di-
ctum est. Item in illis de sensu diuiso re-
soluendo relatiu in et: et ille illa illud
vel ipse ipsa ipm: valet pars. **Unde** bene
sequit ois homo currit qui est albus: er-
go ois homo currit et ipse est albus. Si-
militer sequit ois propositio est vera
cuius contradictoriu est falsuz: ergo ois
propositio est vera et illud contradictoriu
est falsuz: et sic de alijs. **Sed** in illis
de sensu composito tale relatiu non de-
bet resolui. Unde non sequit ois homo
quod est albus currit: ergo ois homo currit

b

Sensus compositi et diuisi.

Quartus modus.

et ipse est albus. Nec sequitur ois ppositio: cuius contradictorius est falsus est. Ita ergo ois ppositio est vera et illi contradictorius est falsus. Nec sequitur differens ab aiali quod est finis ergo in differens ab aiali est finis. Nec sequitur differens ab hoie qui est romane ergo in differens ab hoie et ipse est romane. Nec sequitur in es fortior aiali quod est musca ergo in es fortior aiali et illud est musca: ita de alijs similibus. In oibus enim his est ans vey vt pz exponit dore: pns falsu vt pz cur fit copulatiua falsa manifeste. Claret in qua doqz gra materie sed no formaliter: vñ bñ seqt ois hō q est risibilis ē animal. ergo ois hō est risibilis ē animal. Itē ois hō q est substantia est coloratus ergo ois hō est substantia q est coloratus. Et sicut resoluendo. Cū sequar ois hō q est aial est substantia: ergo ois hō est aial et ipa est substantia: ita de alijs. Cū sicut fit sensus compositi: cū tale relatiuū pcedet vt seqt vbi pncipale negatur vt chymera q currit nō mouet: vt chymera nō currit q mouetur: et tunc tale relatiuū nō hō resoluti: et nō resoluti: et tunc ille illa illd vt ipse ipa: ipz nō valz pna de forma licet valet qnqz gra materie. Cū nō seqt tu nō es iste hō q est latro demonstrato tē: ergo tu nō es iste hō et iste est latro. nec seqt tu nō es iste hō q est finis ergo tu nō es iste homo et ille est finis semp demonstrado tē: nec sequar chymera que est hō nō est aial: ergo chymera ē hō et ipa nō est aial: nec seqt chymera q currit nō mouet: ergo chymera currit et ipa nō mouet. An oib n. his est ans verum et pns falsu vt pz. Quicūqz tale relatiuū nō refert ans stās pfulse unū: nec vnū an tecedēt imediate distributo: nec verū pncipale fuerit negati tūc pntia erit vninerfaliter bona resoluendo ta

le relatiuū per: et ille illa illud et. **Quartus modus.** **S** respectu terminorū qui sumuntur aliquādo cathegorematicē: aliquādo sincathegorematicē in ferēdo sēsus ppositum ex sensu diuiso et.

Iste est quartus modus compositiois et diuisiois. Et fit mediānti bus terminis quibz cathegorematicē quibz sincathegorematicē sumuntur. Cū hū terminū. Infinitū tā tuz totus tā tuz: tā i singulari quā plurali stant cathegorematicē: quibz vō sincathegorematicē. Primo mō tenetur in sensu pposito. Et tenet cathegorematicē qn ponunt a pte pti vā pte subiecti pcedete substantiuo vel adiectiuo ei: vt aliqz numerus ē infinitus: aut aliqd infinitū ē aut linea est infinita: vna quaqz istaz tenet cathegorematicē et i sensu composito: Sed tenent sincathegorematicē qn ponuntur a pte subiecti nō pcedente aliquo q fit determinatio ei: vt infinitus numerus ē aliqz nūer. Eodē mō dicitur de hoc termino totus tā tuz. Et differt valde sensus ppositus a diuiso mediāntē hoc termino infinitas tā tuz. Primo qz in sensu composito significat aliqd certū et determinatū: esse sine pncipio et sine fine: vt linea est infinita significat q aliq certū et determinata linea vt a. linea: vt b. linea: est sine pncipio et sine fine. Similiter hec numerus infinitus est: significat q aliquis certus et determinatus numerus est sine pncipio et sine fine: Sed in sensu diuiso sincathegorematicē

p^o dicit.

remittit significat quocūqz finito dato vt dabit dari maius i quocūqz pposito: vt infinitus numerus est significat quocūqz numero finito dato vel dabit datur maior in duplo: et triplo: et quadruplo: et sic i infinitū. Est etiam vna alia dicit qz sincathegorematicē est signū pfulsi et redit tota ppones exponibiles. Cū hec est exponibilis infinitus est aliqz numerus et p dicitur stat pfulse unū vt pz. Sed hec aliqz numerus est infinitus: nō ē exponibilis s; resolutur et p dicitur stat determinate. Itē nō sequitur infinitū numerū potes numerare s; potes nūerare et numerū infinitū. Nec sequitur infinitus numerus ē numerus finitus: ergo numerus finitus ē finitus numerus: nec sequitur infinita sūt finita s; finita sūt infinita. In oib^o his est ans vey et pns falsus. Sicut si sequitur infinita erit aliqz linea s; aliqz linea erit infinita. pōto. n. qz si pma pte pportionali huius hore pro duceret vna linea tripodale et sic deinde pedalē et tertia tripodale et sic deinceps p; ans eē vey et pns falsus. Itē nō sequitur infinita velocitate mouebit a. s. a. mouebit infinita velocitate: pōto qz a. fit vnū mobile: scilicet pncipale moueri nūc vno certo gradu remissive locitatē: et qz i pma pte pportionali huius hore mouebit a gradu: scda in duplo veloci: et tertia i triplo et sic in infinitū: et p; qz ans est vey et pns falsus: qz i quocūqz dato velocitate mouebit. a. illa erit finita et nō infinita: vt pz. Itē nō sequitur infinita tarditate mouebit aliqz pūctus i celo ergo aliqz pūctus i celo mouebit infinita tarditate: ans enī est vey de pūctis piquantibus alteri polo et pns falsus: ans p; qz aliquāto tarditate mouebit aliqz pūctus i celo: et nō ita qn maior: qz q; aliqz tarditate demonstrata: maiori ista mouebit aliqz pūctus p; p; quoz polo immobilis vt pz: et sic i infinitū: et qz cō

sequens sit falsū p; qz quocūqz pūctus dato in celo nō mouebit infinita tarditate: qz quocūqz pūctus remoto dato: dat pūctus tardior mori infinitū. Itē nō sequitur in infinitū a motor: excedit suā resistentiā ergo a motor: excedit suā resistentiā in infinitū: ans ē vey et pns falsus: s; pna non valet: qz ans sit vey pbat. Aliquāto a motor: excedit totā resistentiā suā: vt pz: qz ad oē motū regit pportio motoris inēquitatē: et p maiorē excessū excedit medietatē illius resistētiet: et p maiorē excedit et tū pte illius resistētiet: et sic in infinitū vt patet ergo et: qz aut pns pncipalis sit falsū manifestū ē id: nō pbo Itē nō sequitur i infinitū. b. excedit aliquā pte sūt ergo. b. excedit aliquā pte sūt i infinitū: ans est verū et pns falsus qz ans sit vey pbat: et sit. b. vna linea pedalis et arguit sic. Aliquāto. b. excedit aliqz pte sūt puta p mediū semipedale et nō ita qz i duplo plus excedit aliquā pte sūt: et i triplo: et i quadruplo et sic i infinitū s; b. excedit aliquā ptes sūt i infinitū p; p; qz enī maiori qm pedale excedit suā medietatē p; semipedale: minor sicut p; qm si p semipedale excedit suā medietatē: p idē semipedale excedit medietatē illius medietatē: i duplo plus: et tū pte illius in triplo plus: et quā i quadruplo plus: et sic i infinitū. Quot aut pns pncipalis sit falsus p; qm nullū finitū excedit suā parte excessū infinitū. Itē nō demonstrado lineā giratū: capiatur enī vna colūna spissitudinis pedalis et diuidat ad imaginē i ptes pportionalē: et alia giratē pma pte pportionalē: et alia giratē scda pte: et alia giratē tertia pte: et sic i infinitū: et qz imite sūt ptes pportionalē huius colūne: et

Sensus compositi et diuisi.

est affinis: unde si totus copulatus vel
 diuisus sit subiectus: sequitur quod
 non est maior et neganda: si vero solum
 pars diuisa aut copulata sit subie-
 ctus et residuum sit predicatum negatur
 quod. **S**ed melius dicitur: Dens debet ne-
 gando simpliciter omnia talia: quod in
 nulla tali conclusio tota maior extre-
 mitas de tota minori: Unde non sequitur
 omnia duo et duo sunt quatuor: omnia duo et
 duo sunt tria: ergo tria sunt quatuor.
 Item non sequitur omnia duo et tria sunt quatuor:
 omnia duo et tria sunt tria: ergo tria sunt
 quatuor. **D**is homo et duo homines sunt tres
 homines: ergo duo homines sunt tres ho-
 mines: et sic de alijs in nulla. n. harum
 propositionum predicatum tota maior extremitas
 de tota minori. Sed in prima deberet sic
 concludi. Omnia duo et duo sunt quatuor:
 omnia duo et duo sunt tria: ergo duo et tria sunt
 duo et quatuor: tunc prima est bona et totum
 ans est verum et pro similiter verum: nam
 maior est vera exponendo sic duo et duo
 sunt quatuor: et nulla sunt duo quatuor quoniam
 illa et quatuor sit quatuor ergo etc. **S**icut
 minor est vera eodem modo exponendo: ut
 duo et duo sunt tria: et nulla sunt duo
 quoniam illa et tria sunt tria ergo etc. maior
 patet: quod hec sunt tria demonstrando. a.
 b. c. et hec sunt duo et duo: quod sunt a. b. et
 b. c. **E**t secunda exponens probatur similiter. **S**i
 militer per conclusionem: scilicet duo et tria
 sunt duo et quatuor: quoniam hec sunt duo et quatuor
 demonstrando. a. b. c. et hec sunt duo
 et tria: ergo etc. per prima resolues quoniam
 hec sunt a. b. et b. c. et ista sunt duo et quatuor
 quod erat probandum: eodem modo probatur
 tertia resolues quare etc. **I**tem sequitur
 omnia duo et tria sunt quatuor: omnia duo et
 tria sunt quatuor: ergo tria et quatuor sunt
 tria et quatuor. **I**tem omnis homo et duo ho-
 mines sunt tres homines: omnis homo et duo
 homines sunt duo homines ergo duo homines
 et duo homines sunt duo homines et tres

homines: et in his conclusio tota maior ex-
 tremas de tota minori et semper est con-
 clusio vera ut patet. **I**deo conclusio scilicet
 fillogismi non est illa: ergo tria sunt quatuor:
 et ista ergo tria et duo sunt tria et quatuor
 et hoc est verum: ut patet. **S**imiliter conclu-
 sio tertij fillogismi non est illa: ergo duo ho-
 mines sunt tres homines: sed ista: ergo duo
 homines et duo homines: sunt duo homines et
 tres homines quoniam quatuor homines sunt quatuor
 homines et tres homines et idem sunt tres ho-
 mines et duo homines ut patet.

Sed arguitur quod fillogismi nega-
 tiui sunt boni quod. **N**am quod uerum
 est cum isto bono. **Q**uocumque sunt duo et
 duo sunt quatuor: quocumque sunt duo et
 duo sunt tria: ergo tria sunt quatuor. **S**e-
 cundus uertit cum isto bono. **Q**uocumque
 sunt tria et duo sunt quatuor. **Q**uocumque
 sunt tria et duo sunt tria: ergo tria sunt quatuor.
Tertius conuertit cum isto bono. **Q**uocumque
 sunt homo et duo homines sunt tres ho-
 mines: quocumque sunt homo et duo homines sunt
 duo homines: ergo duo homines sunt tres ho-
 mines.

Respondetur quod omnes istius
 filles sunt boni: in primis in his fillogismis repugnant
 que admodum conclusiones implicat contra-
 dictionem: nullus horum fillogismorum est
 filis alicuius istorum per diuersum modum
 distribuendi hic et ibi: nam in his primis
 distribuitur continue totum copulatum: quod non
 fit in primis: et ideo in his totum copula-
 tum subiectum et non in primis: quod in istis si-
 gnificatur distributum non est determinatio
 alicuius partis copulati solum: sed totum: et ideo
 totum distribuitur copulatum quod non est in pri-
 mis quare etc. **S**imiliter cum hac dis-
 iunctione vel non sequitur. **U**n non valet.
Omnia propter vel et contra dictoria est vera: omnis
 propter falsa est vera. **I**tem omne bonum vel non bonum
 est eligendum: omne bonum vel non bonum
 est respiciendum: ergo respiciendum est eligendum.
Item omnis homo vel affinis est affinis: omnis homo vel

instancia
 Xn.
 Xn.

Sextus modus.

affinis est homo: ergo homo est affinis. **I**tem omnis
 homo vel affinis est affinis: tu es homo
 vel affinis: ergo tu es affinis. **N**ullus homo
 vel affinis maior valet propter cum su-
 perius positus: quod in nullo istorum conclu-
 ditur tota maior extremitas de tota mi-
 nori: quod in primis solum prima pars diuisi-
 ci et non totum diuisum est subiectum. **S**ed
 prima fillogismi sic concludere: omnis pro-
 positio vel et contra dictoria est vera omnis
 propositio vel et contra dictoria est falsa:
 ergo propositio que vel et contra dictoria
 est falsa est propositio que vel et contra
 dictoria est vera. **S**ed omnia sic conclu-
 dere: **D**e bono vel non bono est eligendum
 omne bonum vel non bonum est respiciendum
 ergo quod est non bonum vel respiciendum
 est non bonum vel eligendum. **T**er-
 tius sic concludere: **D**is homo vel affinis
 est affinis: omnis homo vel affinis est homo:
 ergo homo est affinis: quod vel affinis est affinis.
Quartus sic concludere: **D**is homo
 vel affinis est affinis: tu es homo vel affinis:
 ergo tu es affinis quod vel affinis est affinis.
Si quis dicat quod fillogismi ne-
 gatiui sunt uertibiles cum bonis filis ut
 tertius cum isto. **Q**uicquid est homo vel affinis
 est affinis: quicquid est homo vel affinis est
 homo: ergo homo est affinis: et sic de alijs suo
 modo: quod illi sunt boni dicendum est quod
 nullo modo sunt similes nec uertibi-
 les: sed est magna differentia in primis
 horum filorum et priorum ut dictum est prius
 quare etc.

instancia
 Xn.

his teris fuit: ita erit: et homo: ita: re-
 stringentibus propositio ad aliquid cer-
 tum tempus vel determinatum: ut dicendo
 ita fuit quod tu es omnis homo: ita erit quod tu
 es omnis homo etc. **E**t est propositio cum his de
 terminationibus in sensu composito de
 pteruo vel de futuro: apparatus similis
 propositio de sensu diuiso dissimilis
 tamen: **E**t sine his determinationibus est
 propositio in sensu diuiso. **E**xemplum pri-
 mi ut dicendo: **A**liquis fuit ita quod tu es
 homo quod est rome: **I**ta erit quod antichristus est
 homo quod est: **E**xemplum secundi ut dicendo tu
 fuisti homo quod est rome: **A**ntichristus erit homo
 qui est. **E**t iste propositio sunt inuicem om-
 ni no impunitas: **D**ato. n. quod aliquando
 fueris rome et nunc non sis: **E**t quod anti-
 christus nunc non sit: erit: **S**unt ille de sen-
 su composito verum et ille de sensu diuiso
 falsus: ita. n. tu fuisti homo quod est rome asser-
 tione significat quod tu fuisti aliquis homo et
 iste ita est rome quod est impossibile dato
 quod tu ita sis alibi: et antichristus erit homo
 quod est rome significat quod antichristus erit
 homo et iste ita est: quod est mere impossibile sup-
 posito quod antichristus nundum sit: ita ali-
 quando fuit ita quod tu es homo quod est rome
 propter limitationem asserunt significant
 quod in aliquo tempore fuit instans: quod ita ipse
 vel in a instans: fuit ita sicut significat
 principalem per hanc tu es homo quod est rome:
 et non significat nec requirit quod nunc
 sis rome: et in ista instans: sic suo modo
 significat ista: ita erit quod antichristus est
 homo quod est: et similes. **U**niversalem ergo
 in omnibus hominibus propositio est non signi-
 ficat ipsa quod ita est presentis: sed tempus quod nunc
 in illo instanti ad quod sit limitatio
 fuit presentis vel erit presentis. **D**ico. isto
 modo sunt quedam regulas obseruande quod
 rum prima est ista. **A**rguendo a sensu co-
 positio ad diuisum: aut e contra cum his
 terminationibus: aliquis fuit ita: aliquis
 erit ita: tunc fuit ita vel erit etc. cum ter-
 minis distributis non valet etc. **U**n

pro regula

Sextus modus.
Quando arguitur co-
 ponendo vel diuidendo me-
 diante hac determinatio-
 ne: ita est: ita fuit. ita erit etc.
Iste est Sextus modus
 compositio-
 et diuisio-
 et intermedius

Sensus compositi & diuisi.

de no' equi: Aliqñ fuit ita quod tu
 es ois hō: ergo tu fuisti ois hō: unde
 posito qd in tota hora pterita nō fue-
 rit aliqñ hō nisi tū: & antea fuerit aliqñ
 hō: tūc antecedens verū & pñs fal-
 sum: cū significet psequens assertiue
 qd tu fuisti ois hō q' vñquā fuit. Si-
 militer non sequit tunc erit ita qd tu
 es ois hō in hoc istāti: demonstra-
 to aliquo instāti hōre future: q' tunc
 tu eris ois hō: dato. n. qd in tota ho-
 ra futura nemo erit nisi tu: & postea
 aliqñ erunt antecedens est vey signifi-
 cas qd erit aliquid instās futurum i
 quo nullus hō erit nisi tu: & psequens
 falsum significās qd tunc tu eris ois
 hō qui unquā erit qd est falsum & nō
 sequit ex casti. Item non sequit: erit
 ita quod tu es ois hō rome: ergo tu
 eris ois hō rome: dato. n. qd i vl-
 tima die hui' ant' eris rome: & quod
 nullus ali' erit rome: tunc pñ. qd an-
 tecedens est verū & psequens falsus.
 Itē nō sequit: aliqñ fuit ita qd tu es
 oē aial currens vel sedens uel albū:
 ergo tu fuisti oē aial sedens uel cur-
 rens uel albū: posito eniz qd in tota
 die hēsterna fueris currens uel se-
 dens uel albū: & qd nulluz aial aliud
 a te fuerit tūc tale uel tale: pñ antee-
 dens eē uey & psequens falsum. Tamē
 bñ tenet e contra ut pñ inuenti qñq;
 valent et huiusmodi psequēte gra-
 terminoz & materie: sicut in reb' p-
 petuis: ut aliqñ fuit uel erit ita quod
 iste sol. ē omnis sol: ergo iste sol. ē vñ
 fuit ois sol: & erit: & hoc qz significa-
 ta hoz terminoz sunt inmutabilia quā-
 tum ad eē & non eē. Silt' cuz incipit
 & desinit non ualet. unde nō sequitur:
 ita erit qd plato incipit aut desinit eē
 ois hō. ergo plato incipiet aut des-
 inet esse ois hō. Nec sequit tunc fuit
 ita quod plato incipit aut desinit eē
 omnis homo ergo plato isepiebat

aut definebat eē ois hō: posito. n. qd
 platus fuerit i tota hora pterita: & tūc
 non fuerit aliqñ ali' homo: pñ vñ-
 usqz psequēte antecedens eē verū
 & psequens falsum. **2ª reg^a.** **2ª reg^a.**
 Alia regula ar-
 guendo a sensu cōposito ad diuisum
 aut e conuerso cū implicatōe relati-
 ui: nō ualet psequēte simpit. Unde
 non sequit aliquando erit ita qd tu
 es hō qui ē rome. ergo tu es homo
 q' est rome antecedens ē verum & cō-
 sequens falsum ut pñ patuit. Itē nō
 sequit aliqñ fuit ita qd tu es hō qui ē
 parisius: ergo tu fuisti hō qui ē pari-
 sius: posito enī qd aliqñ fueris pari-
 sius & nūc non sis: ē antecedens ue-
 rū & psequens falsum & impossibile.
 Itē nō sequit: aliqñ fuit ita qd tu es
 aial qd est currens. ergo tu fuisti aial
 qd ē currens: posito. n. qd aliqñ cur-
 rebas: & nūc non curras. s; tñ a fin'
 currat ē antecedens vey & psequens
 impossibile. Idē est iudiciū cuz hoc
 relatiuo ille illa illud & ipse ipsa ipz.
 Similt' nō ualet e conuerso. ut dicen-
 do: tu fuisti homo q' est in ista domo
 ergo aliqñ fuit ita qd tu es hō qui ē i
 ista domo. Nec sequit tu eris homo
 qui ē i ista domo: ergo aliqñ erit ita
 q' tu es homo qui ē in ista domo: p
 primo ponat qd nunc pmo sis i ista
 domo: & nunqz ante fueris i ista do-
 mo. & pñ antecedens eē verū & conse-
 quens falsum: p secundo pono qd i
 tota hora pterua terminata ad hoc i-
 stans fueris in ista domo: & nūc sis i
 ea. sed nunqz post hoc eris in ipsa: &
 pñ antecedens esse verum & conse-
 quens falsum. Similiter cū incipit
 & desinit non ualet. Unde non sequit
 tur: tu incipis eē homo qui ē rome:
 ergo fuit ita quod tu incipis eē ho-
 mo qui est rome: posito. n. qd nūc p-
 mo sis rome: & nunquā ante hoc fue-
 ris rome: patet antecedens esse vey

Sertus modus.

consequens falsum: & sic de talib' qñ
 infinitis non ualet consequentia: nī
 si forte ualde raro & gra terminoz.
 Exēplum in dicēdo: Aliquādo erit
 ita qd incipis uidere stelam que ē in
 celo. ergo aliquando incipis uide-
 re stelam que est in celo & e contra.
 Aliquādo erit ita quod incipis ui-
 dere oēm solem. ergo aliquando in-
 cipis uidere omnem solem & e con-
 tra. sed hoc est qz significata horum
 terminoz sunt in corruptibilia et
 immutabilia. **3^a reg^a.** **3^a reg^a.**
 Alia regula arguen-
 do a sensu composito ad diuisum et
 e contra cum terminis compatiuis
 aut positiuis compabiliter sumptis:
 non ualet psequēte. & hec regula ē
 ualde utilis & necessaria. ideo diffi-
 sepbanda ē. Unde non sequit plato
 incipit eē maior quā est uel fuit sor-
 tes. ergo aliquando erit ita qd plato
 incipit eē maior quam ē uel fuit sor-
 tes: supposito casu cōmuni qd sortes
 nunc sit bipedalis & nūquā fuit ma-
 toz & quod uniformiter augeatur in
 tota hora futura usqz in finē usqz ad
 tripedalem qñtitatez exclusiue: ita qd
 non remanebit in fine hōre: & si re-
 maneret tunc pmo haberet tripeda-
 lem qñtitatez. & sic in isto casu tripe-
 dalis quātitas erit minimā quā non
 habebit: & sit plato pedalis qñtitanis
 pñe & nunqz fuerit maior: & augea-
 tur etiaz uniformiter in tota hora fu-
 tura ita quod ultimum istās hōre fu-
 ture sit primū non esse platonis: & iō
 etiam tripedalis quātitas erit mini-
 ma quam etiaz ipse nō habebit: & pa-
 tet tunc qd quādo plato incipit esse
 maior quāz bipedalis: tunc incipiet
 esse maior quā est uel fuit sortes: sed
 in aliquo instanti incipiet eē maior
 quā bipedalis: ergo in eodem instā-
 ti incipiet esse maior quam est ul' fu-
 it sortes. & pñ totum: & ita antecede-

consequēte pñcipalis ē uerum: qd
 autem consequens sit falsum ē pñ: qz
 in quolibet instanti hōre huius fu-
 ture erit ita qz plato ē minor sorte: &
 immediate an illud instans: fuit mi-
 nor sorte: & immediate post illud in-
 stans erit minor sorte ergo nunquā
 erit ita quod incipit eē maior quam
 est uel fuit sortes. & ita pñ consequenti-
 am non ualere. Itē non sequit: pla-
 to erit tantus qñtus ē sortes: ergo ali-
 quādo erit ita quod plato est tantus
 sicut est sortes: in eodē casu ē antee-
 dens uerum & psequens falsus ut pa-
 tet. Similiter non sequit: plato erit
 maior quam est uel fuit sortes: ergo
 aliquādo erit ita quod plato est ma-
 ior qz est uel fuit sortes patet in eo-
 dem casu. Itē non sequitur: plato in-
 cipiet esse tātus sicut est sortes: ergo
 aliqñ erit qz incipit esse tātus sicut ē
 sortes patet etiā in eodē casu. **CSi-**
 militer si arguat ex opposito psequē-
 tis ad oppositū antecedēte pñ conse-
 quentiaz non ualere in eodē casu si
 quis bene inspiciat: Unde nō sequit
 nunqz erit ita quod plato incipit esse
 maior quam est uel fuit sortes: ergo
 plato nunquam incipiet esse maior
 quā est uel fuit sortes: Nec sequitur
 nunqz erit ita qd plato incipit esse tā-
 tus sicut est sortes: ergo nunqz plato
 incipit esse tātus sicut est sortes. Nec
 sequit: ita erit quod tu es tātus quā-
 tus est plato ergo aliquādo eris tan-
 tus quātus est plato: ponat eniz qd
 plato sit qdripedalis & incipiat oimi-
 nūi vsquequo sit tripedalis: tu antez
 sis bipedalis & incipias augeri quoz
 sis tripedalis: ita qd nunqz eris quā-
 dripedalis: hoc posito pñ antecede-
 esse verū & consequens falsus: & ita cō-
 sequentia nō ualet. Similiter nō seq-
 tur: tu eris tātus quātus est plato: er-
 go aliqñ erit ita qd tu es tātus quā-

Sensus compositi et diuisi.

quis est plato: posito enim quod plato
 nunc sit tripedalis: et incipiat augeri
 quousque in quadrupedalis: et nunquam erit
 minor: tu vero sis bipedalis: et incipi-
 as augumentari quousque sis tripedalis:
 et nunquam minor: pater quod antecedens
 est verum et consequens falsum: et ita conse-
 quentia non valet. **C** Similiter non se-
 quitur arguendo a sensu composito ad
 diuisum respectu duplicis compo-
 sitionis. unde non sequitur. Aliquan-
 do erit ita quod anima antixipi ne-
 cessario erit. ergo anima antixipi ne-
 cessario erit: antecedens. n. est verum
 et consequens falsum. Similiter non se-
 quitur aliquando erit ita quod tu scis
 aiaz antixipi necessario fore: ergo tu
 scis aiaz antixipi necessario fore.
 Item non sequitur: ita erit quod tu scis te esse
 oem hominem existentem ista domo: er-
 go tu scies te esse oem hominem existen-
 tem in ista domo: et sic de alijs quasi
 infinitis. **C** Alia regula arguendo a
 sensu diuiso ad compositum et e contra re-
 spectu termino cui simpliciter non repu-
 gnantia: aut respectu simplicis compo-
 sitionis satis valet. **C** **P**reterquam et sensus
 compositi et diuisi conuertuntur: ut ita
 erit quod tu es rome: vel hic: vel ibi:
 talis: vel talis: et sic tu eris rome: vel
 hic: vel ibi: talis: vel talis: et sic simili-
 ter de preterito et cum alijs vbis adie-
 ctis. **S**icut et e contra verum sit fuisse
 ergo ergo aliquando erit ita vel fuit ita
 quod tu es eps. Similiter respectu sim-
 plicis compositionis sicut dicendo ita
 erit quod tu es maior: platone igitur tu
 eris maior: platone et e contra ad idem
 instanti refert determinatio et illa p-
 posito sed non sic e de alijs que et.

tales seu voluntatis signi-
 ficantibus etc.

Sic est Septim^{us}
 mod^{us} sen-
 sus compositi et diuisi: fit
 media sub^{ter} terminis actus
 intellectus aut voluntatis
 iponantibus: vt scio: dubito: intelligo:
 hesito: percipio: imago: cognosco:
 volo: cupio: desidero: appeto: et simi-
 les. **C** **N**otandum: primo quod isti termi-
 ni quandoque faciunt sensum compo-
 situm quoniam determinat totam compo-
 sitionem alicui dicitur: vt scio regem sedere: dubi-
 to an fortes currat: volo putare cle-
 ricum: et volo videre fontem. Aliqui
 vero faciunt sensum diuisum: vt for-
 tem scio esse aliquid: a dubito esse verum:
 clericum volo putare: et forte volo vi-
 dere: et vniuersaliter fit sensus diuisus
 cum hijs terminis: quando cadunt infra
 partes dicitur: sicut hi duo sensus val-
 de ad inuicem impertinentes et raro
 vel nunquam conuertibiles. **C** **D**iffert sen-
 sus compositus a diuiso: quia propositio in
 sensu composito: est probanda ratione
 termini facientis sensus compositus si-
 ne precedat siue sequatur: sed propo-
 sitio in sensu diuiso: probanda est ra-
 tione primi termini probabilis. **C** **I**n
 de ista dubito alterum istorum esse ve-
 rum habet sic pbari: hec propositio
 est mihi dubia alterum istorum est verum
 que principaliter significat quod alter
 istorum esse verum et dubito an alter
 istorum sit verum. Sed alterum istorum dubito esse
 verum: habet resolui per duas propo-
 sitiones quarum vna est de sensu diui-
 so eiusdem vbis: altera simpli hoc est d
 icere. vt dicendo: hoc dubito esse verum: si
 est alter istorum: ergo alter istorum dubi-
 to esse verum: et per quod demonstratis duobus
 contradictorijs contingentibus et du-
 bijs: vt rex sedet: nullus rex sedet: est

4° reg^o

prim^o no^m

diuisa in
 isto modo

Septimus modus.

ista in sensu diuiso vera et in sensu co-
 posito falsa. Similiter hec scio: alterum
 istorum esse verum habet sic pbari: hec pro-
 posito est scita a me alter istorum esse verum: quod princi-
 paliter significat quod alter istorum esse ve-
 rum: ergo scio alter istorum esse verum: sed
 ista alter istorum scio esse verum habet resolui
 isto modo hoc scio esse verum: hoc est alte-
 rum istorum: ergo alterum istorum scio esse ve-
 rum: et per eodem casu quod vera est ista de se
 su composito et falsa ista de sensu diuiso.
Eodem modo tenendum est in alijs: unde ista:
 scio alter istorum esse verum: non plus si-
 gnificat nisi quod scio quod alter istorum
 esse verum: sed illa alter istorum scio esse ve-
 rum significat quod alter istorum esse ta-
 le determinatum quod scio ipsum esse verum:
 unde regressu verificano disunctiuam:
 vt hoc scio esse verum demonstrado illam
 rex sedet: vel hoc scio esse verum demon-
 strado illam nullus rex sedet: quam po-
 tes dubitare: Licet ergo scias alter istorum
 esse verum: in alter istorum non scis esse
 verum ex quo per hos duos sensus oino
 esse impertinentes. **I**tem non sequitur: alter
 istorum dubito esse verum: ergo dubito alte-
 rum istorum esse verum: per enim ex illo nota-
 bili procedere ans esse verum et sensus falsus:
 Similiter non sequitur: scio quod alter
 istorum esse verum: ergo alterum istorum scio esse
 verum. **N**ec valet prima si arguat ex op-
 posito consequentis ad oppositum ans
 alicuius istarum. **I**tem non sequitur: scio a esse
 verum: ergo a scio esse verum: posito quod sci-
 as a esse verum: nec scias tamen quod illo-
 rum esse verum: per ans esse verum et consequens
 falsum: igitur primas non valere. **I**tem non
 sequitur: dubito a esse verum: ergo a dubi-
 to esse verum: posito quod scias oem a esse al-
 ter istarum de esse: et hoc est ans: quare si
 ma scias esse verum et necessitas: scdas
 vero impossibile: nec scias tamen quod illarum sit a.
 per ans esse verum et sensus falsus: quod nullum
 istorum dubito esse verum: oem a esse alter isto-
 rum ergo nullum a dubito esse verum: patet

prima in secundo prime figure. **I**tem non sequitur:
 patre tuum credis esse ans: ergo cre-
 dis patrem tuum esse ans: sensus est falsus: quod
 principaliter significat quod tu credis quod
 pater tuus sit ans: quod falsum est: et quod
 ans sit verum pbat. **N**on edo per casu quod
 pater tuus sit taliter dispositus: quod ap-
 pareat tibi ans: et tunc per quod hoc cre-
 dis esse ans demonstrato patre tuo: et
 hoc est patre tuo: ergo patre tuo credis
 esse ans: **S**icut non sequitur: per tuum appareret
 tibi ans: ergo appareret tibi quod pater tuus
 sit ans: ans esse verum et sensus falsus: vt per
 eodem casu: Similiter non sequitur: qua-
 dratum appareret aut credis esse circulari-
 tare: ergo appareret aut credis quadra-
 tum esse circulari: in certo enim casu est
 ans verum et consequens falsus: ponat enim
 vnus quadratum adeo remotum quod eius
 anguli occultent tibi: ita quod credas
 illud esse circulari: et tunc per quod ans
 est verum: quod hoc appareret vel credis esse
 circulari: et hoc est quadratum: et sic. et
 sensus est falsus: quod principaliter signifi-
 cat quod appareret tibi: vel credis quadra-
 tum esse circulari. **I**tem non sequitur: tu
 scis aliquam propositioem esse veram: quam
 dubitas esse veram: ergo aliquam propositioem
 scis esse veram: quam dubitas esse veram:
 sensus enim est impossibile: quod ex eo sequitur quod
 eadem propositio sit scita a te et tibi dubita:
 et tamen ans est verum: vt per: quoniam hec pro-
 posito est scita a te aliqua propositio est vera: quam du-
 bitas esse veram: que adequate signifi-
 cat aliquam propositioem esse veram: quam
 dubitas esse veram: ergo et sic patet ma-
 ior quoniam vtraque istarum dubitas esse
 veram demonstratis tibi duobus con-
 tradictorijs tibi dubijs: et tamen tu sig-
 quod aliqua propositio est vera: quam dubitas esse
 veram: et sic. **I**tem non sequitur: volo: cupio:
 desidero: appeto: videre: fontem esse
 epm: ergo fontem volo: cupio: deside-
 ro: appeto: esse epm: si enim fontem ami-
 cus meus quem vellem esse epm: et

Sensus compositi et diuisi.

no^m p^m

Aristoteles coram me quem credas esse
 platonem meum. Inimicum quem nolles
 videre: p^r qd^o ans est verus ex castro: et
 p^ris falsi. vi p^r resoluitur: qd^o h^z sic
 resoluti istu^m velle esse ep^o: et ista p^rma
 est falsi: et ita d^{icitur} in finibus alijs q^o ca^{usa} bre-
 uitat omittit. Aliq^{uando} t^{amen} tenet gra^{uius} ma-
 terie et termino^{rum} arguendo a sensu
 composito ad diuisum vel econtra: pro
 quo est notandu^m qd^o termino^{rum} alijs
 de se sunt noti vt termini transcende-
 tes sicut ens: res: aliquid: et huiusmo-
 di: isti termini scitum a te: tibi: dubi-
 um: propositio affirmatiua: propositio
 negatiua: pronomen demonstra-
 tiuum per se possum absq^{ue} aliquo ter-
 minabili. Et dicuntur per se noti ter-
 mini transcendentis: quia eor^{um} qd^o
 aliqd^o scitur: ipsum scitur esse ens: ali-
 quid: res: et huiusmodi vt p^r. Et simi-
 liter eor^{um} qd^o scio aliqd^o scio ip^s
 esse hoc: vel illud: vel scio non esse
 hoc vel illud: patet hoc: quoniam: si
 scias aliquid esse: scias hoc fit hoc
 vel aliud ab hoc: ergo hoc scis esse
 hoc vel aliud ab hoc: et si hoc scis es-
 se hoc: ergo scis quod hoc est hoc:
 igitur noⁿ dubitas quod hoc est hoc:
 si hoc scis esse aliud ab hoc: ergo si
 scis noⁿ esse hoc: ergo scis quod hoc
 non est hoc: ergo non dubitas hoc
 noⁿ esse hoc: et ille dicit penultime. co-
 sequente tenent per vnam regulam
 ponendam: patet: ergo quod si scio
 aliquid esse: illud scis esse hoc: vel il-
 lud scis non esse hoc: quod fuit pro-
 bandum. Et similiter dicuntur ter-
 mi de se noti: isti termini: scitum a te:
 tibi: dubium: propositio affirmatiua:
 propositio negatiua: q^o eo ip^so q^o ali-
 qua p^rpositio est scita a te vel tibi du-
 bia: statim scis esse scitam illam a te:
 vel tibi dubia: et eo ip^so quod scis ali-
 qua p^rpositio: statim constat illaz esse af-
 firmatiuam vel negatiuam: Alij ter-

mini sunt oino ignoti sicut a. b. c. et hu-
 iusmodi: et dicuntur termini ignoti
 oino: quia respectu cuius sunt ignoti
 noⁿ sunt de aliquo vere: et affirmatiue
 predicabiles mediate vbo sciens: et in-
 tellectione ipontate: vt dato qd^o nihil
 scia esse a: sine a fit aliqd^o sine noⁿ: ille
 termin^{us} a est oio ignot^{us} mibi: Univer-
 salit^{er} g^o glibz termin^{us} absq^{ue} casu nulla
 h^{is} suppositio: et in casu h^{is} sup-
 positione d^{icitur} terminus oino ignot^{us}
 de se. Alij sunt termini medio mo^{do} se
 h^{is} respectu aliquoz signoz: suoz
 suoz sunt noti: et respectu aliquoz
 noⁿ: sicut vep^{er}: falsus: h^{is}: aial: et h^{is}:
 noⁿ eni eo ip^so qd^o scio aliqd^o est illud
 scio est hoies: vel illud scio noⁿ est ho-
 min^{is}: nec eo ip^so qd^o scio hoiem est:
 scio est forte vel scio noⁿ est forte: nec
 eo ip^so qd^o scio vel intelligo aliqua
 p^rponem est scio illa est vera vel scio
 illa est falsaz. Alteri^{us} notand^{um} est qd^o
 noⁿ est inueniens aliquem terminu^m re-
 spectu alteri^{us} significati est not^{us} ali-
 cui: et respectu alteri^{us} significati esse
 ignot^{us} eidem: Ex^{emplum} gra^{uius}: si o^{mn}e a scirez
 est altera istaz: rex sedet: et null^{us} rex
 sedet: et lateret me q^o illaru^m esset a: p^r
 qd^o tunc qd^o scire a est p^rponem: et t^{amen} si
 scire est affirmatiua vel negatiua: nec
 scire a est veru^m nec falsum: nec scirez
 an a fit p^rgens: an a fit ipossibile: an
 a fit necessariu^m. Sicut a scire o^{mn}e b. esse
 hoies vel asinum: et lateret me an fit
 h^{is} vel an fit asinu^m: tunc scire b. esse ani-
 mal: et corp^{us} aiatu^m: et corp^{us}: et substati-
 am: et ens: et t^{amen} nescire an a fit h^{is}:
 an a fit asinu^m: nec scire an est fortis vel
 est plato: nec scire an est brunell^{us} zc.

no^m 2^m

p^rregla

His visis fit hec p^rma regula: cu^m
 vbo ipontate sciam aut in-
 tellectionem vel actu^m voluntatis et cum
 subiecti p^r nome^m demonstratiu^m sine
 aliq^{uo} determinabili respectu cuiuscun-
 q^{ue} p^rdicati sensus copositi p^ruertit euz

Septimus modus.

2^a regula

3^a regula

diuiso: et intelligit regula de subiecto
 dicti et ep^odicato: vt hoc scio est albu^m
 g^o scio hoc est albu^m et econverso. Item
 hoc scis est a: g^o scis hoc esse a et econ-
 uerso: hoc scio curre. g^o scio hoc cur-
 rere. It^{em} hoc intelligo est hoiem: g^o in-
 telligo hoc est hoies: hoc cupio: desi-
 dero: volo appeto est papa: g^o volo:
 appeto: desidero: et cupio hoc est pa-
 pa: Si noⁿ tenet vtr^{um} hec regula cu^m alijs
 terminis p^rcernit^{ur} actu^m metis: vt sunt
 dubito: hesito: apparet: q^o licz sequat^{ur}
 hoc dubito est albu^m: g^o dubito hoc est
 albu^m: noⁿ t^{amen} econtra: s^{ed} esset fallacia co-
 sequentis qd^o qualis fit demonstrabit.
 Quarta regula: si subiectu^m dicti fuerit
 p^rnome^m demonstratiu^m: et suu^m determi-
 nabile fuerit pal^{am} couertibile cu^m p^rdi-
 cato aut pal^{am} superi^{us} ad ipsuz: cu^m ver-
 bo sciaz aut intellectione v^{el} actu^m metis
 ipontatez sensus copositus et diuisus
 p^ruertitur: vt hoc albu^m scio esse albu^m
 ergo scio hoc albu^m est albu^m: hoc aial
 a scio est homies: g^o scio hoc aial esse
 hoies et econtra. It^{em} huc episcopi vo-
 lo est ep^o: g^o volo huc ep^o est ep^o et
 econtra: Si aut^{em} illud determinabile noⁿ
 fit p^ruertibile pal^{am} cu^m p^rdicato: aut pa-
 la sup^{er} ad p^ru^m noⁿ op^{er} tenere p^riaz:
 v^{el} noⁿ seq^u hoc albu^m scio esse v^{el} intelli-
 go est coloratu^m: g^o scio v^{el} intelligo hoc
 albu^m est coloratu^m: stat. n. qd^o creda^m hoc
 esse nigr^{um}: et t^{amen} qd^o hoc fit albu^m: et t^uc
 ans est veru^m et p^ris falsu^m: et sicut si seq^u
 huc clericu^m volo esse i fouea: g^o volo
 huc clericu^m esse i fouea: posito. n. qd^o
 ille cleric^{us} fit inimic^{us} me^{us} nescia^m t^{amen} an
 fit cleric^{us}: s^{ed} si scire noles ip^s esse i fo-
 uea: tunc ans est vep^{er} et p^ris falsu^m: et sic d^{icitur}
 alijs q^o in finit. Tercia regula si sbm
 fuerit tert^{us} p^rse not^{us}: vel termin^{us} tra-
 scedes simpl^{iter} p^rse sumpt^{us}: qd^o fuerit
 p^ru^m: cu^m vbo ipontate sciaz p^ruertit se-
 sus: p^rposit^{us} cu^m d^{icitur}: v^{el} ille p^ruertit ali-
 qd^o aut ens: s^{ed} v^{el} intelligis est hoies: g^o

scis vel intelligis aliquid aut ens est
 hoiem. Sicut aliqd^o scis currere. ergo
 scis aliqd^o currere: aliqd^o scis esse for-
 tez: g^o scis aliqd^o esse fortez: aliqd^o scis
 esse a: g^o scis aliqd^o esse a: et sic d^{icitur} alijs:
 Si aut^{em} fuerit huc sbm aliqd^o de mia-
 bile additu^m noⁿ op^{er} vt p^ria fit b^{ona}: v^{el}
 noⁿ seq^u: ens a scio est albu^m g^o scio ens
 a esse albu^m: qm^{ia} i aliq^{uo} cau^{sa} poll^{et} est ans
 vep^{er} et p^ris falsu^m: vt posito qd^o esset v^{el}
 solu^m aial albu^m et illud esset ita remotuz
 a me: q^o noⁿ discernere an esset re i aia
 ta existimare t^{amen} illud esse albu^m: et t^uc
 p^r i isto cau^{sa} ans esse vep^{er} et p^ris falsu^m.
 Alteri^{us} est valde diligent obseruan-
 du^m q^o circa istos terios ignotos de-
 bem^{us} atteder ad casu^m: stare. n. illa de-
 sensu diuiso mediate termino p^rcernit^{ur}
 te sciaz v^{el} intellectione i q^o p^rur termi-
 noⁿ ois ignot^{us} est negada vt plurimis
 et si sbicif est p^rcededa: vt posito qd^o scio
 am a est hoies vel asinu^m nesciaz t^{amen} an
 a fit asinu^m: nec scia^m an a fit h^{is}: t^uc o^{mn}e
 ille s^{ed} negade: aliqd^o scio v^{el} intelligo
 est a: ens scio est a: hoies scio est a: aial
 scio est a: imo: nihil scio est a: nec aial
 scio est a: s^{ed} scio qd^o aial est a: et scio qd^o
 aliqd^o est a: et scio q^o ens est a: Si t^{amen} li-
 a ponit a p^rte subiecti vt a scio est ali-
 qd^o: o^{mn}e ille sunt p^rcedede q^o vtr^{um}q^{ue} il-
 loz^{um} demonstrando: hoies scilz et as-
 nu^m scio esse aliqd^o et o^{mn}e a est alteru^m. ista
 rum ergo zc. Similiter si o^{mn}e a est al-
 teruz isto: scilz deus est h^{is} est asinu^m:
 et gratia ex^{emplum} fit illa de^{us} est lateat
 te: p^r q^o o^{mn}e ille sunt negade: aliqd^o
 veru^m scis esse a: aliquid am p^rpositionez
 scis esse a: aliqd^o scio esse a: et t^{amen} coe-
 dendum est qd^o scis aliqua p^rposi-
 tionem esse a: et qd^o scis altera illaru^m est
 a: s^{ed} nulla illaru^m scias est a: et o^{mn}e ille
 sunt p^rcedede i sensu d^{icitur}: a scis est ve-
 ru^m: a scis est necessariu^m: a scis est p^ro-
 ne: s^{ed} i p^rmo cau^{sa} o^{mn}e iste s^{ed} dubitade
 a scio est hoies: a scio est asinu^m: p^r q^o

Sensus compositi et diuisi.

quacūq; istarū vis resoluerē. semper altera resoluēs est dubitanda et iper tines et p̄ter dubitanda: qm̄ añs est dubitādū. p̄ns nō ē negādū: qz nesci tur p̄ quo supponit an pro hoīe. vel pro aīmo. Sz cū hoc verbo dubito in sensu cōposito sunt iste p̄cedēde: dubito. a. eē hoīez: dubito. a. eē aīnū sz nō dubito. a. eē aīalimo scio. a. eē aīalibz i sēsu diuiso sūt oēs ille negā de. a. dubito eē hoīem. a. dubito esse aīnū: p̄ qm̄ nullū istoz demōstrādo hoīez et aīnū dubito eē hoīem: et nullū istoz dubito eē aīnū: et oē. a. eē aliez istoz: ergo nullū. a. dubito eē hoīem: et nullū. a. dubito eē aīnū: et sic de alijs. In secūdo vero casu sunt cōcedēde oēs ille de sēsu p̄posito cū vbo ipoztate dubitādo: vt dubito. a. eē vez: dubito. a. eē falsū: dubito. a. eē necessariū: dubito. a. eē impossibile: sz nō dubitō. a. eē cōtinū: sz offician do oēs illas. Sz i sensu diuiso posito termino ignoto a pte sibi oēs ille sūt negāde. a. dubito eē falsū: a. dubito eē vez: a. dubito eē impossibile: a. dubito eē necessariū: a. dubito eē cōtinū: gē. p̄. n. q. oēs iste sūt falsē et nō se quētes in casu ibidē posito. Sz posito termino ignoto a pte p̄dicati sunt oēs iste p̄cedēde videlicet: dubito. a. eē falsū: dubito. a. eē necessariū: dubito. a. eē impossibile: dubito. a. eē p̄tin gēs: et ideo valde respiciēdū ē ad ca sūz positi: qz forte huiusmodi p̄posi tiones in vno sensu eēt falsē: aut re pugnatē: aut ipertinētēs: et i alio sē su et eēt sequētēs: vt verē et nō iperti nētēs et cōcedēde. Itē frequēter fallit respōdēs cū arguit ab vno sēsu diuiso ad aliū sēsu diuisū quē credit esse cōuersū istius: vt dicēdo Sortes scis esse aliquid ergo aliquid scis eē. sor tes dato. n. q. sortes sit ante te et loque ris cū illo: credas tamē nullū sortez eē aīns ē vez: et p̄ns falsū: quoniam nō hil scis eē forte igit et. Nec sequitur .a. scis esse verum ergo verū scis eē .a. sit exēpli gratia. a. illa deus est et la teat terē aīns vez et p̄ns falsū: Et sic p̄ qd. a. scis esse idem alicui: et idēz si biip̄si et tamē. a. nō scis eē idē sibiip̄si .a. nec alteri ab. a. Similiter sortem scis eē idem alicui: et sibiip̄si: et tamen forte nō scis eē idē sibiip̄si forte: nec al teri a forte. Itē nō sequit: a. scio eē al bu: ergo albū scio eē. a. posito enī qd omne. a. sit albū et lateat te: ē antece dens verū et consequens falsum: illa bent igitur sic cōuertit: forte scis esse aliquid: ergo quod scis eē aliqd ē sor tes: a. scis eē forte: ergo aliquid quod scis eē forte ē. a. scis eē aīnū: ergo qd scis eē aīnū ē. a. Sicut nō seqt: sor tes scis eē hoc: et hoc ē forte: g. sortez scis eē forte: p̄ i p̄mo casu. Nec seqt .a. scis eē hoc: et hoc ē. a. g. a. scis eē. a. C Itē dicit rōdēs qm̄ sic arguēdo: oē vez scis eē vez: a. est vez g. scis. a. eē vez si seqt: qm̄ posito q. a. sit vniū istoz rex sedet: nullus rex sedet: sit ista rex sedet q sit va: et lateat te: totū aīns ē vez et p̄ns falsū. C Itē ista re ē ḡsalit obfuādū: qd ex vna de sēsu p̄posito: et altera de iē: vel de sēsu di uiso: raro vlnūq; seqt sēsus p̄posito: vñ nō seqt scis oē futurū eē futurū: b. ē. futurū: g. scis. b. eē futurū. Itē tu scis qd oē vez istoz significat p̄cite sic ē: sz illa p̄pō rex sedet significat p̄cite sic ē g tu scis q illa ē va. Et sicut cū alijs terminis vñ nō seqt: possibile est qd hoc sit albū: et hoc ē nigrū: ergo pos sibile ē albū eē nigrū. C Alta regula ex vna de sensu diuiso: et alia d inē: seqt sēsus diuisus. Et tūc ē iste discursus sillogismus expositiōis: vt sans consilis: vt sicut si eēt hōi sillogis mus: vt ali: vt sic arguēdo: oē vez scis eē vez: a. ē vez ergo. a. scis eē vez.

4^a reg^a

Octauus modus.

3^a reg^a

Itē oē futurū scis eē futurū: a. ē futurū g. a. scis eē futurū: hoc scis eē vez: et h ē. a. ergo. a. scis eē vez. Itē h dubitas eē vez: et h ē. a. g. a. dubitas eē vez: et sic de alijs terminis: hoc possibile eē eē nigrū: et h ē albū: g. albū possibile eē eē nigrū: hoc volo p̄uere: et hoc ē sor. g. forte volo p̄uere. C Alta regula ex duab^{us} de sēsu p̄posito seqt sēsus cō positū: vñ hñ seqt: scis oē vez eē vez: et scis q. a. ē vez: ergo scis. a. eē vez. Itē scis q oē futurū erit: et scis qd. a. ē futurū: g. scis qd. a. erit. Itē tu scis qd hoc ē vez: et scis qd hoc ē. a. g. scis qd .a. ē vez. Sz cū hoc verbo dubito d3 addi i minori: vbi significās sciaz: et dicitio exclusiua: vt tu dubitas an hoc sit vez: et scis q tu hoc ē. a. g. dubitas an. a. sit vez: aliter nō seqt. Itē cū illo termino possibile nō seqt: vt possibi le ē hoc eē albū: et possibile ē h eē ni grū: g. possibile ē albū eē nigrū: sz mi nori d3 eē illa et necesse ē hoc eē nigrū et sic de alijs. Sz cū hoc verbo ipoz tate actū volūtatis d3 i minori cū ver bo ipoztate sciaz addi p̄simile vbum vt ē i maiori: et terminus exclusiua: et si aliqd istoz deficiat nō valebit p̄na: vñ nō seqt tu vis videre papā: et sor. ē papa: ergo vis videre forte: posito enī qd sor. inimicus tu^{us} sit: ita q no les ipsū videres: qd ipse sit papa: p̄ aīns eē vez et p̄ns falsū. Itē non seqt tu vis videre papā: et scis qd tātu sor. est papa: g tu vis videre forte. Itē nō seqt: tu vis videre regē: fortes ē rex: ergo tu vis videre forte: posito enī qd fortes sit inimic^{us} tuus et sit rex: p̄ aīns eē vez et p̄ns falsū: sz hñ seqt tu vis videre papā: et scis et vis qd tātu sor. si sit papa: g vis videre forte. Si militer seqt tu vis videre regē: et scis et vis qd tātu iste sit rex: igit tu vis vi dere istū et sic de alijs. C Alteri^{us} no tādū qd i oibus his argumētationi bus cū terminis actū nōlect^{us} an^{ti} vo luntatis significatib^{us}: opz bñ aduer tere sicuti quacūq; alia obligatōe qd sit sequēs: qd ip̄tinēs: et qd repugnādo qz ad oēs p̄pōnē ip̄tinētē et p̄pōdēdū ē scōz sui qualitatē. Accidit in frequē ter qd vna p̄pō p̄mo loco posita est i p̄tinēs oīno: sz i scōdo et tertio loco sa tis p̄tinēs ē: qz forte ex illa cū opposi to bñ negati vel p̄cessi seqt oppositi casus: vt oppositi sequitur ex casu: vt oppositi pus cōcesse vel illa seqt ex casu cū alio bñ concessio: vt cū oppo sito bñ negati: et iō quāuis pus fuerit dubitāda: erit postea p̄cedēda vñ ne gāda: vt pono tibi istā dīstīctiua rex sedet vel tu es romē: quā admissa p̄ pono rex sedet: dubitāda est: p̄pono null^{us} rex sedet: sicut ē dubitāda: p̄pono deide tu es romē: negāda ē qz fal sa ē et ip̄tinēs: deide si p̄ponit rex se det: p̄cedit tāq; sequis exposito et op positio bñ negati: et illa nullus rex se det: negat tāq; repugnā: vt p̄. C Itē aduertēdū qd quicūq; ip̄tinētē p̄cessa i aliq obligatōe: nō d3 apli^{us} negati ni si facta mutatiōe ex pte rei signate p ipaz: vt posita et admissa illa tu es ro mē: p̄pono man^{us} mea ē clausa: et ve rū p̄cedat: deinde apte vtracq; manū: p̄pono man^{us} mea ē clausa: negat: itēz p̄babilt^{er} possz oppositi sustineri et.

Mo vlt

Octauus modus. Itē mediātibus termi nis accidētalib^{us} vel p̄no tatiuis et.

Iste est octau^{us} et vlti mus mod^{us}. Et sit mediātib^{us} terminis ac cidētalib^{us} vt cōnotatiuis positū quāq; a pte p̄tā quāq; a pte sibi: respectu vbi d̄p̄terito: aut futuro: aut vbi p̄cernētis actū mēti

Mo^m 4^m

Sensus compositi et diuisi.

no^m p^m

no^m 2^m

Corre^m

no^m 3^m

Quid e^m

no^m 4^m

ut ille cuius vi hoc fuit nigrum: et nu-
grum fuit hoc hoc fuit albu et albu fuit
hoc cognosco uenientem et uenientem co-
gnosco. **C**ontra dicitur quod terminus palij
fuit mer et substantiales ut h^o: fortes
ataque huiusmodi. Alij connotantur ut
cetera accidentalia p^oter accidentia:
ut p^o filij: albu: sedes: iaces: et. **C**on-
tra dicitur quod iste octauus mo-
dus magis reducit ad fallaciam dictio-
nis ut ad fallaciam figure accidit qua
ad fallaciam compositiois: diuisionis:
et si hoc octauo modo assignaretur p^o
vel diuisionis: hoc erit p^oter appellatio-
nem rationis ut ipis qua h^o terminus p^o
tatius a p^oter: non h^o idem terminus
a parte sicut di in sensu p^oposito: illa
p^o in qua terminus fiat appellatio-
nem: in sensu diuisio in qua idem termi-
nus non fiat appellatio uenientem cognosco
uenientem est in sensu p^oposito: et uenientem
et cognosco: est in sensu diuisio: et hec
animal fuit albu: et in sensu composito:
sed illa albu fuit animal: est in sensu
diuisio. **C**ontra ex his p^o quod si sensus co-
positus: et quod diuisus: et differentia iter
sensu compositi: et diuisi quo ad huc
modum. **C**ontra dicitur tertio quod appella-
tio ipis est acceptio termini huius re-
appellatio: spectu ad solu ipis iponantur p^o uerbu:
ut hoc erit albu: albu respicit solu
ipis fuit: et ad hoc ut ista sit uera: re-
quirat quod aliquid erit ita quod hoc est al-
bu: sed in illa albu erit hoc si album
stat appellatio: et supponit diuisiue p^o
eo quod vel erit albu: et non requirit quod
erit ita quod albu: et similiter dicat re-
spectu ubi de p^oter. **C**ontra appellatio
est ratio est acceptio termini limitati a
termino p^ocedente cetera acti intel-
lectus: ut cognosco uenientem ibi est ap-
pellatio rationis: et terminus sequens
terminum cetera acti intellectus sup-
ponit p^oter suo significato sub ratione ta-
li: ut ipa significat quod cognosco ali-

quod sub ratione uenientem. **S**ed sic non signifi-
cat illa uenientem cognosco: sed quod il-
la re cognosco: et illa est uenientem: et ita
p^o quod ualde differunt. **P**ropterea non
segrat albu fuit hoc ergo hoc fuit al-
bu: dato quod pli hoc demonstrat fortes
quod nunc primo sit albus: et ipse fuerit t^o
p^o decem annos ante annos uerum et primo falsum
ut p^o seg^o n. hoc fuit hoc: et hoc euel
fuit albu: ergo albu fuit hoc: p^o p^ona
et ante totum: et quod primo principalis p^ontie
sit falsu p^o q^o seg^o hoc fuit albu: ergo
fuit ita quod hoc est albu idem falsu ex q^o
p^o quod hec albu: fuit hoc: non cetera uertit
simpliciter p^o hac hoc fuit albu: cum uera
sit uera in casu: et alia falsa: sed sic co-
uertit: ergo hoc fuit quod est uel fuit albu
Ita ista albu erit hoc: non h^o cetera uertit
p^o hac hoc erit albu: sed sic hoc erit
quod est uel erit albu: posito. n. quod fortes
demonstrat qui nunc p^ontie sit albu: et
p^ontie pot^o hoc non erit albu: et ante uerum
ru ut p^o resolutio ipis: et primo falsu:
quod sequit hoc erit albu: ergo erit ita
quod hoc est albu: primo est falsu q^o et. Ita
non sequit: nigrum fuit coloratum: q^o colo-
ratum fuit nigrum: ponat. n. quod hoc fue-
rit p^ontie album: et nunc primo sit ni-
grum: et ante uerum et primo falsu. Similiter
non sequit: albu fuit coloratum: ergo
coloratum fuit albu: albu fuit animal q^o
animal fuit albu: Ita non seg^o album
fuit fortes: ergo fortes fuit albu: uel
ergo fuit ita quod albu est fortes. Ita al-
bu erit fortes: ergo erit ita quod album
est fortes. Sed ubi sequit posito si al-
bum a p^oter p^odicati: omnia illa patent
ex casu dicto. Ita non sequit: albu in-
cipit esse fortes: ergo fortes incipit esse
albu: posito quod forte. ita fuit. x. ante et
p^oter et quod nunc primo sit albu: et ante uerum
et primo falsu: p^o quod quod erit et q^ontie q^o
et quatuor nunc est fortes illud ita
le uel tatum incipit esse fortes quam-
do fortes incipit esse: licet fortes non

Octauus modus.

incipit esse talis uel tantus: ideo li-
cet sequatur fortes incipit esse talis uel
tantus: uel tatus: non tamen sequitur: ta-
le uel tantum uel tatum: incipit esse
fortes: ergo fuit ita quod tale uel tanta-
tum uel tantum: incipit esse fortes: imo al-
bu incipit esse fortes ita. x. ante elapsis
et tamen fortes nunc incipit esse albu. Ita
non seg^o: immediate an hoc istas aliquid
albu fuit fortes. q^o immediate an hoc in-
stas fuit forte: aliquid albu in casu p^ocedente
et ante uerum et primo falsu ut p^oter. Ita non
sequit albissimus definit esse fortes
ergo fortes definit esse albissimus: da-
to quod fortes adhuc uerum. x. annis: da-
to nunc ultimo sit albissimus: est ante uerum
rum et primo falsum ut p^oter: si enim fortes
sit talis uel talis: tatus uel tantus: tunc
tale uel tale: tatum uel tantum definit
esse forte. quando forte definit esse non
oportet quod fortes definit esse talis uel
tatum q^ontie uel q^ontie nunc ipse est. Ita
non seg^o: immediate post hoc aliquid
albissimum erit fortes ergo aliquid
te post hoc fortes erit aliquid albissi-
mum p^oter p^ocedente. Ita non sequitur
bicubium definit esse fortes: ergo for-
tes definit esse bicubium: immediate post
hoc bicubium erit fortes: ergo ime-
diate post hoc fortes erit bicubium:
posito enim quod fortes nunc ultimo
sit bicubium: et quatuor erit minor
bicubito: est uerum q^ontie ante uerum
et primo falsum ut p^oter. Ita non sequit bi-
cubium aut albissimum definit esse for-
tes: ergo ita erit quod bicubium aut al-
bissimum definit esse fortes: p^oter p^oter
cedentibus quod ante sit uerum et
p^oter falsu. **S**ed bene sequitur
illis postpositis ubi sequit fortes de-
finit esse albissimum aut bicubium: er-
go et cetera. p^oter n. ex precedentibus casibus.
Valent tamen huiusmodi argumen-
ta in terminis substantialibus: unde
bene sequit: animal: aut homo: aut

hoc erit fortes: ergo fortes erit ani-
mal: aut homo: aut hoc. Similiter ani-
mal fuit iste homo: ergo iste homo
fuit animal. Fortes incipit esse homo:
ergo homo incipit esse fortes. Animal
definit esse forte: ergo fortes definit esse
animal: et uerum saliter huius duo sensus
in huiusmodi terminis conuertuntur
ad inuicem. Cum terminis autem si-
gnificantibus acum intellectus: non
tenet generaliter nec cum terminis
connotatis: nisi quandoque conuer-
tentur illi duo sensus gratia materis:
unde non sequit forte p^oter: posito: ergo
ergo p^oter: forte loquitur: posito. n. quod
fortes loquitur ante me: cuius uoce be-
ne audias: nescias tamen an sit fortes uel
natum p^oter ante uerum et primo falsum
item non sequit uenientem cognosco:
ergo cognosco uenientem: **E**rgo
cognosco: ergo cognosco egrum: da-
to. n. quod unus magnus amicus me-
us sit eger et uenientem: nescias tamen
an ipse sit uenientem uel eger: p^oter ante
uere et primo falsum: item non sequit
tuum cognosco: aut intelli-
go: uel p^oter: ergo cognosco: uel in-
telligo. uel p^oter. p^oter tuum. dato
enim quod fortes sit pater tuus. et lateat
me. sit tamen ipse ualde amicus meus
et loquat mecum p^oter ante uerum et primo
falsum. et sic de alijs q^ontie infinitis et.

ExPLICIT EXPOSITIO DE SENSU CO-
POSITO ET DIUISO SECUNDUM MENTEM
EXIMII DO-
CTORIS MAGISTRI BAPTISTE FABRIANI.

Impressus Venetijs per Jacobum
Benarium de Reuco. Anno domini
M. cccc. Die. iij. Decembris regna-
te Augustino Barbadoico serenissi-
mo Venetiarum Principe.